

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke zondag

Abonnementsprijs: 500 F per jaar

Postcheckrekening nr. 3185.22

Beheer en Redactie: Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

HET JURIDISCH STATUUT VAN DE BELGISCHE WIELRENNER⁽¹⁾

Inleiding

Zoals voor de andere sportbeoefenaars, wordt de vraag naar het juridisch statuut van de wielrenners, d.i. naar de juridische kwalificatie van hun activiteit, zowel in ons land als in het buitenland, meer en meer gesteld. Deze vraag wordt vooral gesteld door dezen, die bekommerd zijn om het lichamelijk, moreel en financieel welzijn van de «pedaalridders» en zoeken naar concrete formules om de Belgische wielrenners elementaire bescherming te bezorgen. Het gaat er blijkbaar niet zozeer om de vedetten, dan wel om de grote massa van de renners. Om deze renners, die niet in de actualiteit staan, die geen vast inkomen hebben, die van geen sociale zekerheid genieten, die inderdaad van de kruimels van de tafel dienen te leven; zonder dan nog van de plaag van de doping te gewagen.

Deze vraag naar het juridisch statuut mag niet worden benaderd vanuit voorbijgestreefde theoretische opvattingen of vanuit een zeker romantisme over «liefhebberij», waarmede sommigen nog schermen, maar wel van uit de feiten, van uit de sociale werkelijkheid.

En ongetwijfeld stuit men hier op zeer grote moeilijkheden. Welke zijn de juiste sociale verhoudingen op het wielrennersvlak? Er is niet alleen de Belgische Wielerbond, die voorschriften heeft uitgebouwd, maar er zijn ook de inrichters van wedstrijden, managers, wielclubs, de extra sportieve merken met wie overeenkomsten worden gesloten, enz. Welke zijn de verschillende plichten, die de renners ten aanzien van die verschillende instanties hebben? Welke zijn hun rechten? Men treft trouwens in het milieu een zeer grote zwijgzaamheid aan. Het is niet gemakkelijk van de betrokkenen, vooral van de wielrenners, inlichtingen te bekomen. Vooral geschreven stukken ontbreken. Het is verbazingwekkend vast te stellen hoe in bepaalde gevallen, bv. maandlonen van renners, de wijze van verdeling van premies, gewonnen in ploegverband, enz.

niet schriftelijk werden vastgesteld, maar te goeder trouw, mondeling werden afgesproken, met soms funeste gevolgen voor de renners die eventueel niet worden uitbetaald en over weinig of geen bewijsmogelijkheden beschikken.

Het staat tevens vast dat de Belgische wielersport de laatste tien jaren zich door een ultra snelle evolutie heeft laten kenmerken: de wielersport is hoofdzakelijk een commerciële aangelegenheid geworden, bijzonder «te wijten aan de inmenging van de grote handelsfirma's, die zonder ook maar enigszins om sport bekommerd te zijn, zich van het wielrennen enkel en alleen bedienen voor publicitaire doeleinden»⁽²⁾. De tijd van de sport om de sport is lang voorbij.

Men dient er trouwens rekening mee te houden dat de meeste onzer wielrenners zeer eenvoudige volksjongens zijn, die met veel ambitie maar dikwijls met weinig overleg zich in een avontuur storten waarbij ze hun gezondheid en de beste jaren van hun leven verliezen in een wereld waar slechts voor vedetten een kortstondige verafgoding wordt vastgesteld.

Ons land telde in 1963:

1769	nieuwelingen
1568	liefhebbers
152	onafhankelijken
231	beroepsrenners
374	corporatierenrenners en
48	dames, die de wielersport beoefenen.

4160 renners te zamen.

Achtereenvolgens willen we onze aandacht wijden aan de verhouding tussen 1) de renners en de Belgische Wielrijdersbond (Hfdst. I); 2) de renners en de inrichters van de wedstrijden (Hfdst. II); 3) de renners en de extra-sportieve merken (Hfdst. III). Ook de problemen van doping (Hfdst. IV) en verzekering tegen sportongevallen (Hfdst. V) zullen onze aandacht weerhouden. Tenslotte zullen we in onze besluiten op enkele noodzakelijke hervormingen duiden. In bijlage publiceren we de tekst van een overeenkomst tussen een extra-sportief merk en een wielrenners.

(1) Toespraak gehouden op het Colloquium, gewijd aan «De juridische aspecten van de Wielersport» op 4 februari 1964. Dit colloquium werd ingericht door «Het Vlaams Rechtsgenootschap» in het «Huis der Rechten» te Leuven.

Hoofdstuk I

De renners en de Belgische Wielrijdersbond

1. Doel en inrichting van de Koninklijke Belgische Wielrijdersbond.

De Koninklijke Belgische Wielrijdersbond (K.B.W.B.) wiens oorsprong tot 1882 opklimt « stelt zich ten doel, door alle middelen waarover hij beschikt, bij te dragen tot verspreiding van de mechanische voortbeweging (voornamelijk het wielrennen) in België, tot de ontwikkeling van het toerisme, tot de uitbreiding van de lichaamscultuur door de beoefening van de liefhebbersport en tot reglementering van de wedstrijdssport onder haar verschillende vormen » (art. 2, alinea 2 van de statuten).

De K.B.W.B. heeft als leden clubs en individuele personen. Alleen deze clubs, wier statuten beantwoorden aan de doeleinden nagestreefd door de K.B.W.B., kunnen aangesloten worden (art. 2, alinea 4 van de statuten).

In iedere provincie is er een provinciale afdeling, die de verschillende clubs en personen per provincie groepeerd.

Het hoogste gezag van de K.B.W.B. wordt uitgeoefend door de Algemene Vergadering van alle leden, die over één stem per individueel lid beschikken. Het beheer wordt uitgeoefend door de Algemene Raad, die samengesteld is uit de leden, benoemd door de Algemene Vergadering.

De Nationale Sportcommissie (N.S.C.) is in feite het belangrijkste orgaan in de K.B.W.B. Zij heeft een « algehele volmacht op sportgebied » (art. 8, Sportreglement). Deze commissie stelt reglementen op die door de Algemene Raad worden bekrachtigd en toepasselijk zijn op « alle verenigingen, wielersbaan, individuele leden, leden van clubs, die van de K.B.W.B. afhangen. Niemand wordt geacht er onwetend van te zijn. Voormelde verenigingen, wielersbaan, individuele leden of leden van clubs gaan een verbintenis aan zich aan de beslissingen van de N.S.C. te onderwerpen. Door de huidige reglementen te aanvaarden, ontzeggen zij zich het recht om in verband daarmee een rechtsvordering in te stellen » (art. 8, Sportreglement).

De N.S.C. bestaat o.m. uit twee afgevaardigden van de renners, de éne franstalig, de andere nederlandstalig.

Met uitzondering van de afgevaardigden van de wielersbaan en deze van de renners, mogen personen die titularis zijn van een B.W.B.-vergunning, noch zij die om het even op welke wijze met een rijwiel firma of een firma voor onderdelen verbonden zijn, of die het beroep van sportjournalist, constructeur, sportdirecteur of sportraadgever van een ploeg, afgevaardigde van een extra-sportieve, manager, verzorgend mechaniker of hulpmekaniker uitoefenen, geen deel uitmaken van de N.S.C. (art. 2, Sportreglement).

In iedere provincie bestaat een provinciale commissie, waarin o.m. een afgevaardigde der renners zetelt. Deze Provinciale Commissie heeft een beperkte bevoegdheid, also o.m. de inrichting van de provinciale kampioenschappen, het goedkeuren van de uitslagen en het beslissen van alle geschillen in eerste aanleg die zich op sportgebied voordoen (art. 13, Sportreglement).

Ten slotte dient nog melding gemaakt van de Beroepscommissie, die samengesteld is uit afgevaardigden van de N.S.C., waaronder de afgevaardigden van de renners.

Wie tegen een uitspraak in beroep wil gaan moet

dit doen binnen de 72 uren. De uitspraak van deze Beroepscommissie is onherroepelijk.

Uit deze beschrijving van de inrichting en de werking van de Belgische Wielersbond blijkt duidelijk dat de K.B.W.B. een sterk gecentraliseerde groepering is, waarin de regelings- en uiteindelijke beslissingsbevoegdheid behoort aan de nationale organen, vooral aan de N.S.C. De rol van de lokale clubs en de provinciale organen is, in wezen, louter uitvoerend.

En alhoewel elkeen, ook de renners, stemrecht heeft in de Algemene Vergadering en aldus de democratie in beginsel verwezenlijkt is, stelt men toch vast dat de K.B.W.B., zoals trouwens alle grote groeperingen, eerder autocratisch is. De complexiteit van de problemen, die specialisten vereisen enerzijds en dikwijls de onverschilligheid van de leden anderzijds, zetten in vele gevallen een domper op het democratisch verenigingsleven (3). In feite stelt men dan ook vast dat belangrijke groeperingen, zoals trouwens ook de K.B.W.B., door kleine, zich zelf in stand houdende minderheden, worden bestuurd.

Wanneer men zich daarbij rekenschap geeft van het feit dat de K.B.W.B. van een quasi monopolie geniet in de organisatie van de wielersport, mag men wel besluiten dat een handvol mensen beslist over het wel en het wee van de wielersport in België. De renners hebben in aangelegenheden van sportbestuur en sportorganisatie geen effectieve medewerking.

Wel hebben de renners, in principe althans, zoals we reeds mededeelden, stemrecht op de Algemene Vergadering. Hun stemmenaantal kan echter niet opwegen tegen de stemmen van niet-renners. Meer nog, welke renner zal openlijk stelling durven nemen tegen de nationale organen die over zijn opstelling in grote wedstrijden en over zijn vergunning beschikken, zodanig dat dit een theoretisch recht blijft.

Wel hebben de renners twee afgevaardigden in de N.S.C. en één afgevaardigde in de Provinciale S.C. Deze afgevaardigden worden echter aangeduid door de afgevaardigde-generaal, dus door de Bond zelf en niet door de renners, wat meer aangewezen zou zijn. Deze afgevaardigde renners beschikken trouwens slechts over een adviserende stem.

Daaruit mag men wel besluiten dat de deelname van ed renner in het beleid van de wielersport in genermate verzekerd is. Hieraan dient te worden verholpen.

2. De verschillende categorieën renners

a) De liefhebber-nieuweling

Volgens art. 37 van de sportreglementen kan een jongen een vergunning van nieuweling bekomen zodra deze ten volle 15 jaar en 6 maand is. De mannelijke nieuweling kan in deze categorie blijven tot het einde van het jaar waarin hij de leeftijd van 19 jaar bereikt heeft. Zolang hij niet ten volle 17 jaar oud is mag hij slechts aan wedstrijden deelnemen op zaterdag, zondag en op feestdagen. De liefhebber-nieuweling is gehouden bij zijn vergunningsaanvraag een attestatie te voegen waaruit mag blijken dat hij verder studeert of te werk is gesteld (art. 38, Sportreglement). In de praktijk heeft deze laatste bepaling geen wezenlijke betekenis daar vooral het afleveren van attesten van tewerkstelling niet ernstig blijkt te zijn.

De vergunningsaanvraag kan slechts worden bekomen tegen betaling van een som van 1.150 F (jaar 1963), waarin begrepen is de verzekeringspremie (1.060 F) en de aflevering van het sportbulletin en een tekst van de sportreglementen.

Jonge meisjes kunnen een vergunning van nieuweling bekomen zodra ze de leeftijd van 15 jaar en 6 maanden bereikt hebben. De vergunningsaanvraag dient vergezeld te zijn van 1.200 F, waarin begrepen is de verzekeringspremie (voor een bedrag van 1.060 F) en de aflevering van het sportbulletin en een tekst van de sportreglementen.

Het weze aangestipt dat indien de aanvrager van een vergunning nog niet meerderjarig is, de handtekening van zijn vader of van zijn voogd voor toestemming wordt geëist (art. 32, Sportreglement).

b) De internationale liefhebber

Een jongeling kan een internationale vergunning als liefhebber bekomen tijdens het jaar waarin hij de leeftijd van 18 jaar bereikt heeft. Hij mag in deze categorie blijven tot zijn 35 jaar, tenzij mits toelating van de N.S.C. (art. 41).

De vrouwelijke nieuweling blijft in haar categorie tot ze 20 punten heeft behaald (4).

De bevoegde afgevaardigde-generaal mag echter om het even wanneer een vergunning van internationale liefhebster afleveren indien hij de prestaties van de belanghebbende voldoende acht.

c) De corporatie renner

Een vergunning van corporatie renner kan worden afgeleverd aan hem die met ingang van het jaar de leeftijd van 19 jaar heeft bereikt. Een dergelijke vergunning kan reeds afgeleverd worden vanaf het 16de jaar doch uitsluitend om veldritten te betwisten. De corporatie renner mag deelnemen aan competities ingericht voor zijn categorie tot het einde van het jaar waarin hij de leeftijd van 45 jaar bereikt, eventueel nog nadien, met toelating.

Een gewezen nieuweling of liefhebber kan een dergelijke vergunning bekomen indien hij tenminste één jaar geen vergunning meer bekomen heeft. Een gewezen beroepsrenner of onafhankelijke kan een dergelijke vergunning bekomen indien hij gedurende drie jaar geen vergunning meer heeft gekregen.

De vergunningsaanvraag dient vergezeld te zijn van een som van 1.200 F (1.060 F voor de verzekeringspremie).

d) Onafhankelijken

Alleen renners die reeds in de liefhebberscategorie hebben gereden kunnen een vergunning van onafhankelijke bekomen (1.710 F - 1.510 F voor de verzekeringspremie). Toetreding tot deze categorie is onderworpen aan de goedkeuring van de afgevaardigde-generaal, de afdeling waartoe de belanghebbende behoort. De onafhankelijken mogen aan wedstrijden voor beroepsrenners deelnemen, mits toelating van de bevoegde afgevaardigde-generaal. Deze toelating dient voor iedere individuele wedstrijd bekomen te worden (art. 44).

e) Beroepsrenners

«Alleen de renners die voldoende uitslagen hebben verwezenlijkt bij de onafhankelijken kunnen tot de categorie der beroepsrenners worden toegelaten. De overgang kan slechts mits toelating van de bevoegde afgevaardigde-generaal worden toegestaan».

«Op gunstig advies van de bevoegde afgevaardigde-generaal kan de N.S.C. echter een liefhebber naar de

categorie der beroepsrenners laten overgaan zonder voorafgaandelijke proeftijd bij de onafhankelijken, op voorwaarde nochtans dat de belanghebbende uitzonderlijke prestaties geleverd heeft, over de waarde waarvan alleen de N.S.C. te oordelen heeft». Deze vergunningsaanvraag dient vergezeld te zijn van een som van 1.860 F, waarvan 1.510 F voor de verzekeringspremie.

3. De juridische verhouding wielerbond-wielrenner.

Geen enkele renner kan deelnemen aan een wedstrijd die door de N.S.C. is toegelaten, zonder in het bezit te zijn van een vergunning (jaarlijks) af te leveren door de K.B.W.B. of door een buitenlandse bond die bij de U.C.I. (Internationale Wielerveding) is aangesloten (art. 30, 1ste alinea, Sportreglement).

De N.S.C. behoudt zich daarenboven het recht voor om elke vergunningsaanvraag te weigeren. Dit betekent dat de Belgische Wielerveding, zonder daarvoor de minste reden te moeten aangeven, een vergunning kan weigeren aan een renner, m.a.w. hem de mogelijkheid ontnemen zijn gekozen beroep uit te oefenen, met voor deze renner eventueel zeer belangrijke financiële gevolgen.

Tegen een dergelijke vergaande beslissing, zoals trouwens tegen alle andere beslissingen van de Koninklijke Belgische Wielerveding, of van één zijner aangesloten, mag volgens de statuten (art. 2, alinea 5) en de reglementen (art. 8) geen toevlucht tot de gewone rechtbank worden genomen.

Een dergelijke bepaling is absoluut te vergaand. Inzake beslissingen, die betekenisvol zijn voor de wielerveding, zoals het weigeren van een vergunning, het weigeren van de overgang van één categorie naar een andere, zou de wielerveding zijn toevlucht moeten kunnen nemen tot de gewone rechtbank. De rechter zou niet alleen procedure kwesties dienen na te gaan, namelijk onderzoeken of de vormen werden nageleefd en of de rechten van een verdediging werden geëerbiedigd, hij zou tevens een onderzoek kunnen instellen betreffende de grond der zaak en of de opgelegde sancties eventueel proportioneel zijn met het ten laste gelegde feit en eventueel aan de renner schadevergoeding toekennen (5).

Door het bekomen van een vergunning kan een renner deelnemen aan wedstrijden die voor zijn categorie georganiseerd worden. De vergunning is alzo een loutere toelating. In art. 29 van de sportreglementen wordt voorzien dat een vergunning slechts wordt afgeleverd «om vast te stellen dat de titularissen de verbintenissen hebben aangegaan de statuten en sportreglementen na te leven...». De Wielerveding verklaart ook uitdrukkelijk dat het betrokken organisme door het afleveren van de vergunning niet de minste verantwoordelijkheid van om het even welke aard op zich neemt.

Door het verkrijgen van een vergunning bekomt de renner dus alleen de toelating deel te nemen aan wedstrijden, ingericht volgens de regels door de Bond voorgeschreven. De Belgische Wielerveding neemt in hoofdte van de wielerveding geen enkele verplichting op zich. De wielerveding wordt geen aangestelde van de bond, is ook niet tewerkgesteld bij de bond.

Het weze aangestipt dat de indeling van de wielerveding in categorieën, zoals boven aangeduid, geen wezenlijke betekenis heeft, wat de juridische kwalificatie van de renner betreft als onafhankelijke werknemer of werknemer verbonden met een arbeidsovereenkomst. Deze indeling in categorieën heeft alleen

betrekking op het aanduiden van de wedstrijden die de wegrenner mag betwisten in het kader van de Wielerbond.

Een renner kan *lid zijn van een club of niet*. Het al dan niet lid zijn van een club heeft voor de wielrenner geen wezenlijke betekenis, aangezien de club op sportgebied geen of quasi geen bevoegdheden heeft ten aanzien van de individuele renner.

De renner kan slechts van club wijzigen wanneer hij daartoe een schriftelijke toelating heeft bekomen van de voorzitter en secretaris van de club. Wordt deze toelating niet verleend dan dient hij als individueel te worden aangezien gedurende één jaar, dag op dag, waarna hij bij een nieuwe club kan aansluiten wier kleuren hij dan kan verderigen (art. 61 en 72, Sportreglement).

Hoofdstuk II

De renners en de inrichters van wedstrijden.

1. De inrichters

Alleen de clubs, regelmatig bij de Belgische Wielerbond aangesloten, zijn gemachtigd wielervedstrijden in te richten.

De inrichters moeten de verbintenis aangaan ter beschikking van de deelnemende renners kleedkamers te stellen, die voor het publiek niet toegankelijk zijn en kunnen gesloten worden. Wanneer het wedstrijden voor dames geldt mogen de kleedkamers uitsluitend voor de deelnemers toegankelijk zijn en zij dienen van wasstellen voorzien te zijn. De toegang tot deze kleedkamers zal onder toezicht staan van een dame die als officiële afgevaardigde van de K.B.W.B. zal optreden. De renners die de lokalen niet eerbiedigen, die als kleedkamers te hunner beschikking worden gesteld, zijn strafbaar met een boete van 100 F tot 250 F en met een schorsing van veranderlijke duur, naargelang de ernst van het geval.

De inrichters dienen er voor te zorgen dat een dienst voor eerste hulp bij de eindstreep wordt ingericht. Te dien einde zullen ze om de medewerking van het plaatselijk of gewestelijk Rode Kruis verzoeken.

De inrichters zijn er tevens toe gehouden de tijdrooster van hun wedstrijden op te maken, derwijze dat de competities uiterlijk geëindigd wezen: te 18 uur van de aanvang van het seizoen tot 31 augustus; te 17.30 u. van 1 tot 15 september; te 16.45 u. van 16 september tot het einde van het seizoen.

Tot het bekomen van een toelating om een wedstrijd in te richten dienen de inrichters een bedrag te storten op rekening van de K.B.W.B. Brussel. Het bedrag van de inrichtingsvergunning, welke jaarlijks door de N.S.C. wordt vastgesteld, bevat de premie voor verzekering van de burgerlijke verantwoordelijkheid tegenover derden in verband met ongevallen of schade aan bedoelde derden veroorzaakt en voortspruitend uit de plaatsing, bouw of de afbraak van verlopen onmisbare installaties als er zijn: tribunes, afsluitingen van om het even welke aard, masten of publicitaire spandoeken, bovengrondse doorgangen en, in het algemeen, alles wat opgetrokken wordt bij gelegenheid van een wielervedstrijd zonder de minste beperking, maar op voorwaarde dat, wat de tribunes betreft, het aantal zit- en staanplaatsen de vijfhonderd per tribune niet overschrijdt.

Het bedrag van de inrichtingsvergunning wordt jaarlijks medegedeeld in het eerste nummer van het sportbulletin, dat door de Belgische Wielerbond wekelijks wordt uitgegeven.

Voor het jaar 1963 waren deze als volgt vastgesteld:

a. beroepsrenners:

1) Klassieke wedstrijden: prijzen ten minste 100.000 F; inrichtingsvergunning 5 % van het bedrag der prijzen + 325 F;

2) wedstrijden van stad tot stad: prijzen ten minste 36.000 F; inrichtingsvergunning 5 % van het bedrag + 325 F;

3) wedstrijden in open omloop: prijzen 30.000 F; inrichtingsvergunning 10 % van het bedrag der prijzen + 325 F;

4) wedstrijden in gesloten omloop (criteriums): prijzen 50.000 F; inrichtingsvergunning 10.000 F + 325 F.

b. onafhankelijken:

1) klassieke wedstrijden: prijzen minstens 25.000 F; inrichtingsvergunning 5 % van het bedrag der prijzen + 325 F;

2) wedstrijden van stad tot stad: prijzen minstens 18.000 F; inrichtingsvergunning 5 % van het bedrag der prijzen + 325 F;

3) wedstrijden in open omloop: prijzen minstens 15.000 F; inrichtingsvergunning 10 % van het bedrag der prijzen + 325 F;

4) wedstrijden in gesloten omloop (criteriums): prijzen minstens 15.000 F; inrichtingsvergunning 10.000 F + 325 F.

c. liefhebbers:

Nationale of internationale wedstrijden

1) van stad tot stad en in open omloop: prijzen minstens 6.000 F, de reis en materiaalkosten bedragende; inrichtingsvergunning: 950 F.

2) wedstrijden in gesloten omloop (criteriums): prijzen minstens 6.000 F, de reis en materiaalkosten bedragende; inrichtingsvergunning 5.325 F.

d. liefhebbers-nieuwelingen:

1) wedstrijden van stad tot stad en wedstrijden in open omloop: prijzen minstens 3.000 F, de reis en materiaalkosten bedragende; inrichtingsvergunning 750 F;

2) wedstrijden in gesloten omloop (criteriums): prijzen minstens 3.000 F; inrichtingsvergunning 5.325 F.

e. liefhebbers-nieuwelingen (geboren in 1946, 1947 of 1948):

Prijzen minstens 2.000 F, de reis en materiaalkosten bedragende; inrichtingsvergunning 750 F.

f. corporatierenners (ambachten)

Prijzen minstens 4.000 F, de reis en materiaalkosten bedragende; inrichtingsvergunning 600 F.

g. veldritten (alle categorieën)

Prijzen van 10.000 tot 20.000 F; inrichtingsvergunning 10 % van het bedrag der prijzen + 325 F, enz.

Volgens art. 93 van de sportreglementen is het bedrag van de inrichtingsvergunning niet terugbetaalbaar, uitgezonderd in geval van heikracht, waarover alleen de belanghebbende sportcommissies bevoegd zijn te oordelen.

2. Prijzen - premies - startgelden.

Het bedrag der geldprijzen en de verdeling ervan wordt ieder jaar door de N.S.C. bepaald. Dit zijn de minimum bedragen die moeten worden uitgekeerd voor elke prijs. Voor elke categorie van renners en voor elke soort van wedstrijden wordt door de N.S.C. het bedrag van de prijs vastgesteld en de officiële verdeling ervan. Voor 1963 beliep het bedrag van de minimum prijzen van 2.000 F tot 100.000 F, met een verdeling gaande van de 1e tot en met de 15e, de 20 of de 30e prijs, naargelang het gaat om prijzen van 2.000 F tot 2.500 F (15 prijzen), van 3.000 F tot 12.500 F (20 prijzen), van 15.000 F tot 100.000 F (30 prijzen).

De verdeling van de prijzen geschiedt als volgt: vb. voor 30.000 F prijzen is deze verdeling: 4.000 F - 3.000 F - 2.750 F - 2.500 F - 2.000 F - 1.750 F - 1.500 F - 1.250 F - 1.000 F - 900 F - 800 F - 750 F - 700 F - 600 F - 3 × 450 F - 3 × 400 F - 6 × 300 F.

Voor 100.000 F prijzen (30 prijzen): 12.000 F - 10.000 F - 8.000 F - 7.500 F - 7.000 F - 6.500 F - 6.000 F - 5.500 F - 5.000 F - 4.500 F - 4.000 F - 3.500 F - 3.000 F - 2.500 F - 2.000 F - 1.600 F - 1.400 F - 1.200 F - 1.000 F - 900 F - 4 × 800 F - 700 F - 5 × 600 F.

De prijzen van de wedstrijden voor beroepsrenners, onafhankelijken, dames of rijwielmotoristen moeten ten minste één maand vóór de datum van de wedstrijd gestort of overgeschreven worden op de postrekening van de K.B.W.B. Indien daaraan niet voldaan wordt, zal de wedstrijd van het kalender geschrappt worden. Hetzelfde geldt voor liefhebbers - nieuwelingen in de verscheidene ritten.

Het bedrag der prijzen betreffende wedstrijden voor liefhebbers, liefhebbers-nieuweligen en corporatierenners dient voor de uitreiking van rugnummers ter hand gesteld te worden aan de afgevaardigde die met de scheidsrechter met de leiding van de wedstrijd is gelast.

In geval vóór een wedstrijd *premies* worden uitgelooft moet het bedrag ervan, met opgave van de juiste verdeling en met aanduiding van de plaatsen waar de premies te winnen zijn, door middel van aanplakbiljetten worden aangekondigd in het lokaal zelf, waar de uitreiking der rugnummers geschiedt (art. 96 Sportreglement). De inrichters zijn verantwoordelijk voor de regelmatig uitbetaling van de uitgelooftde premies.

Volgens art. 94, alinea 3 van de sportreglementen is *het verboden de renners startgelden te betalen en premies uit te keren aan clubs die met het grootste aantal renners aan een wedstrijd deelnemen. Tot en met einde 1963 golden daarop uitzonderingen. Aldus o.m. voor de wedstrijden in gesloten omloop, namelijk criteriums. Deze criteriums zijn wedstrijden die essentieel per uitnodiging worden betwist, indien het de categorie der beroepsrenners betreft, en zij moeten met ten minste 50.000 F prijzen begiftigd zijn (30 prijzen). Volgens art. 145 van de sportreglementen 1963 mochten tussen inrichters en renners kontracten gesloten worden met een beding dat in geval de renner een prijs behaalt, waarvan het bedrag de som overtreft die door het kontract werd overeengekomen, aan de belanghebbende alleen de prijs wordt betaald. Indien de verworven prijs daarentegen minder bedraagt dan de som die door het kontract werd overeengekomen, werd aan de belanghebbende alleen het bedrag betaald dat in bedoeld kontract was bepaald. Volgens art. 160 van de sportreglementen mogen aan een criterium ten hoogste 50 renners deelnemen en het minimum aantal deelnemers is op 30 vastgesteld. De bevoegde afgevaardigde-generaal is daarenboven nog gemachtigd dit minimum*

aantal naargelang de aard en de afstand van de omloop te beperken. Indien het een criterium voor beroepsrenners betreft mag het aantal buitenlandse renners ten hoogste 20 % van het volledig aantal aangeworven deelnemers vertegenwoordigen.

Wat de criteriums betreft, ingericht na een Ronde van Frankrijk, die volgens formule van landenploegen worden verreden, mag het aantal renners die aan voormelde ronde deelnamen, ten hoogste 50 % vertegenwoordigen van het volledig aantal aangeworven deelnemers, hetzij 20 % buitenlanders en 30 % Belgen.

Volgens art. 391 van het sportreglement mogen kontracten worden gesloten tussen de Wielerbaan enerzijds en de renners anderzijds, waarbij voor een bepaalde wedstrijd een bepaald bedrag op voorhand aan de renners wordt toegekend. We zullen deze overeenkomst nog verder bespreken.

3. Overeenkomsten tussen inrichters en renners.

Volgens de sportreglementen, uitgevaardigd door de N.S.C., moeten de overeenkomsten (weg- en baanwedstrijden) schriftelijk worden aangegaan, hetzij door de renner met instemming van zijn sportdirecteur, hetzij door de sportdirecteur zelf.

Deze dienen te vermelden:

- naam, voornaam en handtekening van de renner;
- zijn schuilnaam, indien hij de toestemming heeft gekregen er een te dragen;
- zijn verblijfplaats;
- da de wedstrijd waaraan hij verklaart deel te nemen;
- het nummer van zijn vergunning.

De renner die regelmatig voor de betwisting van een wegrit is ingeschreven en verhinderd is eraan deel te nemen, is gehouden de inrichters daarvan te verwittigen en hun de reden van zijn ophouding op te geven. Een renner die regelmatig voor de betwisting van een wedstrijd is ingeschreven en die verzuimt eraan deel te nemen om op dezelfde dag in België of in het buitenland aan een andere wedstrijd deel te nemen of op een wielerbaan op te treden, is gehouden het volledig bedrag van de gewonnen prijs of van het ontvangen startgeld in de hulpkas der renners te storten. Bovendien wordt hem bij een eerste overtreding acht dagen schorsing opgelegd. In geval van herhaling wordt hij gedurende één maand geschorst. Het is de renner streng verboden zich te laten inschrijven voor twee wedstrijden die op dezelfde dagen gereken worden en op dezelfde dag aan twee verschillende wedstrijden deel te nemen.

In geval van overtreding dient de schuldige renner het bedrag van de gewonnen prijs of van het ontvangen startgeld in de *hulpkas* der renners te storten. Bovendien wordt hem een schorsing van acht dagen opgelegd.

De inrichters van wedstrijden die de deelneming aankondigen van een renner zonder in het bezit te zijn van een verbintenis die door de renner behoorlijk is ondertekend zijn strafbaar met een boete van 1.000 F per renner.

Voor iedere meeting die op een *wielerbaan* wordt ingericht en waaraan beroepsrenners en/of onafhankelijken deelnemen is de sluiting van een TYPE-kontract tussen de directie van de wielerbaan en de belanghebbende renners verplicht. Ieder kontract tussen een wielerbaan directeur en een renner dient in drievoud te worden opgemaakt. Eén exemplaar ervan dient uiterlijk 48 uur voor de aanvang van de wedstrijd aan de bevoegde afgevaardigde-generaal te worden gezonden. Indien er geen kontract werd gesloten zal de K.B.W.B. zich niet inlaten met een geschil dat tussen een wieler-

baan directeur en een renner zou kunnen oprijzen. Hij zal daarentegen eventueel sancties kunnen nemen, die zelfs tot schorsing aanleiding kunnen geven.

Indien er een kontrakt bestaat en de wielierbaan directeur verzuimd heeft een exemplaar ervan aan de bevoegde afgevaardigde-generaal te sturen, zal de K.B. W.B. zich onbetuigd laten, zelfs in een konflikt waarbij de wielierbaan directeur als klager zou optreden. Indien daarentegen de klacht zou uitgaan van een renner, niet aansprakelijk voor het verzuim van de wielierbaan directeur, zou de K.B.W.B. in het geschil wel degelijk stand kiezen en daarbij steunen op het kontrakt dat door de renner wordt voorgelegd.

Het model-kontrakt dat aan de wielierbaan directeur wordt opgelegd, bevat de volgende essentiële bepalingen:

1) de omschrijving van de wedstrijd of wedstrijden waaraan de renner zal deelnemen;

2) het bedrag waarvoor deze overeenkomst werd gesloten. In dit bedrag dienen alle onkosten begrepen te zijn, o.a. de gangmakerskosten voor wedstrijden achter motoren of rijwielmotoren. Bij dit bedrag dienen de prijzen te worden gevoegd in het programma van de meeting aangekondigd.

3) Dit bedrag zal aan de renner betaald worden na uitvoering van het *kontrakt*.

4) De ondergetekende renner is gehouden over voldoende materiaal te beschikken om alle wedstrijden te betwisten waarvoor hij aangeworven is. Indien hij wegens gebrek aan materiaal niet aan alle wedstrijden of een gedeelte ervan zou kunnen deelnemen, zal de prijs van onderhavig kontrakt in verhouding tot de afgelegde afstand berekend worden.

5) De renner verbindt er zich toe zijn kans regelmatig te verdedigen en de wedstrijd te eindigen vermeld in onderhavig kontrakt, uitgezonderd in geval van val, ziekte (door de van dienst zijnde geneesheer vastgesteld) of wegens een ander geval van heikracht, dat als zodanig door de fungerende officiële van de K.B. W.B. erkend wordt.

In de wedstrijden met motorgangmaking zal de renner, wiens motor defect heeft, zich op bevel van de fungerende officiële afgevaardigde in het wiel van één der reserve gangmakers plaatsen, ten einde de wedstrijd voort te zetten. Deze gangmaker zal door de renner die van zijn diensten gebruik maakt, vergoed worden, naar verhouding van de afgelegde afstand.

6) De renner gaat de verbintenis aan, in geval van onenigheid tussen renner en gangmaker of tussen zijn gangmaker en de directeur van de wielierbaan, de gangmaker die hem door de directie wordt toegewezen, te aanvaarden.

7) In geval het kontrakt niet zou worden uitgevoerd, dient de renner of de wielierbaanbestuurder — uitgezonderd wanneer het een geval van heikracht betreft, dat onder toepassing valt van de sportreglementen van de K.B.W.B. — een schadeloosstelling te betalen, waarvan het bedrag gelijk is aan dat der verbintenis, uitgenomen wanneer het een andere overeenkomst is voorzien, welke in bijzondere clausules is vermeld.

Volgens art. 394 van het Sportreglement dienen prijzen en startgelden onmiddellijk na de meeting te worden uitbetaald. In geval van klacht dient het volledig bedrag ervan overgemaakt aan het federaal sportsecretariaat en/of gestort op de postrekening van de Belgische Wielerbond te Brussel.

Iedere renner die regelmatig bij kontrakt aangeworven is, en die zonder geldige reden van zijn optreden afziet belooft een boete van 1000 F tot 500 F. Bovendien is hij gehouden, aan de directie van de wielierbaan,

bij wijze van rouwgeld, een bedrag te betalen dat gelijk is aan het bedrag van het overeengekomen startgeld.

De *juridische verhouding* tussen inrichter enerzijds en renner anderzijds, is deze van twee kontrakten, zoals bij een gewone overeenkomst. De een verbindt zich er toe een prijs uit te betalen, indien de renner inderdaad gunstig geklasseerd is. Ten opzichte van de inrichters rijdt de wielrenner niet in ondergeschiktheid. Hij is dan ook niet de aangestelde, noch de werknemer van de inrichter, zodat de renner, wat deze verhouding betreft, als een onafhankelijke werknemer dient te worden aangezien.

4. Beoordeling.

Deze regeling van premies en prijzen mag wel administratief in orde lijken, maar het laat aan de middelmatige renner weinig of geen kans om treffelijk aan zijn brood te komen. Alhoewel, volgens de reglementen, in de meeste gevallen geen startpremies mogen worden uitgekeerd, is het een publiek geheim dat de inrichters toch startpremies uitkeren. Met deze startpremies lopen de grote vedetten — die weinig in aantal zijn — weg; de middelmatige renner die nochtans ook een goed renner is, is dikwijls verplicht, op bevel van de sport-directeur, zijn kansen op te offeren voor één vedette, in wiens dienst hij in het kader van ploegverband rijdt en komt voor prijzen weinig of dikwijls niet in aanmerking. Zelfs voor de beste onder de middelmatige renners, deze die verschillende wedstrijden winnen, kunnen met het winnen van prijzen niet in hun levensonderhoud voorzien; en dat geldt ook voor renners van zeer goede middelmaat, die regelmatig op het voorplan komen. En toch staan ook deze renners voor zware onkosten van materiaal, speciale voeding, verplaatsingen, enz.

Het geval is bekend van een beroepsrenner die in de laatste Ronde van Frankrijk meer dan 10 wedstrijden uitreed en daarvoor aan premiën en prijzen slechts 1.200 F heeft opgetrokken.

Komt dan nog dat slechts een bepaald aantal renners worden toegelaten tot criteriums en wielierbanen. De vedetten en enkele figuranten. Deze laatste mogen gratis of voor een peulschil meedijden. De andere renners kunnen thuisblijven. M.a.w. deze renners hebben op dit stuk weinig of geen verzekerde inkomsten.

En nochtans zijn ook deze renners er nodig voor het spektakel en voor de publiciteit. Met vijf groten maakt men geen klassieker!

Met tien groten maakt men geen Ronde van Frankrijk! De vedetten zijn er nodig, maar ook de anderen.

En hier menen we dat de Belgische Wielerbond niet vrij uitgaat. De Belgische Wielerbond heeft zich te veel beperkt tot het louter administratief organisme van de wielersport. Hij heeft zich te veel beperkt tot de rol van politie, d.i.: de organisatie van de wedstrijden en het beteugelen van onsportief optreden. *Hij heeft zich weinig of niet ingelaten met de menselijke belangen van de wegrenner en zeker niet met zijn beroepsbelangen.* Te veel heeft de Bond de ogen toegedaan, de politiek laten spelen van «elk trekt zijn plan», met het gevolg dat de groten in verhouding te veel met de buit weglopen. Hij heeft op dit punt ook in het geheel niet de solidariteit onder de renners onderling bewerkstelligd, integendeel. Het gaat inderdaad niet op dat enkele renners fantastische bedragen bekomen als startpremie, in strijd met de reglementen of niet, en dat al de andere renners niets als startgeld trekken. De Belgische Wielerbond zou het als een elementaire plicht dienen te aanzien dat deze renners, die hij als beroepsrenners

aanvaardt, en die alzo van het rennen hun beroep maken, in de verdeling van prijzen, premieën en startgelden hun deel bekomen. De wielersport kan er alleen maar mede gediend zijn.

Hoofdstuk III

De renners en de extra-sportieve merken.

Sinds de extra-sportieve merken hun intrede hebben gedaan in de wielersport, heeft de commercialisatie van de wielersport zich weldra onttrokken. Deze merken sluiten met de renners overeenkomsten waarbij de renners verplicht zijn aan publiciteit te doen voor de betrokken firma. De renner is voor de firma slechts interessant in de mate dat hij een goede publiciteits-agent is. Sport interesseert deze firma's als zodanig weinig.

En ook hier heeft de Belgische Wielerbond zich beperkt tot het administratieve plan. Hij heeft de deur voor de publiciteit opengesteld en het voeren van publiciteit geregeld. Meer niet. Welke de juiste voorwaarden zijn van de overeenkomsten, welke de voorwaarden en voordelen zijn welke de renners zouden kunnen bekomen uit deze overeenkomsten, laat hem totaal onberoerd. Alzo werd opgemerkt dat de nationale bonden van wielrijders en de internationale wielersport « zich niet mengden in de commerciële kwesties, die dan ook in private handen overgingen met tal van misstanden daaraan verbonden. De nationale bonden en U.I.C. hadden alleen oog voor commerciële kwesties wanneer het ging om het asportief verpachten van nationale en wereldkampioenschappen, wat hun de nodige miljoenen in de kas bracht om te kunnen kongresseren, banketteren, reizen en andere festiviteiten op het getouw te zetten « en marge » van de wielersport »⁽⁶⁾.

Onderzoeken we achtereenvolgens de regeling van de publiciteit volgens de reglementen van de Belgische Wielerbond, de inhoud van enkele contracten met renners en tenslotte de juridische kwalificatie welke voor de renners uit deze overeenkomsten voortvloeit.

1. Regeling van de publiciteit volgens de sportreglementen.

De publiciteit op truien, broekjes, hoofddekseis, sokken, schoenen en rugnummers van de renners is als volgt geregeld: afgezien van de publiciteit op truien, op de broekjes en op de hoofddekseis (wegritten), die voor rijwielmerken en firma's van onderdelen wordt geoorloofd, kan het aanbrengen van de naam van één door de K.B.W.B. aangenomen sportvennoot, zowel op de baan als op de weg, tegen bepaalde voorwaarden toegelaten worden op truien, broekjes (dijstukken), en petten van beroepsrenners en onafhankelijken die met deze firma een verbintenis hebben gesloten.

Het is verboden publiciteit te dragen op de valhelm, op de sokken en op de schoenen. Op de rugnummers is alleen de naam van de inrichtende club of van het inrichtend dagblad geoorloofd.

Volgens de reglementen van de Belgische Wielerbond (art. 252) wordt als sportvennoot beschouwd, iedere firma waarvan de gewone bedrijvigheid niet in verband staat met de vervaardiging van rijwielen of onderdelen van rijwielen, maar die een overeenkomst met een constructeur van rijwielen gesloten heeft. De vennootschap die aldus wordt opgericht is gemachtigd beroepsrenners en/of onafhankelijken aan te werven. Het aantal door de vennootschap aan te werven beroepsrenners

en/of onafhankelijken mag niet minder dan vijf bedragen. Een renner mag tijdens één en hetzelfde seizoen slechts de kleuren van een Belgische of buitenlandse constructeur-sportvennoot verdedigen.

De verbintenissen tussen constructeurs en sportvennoten enerzijds en de renners anderzijds moeten voor de minimumduur van één jaar worden gesloten. Alleen de N.S.C. is ter zake bevoegd om te beslissen over de aanvaarding of de afwijking van ieder verzoek dat in verband daarmee tot haar wordt gemaakt. In de loop van het jaar 1963 waren ongeveer meer dan 90 sportvennoten op deze wijze door de N.S.C. erkend geworden.

Een vennootschap - constructeur - sportvennootschap wordt volgens de sportreglementen geacht in « hoofde van beide elementen van bedoelde vennootschap de renners gezamenlijk te hebben aangeworven en zij worden beschouwd als gezamenlijk aansprakelijk zijnde voor de verplichtingen die zij tegenover deze laatste hebben aangegaan ».

De vennootschap is gehouden aan de K.B.W.B. te storten: een jaarlijks bedrag van 500 F per renner; en een forfaitair bedrag dat voor ieder der belanghebbenden ongeveer overeenstemt met één maandvergoeding premies, materiaal en andere voordelen. Deze som wordt geleverd als waarborg voor de stipte naleving van de verbintenissen die door de vennootschap tegenover de renners worden aangegaan. Voor ieder contract dat met de renner wordt gesloten dient een exemplaar aan de N.S.C. voor goedkeuring onderworpen.

Mits goedkeuring van de N.S.C. mag een club een overeenkomst aangaan hetzij met een vennootschap constructeur sportvennoot, hetzij met een rijwielafabrikant of met een merk van rijwielonderdelen, hetzij met een sportvennoot. Deze overeenkomst moet voor de minimumduur van een kalenderjaar gesloten worden. In onderhavig geval mag de club een toelage ontvangen waarvan het bedrag bij ondertekening van de overeenkomst moet worden bepaald. Deze toelage moet uitsluitend besteed worden aan de voorbereiding der liefhebbers, corporatierenners, rijwielmotoristen en onafhankelijken, die door de belanghebbende club bij de K.B.W.B. werden aangesloten, voor zover bedoelde onafhankelijken nog niet individueel aan een constructeur of aan een firma gebonden zijn.

Daarbij regelen de sportreglementen nog de grootte en de hoogte van de verschillende publiciteitsopchriften die op truien en zo meer mogen worden aangebracht.

Tot daar de reglementering in de sportreglementen. Deze beperkt zich, zoals gezegd, tot het openstellen van de mogelijkheden om tussen renners enerzijds en extra-sportieve merken anderzijds overeenkomsten te sluiten waarbij deze renners voor deze merken publiciteit zullen voeren.

Het weze aangestipt dat volgens de laatste wijziging aan de reglementen liefhebbers geen dergelijke overeenkomsten mogen sluiten.

Dergelijke overeenkomsten zijn dus alleen maar toegelaten tussen beroepsrenners of onafhankelijken enerzijds en de genoemde firma's anderzijds.

2. Een onderzoek van enkele overeenkomsten

Bij het onderzoek van de inhoud van deze overeenkomsten, de verplichtingen die de renners op zich nemen enerzijds en de voordelen die zij uit deze overeenkomsten halen anderzijds, valt men werkelijk van de ene verbazing in de andere. Men stelt werkelijk vast dat voor de meeste renners de overeenkomst in feite niets dan verplichtingen bevat, terwijl er van

werkelijke voordelen voor de renners dikwijls geen sprake is. Men kan zich in dit verband reeds de vraag stellen hoe het komt dat renners dergelijke overeenkomsten wensen te ondertekenen. Daarvoor zijn er verschillende redenen. Stippen we er slechts twee belangrijke aan. In de eerste plaats deelden wij reeds mede in onze inleiding dat de meeste van onze wielrenners zeer eenvoudige jongens zijn die dikwijls niet beseffen welke de voorwaarden zijn van de overeenkomst die ze tekenen en die soms nogal gemakkelijk in de doeken worden gedaan. In de tweede plaats zal de renner zelfs indien hij beseft dat de voordelen uit de overeenkomst zeer gering zijn toch een dergelijke overeenkomst tekenen om «*bij een ploeg te zijn*», want elke renner die bij geen ploeg is wordt wellicht als minderwaardig aangezien: hij vreest dat men zou zeggen, hij slaagt er zelfs nog niet in een kontrakt te sluiten met een firma.

Sommigen gaan zelfs zo ver te beweren dat bepaalde firma's aan hun renners vragen bepaalde delen van de overeenkomst in blanco te tekenen, m.a.w. de renner zou in dit geval niet weten waaraan hij zich te houden heeft, aldus betreffende maandlonen, enz. Dergelijke praktijken, indien ze werkelijk zouden bestaan, wat bijna ongelooflijk is, zijn natuurlijk ten strengste af te keuren.

De verplichtingen die de wielrenners bij het sluiten van deze overeenkomsten op zich nemen zijn dikwijls zo vergaand dat zij zich voor de duur van de overeenkomst *alle zelfbeschikkingsrecht op wielergebied ontnemen*. Immers eens aangesloten bij een extra-sportieve firma, valt de renner volledig onder de bevoegdheid van de sportdirecteur die door de firma wordt aangesteld. Doen we een greep uit sommige van de kontrakten die dit voldoende illustreren.

Volgens art. 8 van een bepaalde overeenkomst verklaart «de aangeworven renner zich akkoord deel te nemen aan de door de sportdirecteur, namens de groepering, opgelegde wedstrijden. Indien hij voor een andere wedstrijd op dezelfde datum een kontrakt heeft onderschreven dient hetzelfde als vernietigd te worden aangezien. De renner draagt uitsluitend de verantwoordelijkheid tegenover de organisatoren die de aanwerving deden voor gebeurlijke financiële sancties». Deze overeenkomst voorziet verder «dat de aangeworven renner steeds de toelating van zijn sportdirecteur zal dienen te vragen om in bepaalde wedstrijden van eigen keuze te rijden, toelating die te allen tijde kan geweigerd worden, zonder dat daartoe de reden dient opgegeven».

Artikel 9 van diezelfde overeenkomst voorziet dat «de aangeworven renner zich ertoe verbindt stipt de onderrichtingen namens de groepering door de aangestelde sportdirecteur opgelegd, uit te voeren zonder enig voorbehoud. Hij zal zich derhalve schikken naar de door de sportdirecteur opgelegde ploeggeest en beslissingen. Hij zal hiertoe *desnoods zijn eigen kansen opofferen*, in welk geval verdeling van de prijzen en premieën volgens beslissingen van de sportdirecteur onder de deelnemende en tot de groepering behorende deelnemers kan gebeuren».

Artikel 15 van deze overeenkomst voorziet «indien de aangeworven renner 72 uur voor de aanvang van een wedstrijd of 7 dagen voor het vertrek van een rittenwedstrijd, waarvoor hij door de vennootschap werd ingeschreven, zijn sportdirecteur niet verwittigd heeft dat hij om zeer grondige reden, over de gegrondheid waarvan alleen de sportdirecteur oordeelt, niet kan deelnemen en aldus de goede trouw van de vennootschap, groepering of sportdirecteur misbruikt, kan

hij beboet worden met een boete gelijk aan vier maanden maandgeld».

Verder wordt voorzien dat elk gebeurlijk geschil met de andere renners van de groepering uitsluitend dient besproken te worden met de sportdirecteur, die ter zake zal beslissen.

Bepaalde overeenkomsten, aldus in verband met de onafhankelijkheid, voorzien dat het «de kontraktant ten strengste verboden is zonder schriftelijke toelating over te gaan hetzij naar een categorie der beroepsrenners, hetzij naar een categorie der liefhebbers. Deze schriftelijke toelating kan hem alleen verleend worden door de sportbestuurder van de groepering».

Tevens dient de renner zich met publicitaire doeleinden volledig ter beschikking van de extra-sportieve groepering te stellen. Aldus voorziet artikel 13 van een bepaalde overeenkomst «de extra-sportieve vennootschap kent zich het recht toe, zonder enig voorbehoud en zonder extra-financiële verplichtingen, publiciteit te maken op naam van de kontraktant, evenals met diens verworven prestaties in de wedstrijden, zijn foto's, afdrukken en verder». Van de andere kant mag de renner niet toelaten aan wie dan ook, ten betalende of ten kosteloze titel van zijn naam gebruik te maken voor gelijk welke publiciteit. Vanzelfsprekend is de aangeworven renner verplicht in alle wedstrijden waaraan hij deelneemt de trui der groepering te dragen, evenals de pet en de broek. In geval van overwinning zal de renner te allen tijde er goed zorg voor dragen dat de publiciteit op de trui volledig en volkomen zichtbaar zal wezen.

De *voordelen* die in deze overeenkomsten voor de meeste renners zijn bedongen zijn eerder *mager*. Niet altijd wordt een maandloon bedongen. Sommige firma's voorzien dat bv. alleen een prestatie premie wordt toegekend in geval van overwinning (1.000 F per overwinning) of onkostenvergoedingen. In de meeste gevallen ontvangen de renners een maandloon dat niet eens de 1.500 F te boven gaat (7). De meeste overeenkomsten voorzien daarenboven dat het bedrag van de eerste maand als waarborg wordt gestort bij de K.B.W.B.; het bedrag van de tweede maand wordt door de vennootschap in bewaring gehouden tot waarborg van de stipte naleving van de bepalingen van onderhavige overeenkomst door de aangeworven renner. Dit betekent dat de renner de twee eerste maanden geen loon ontvangt. Een dergelijke bepaling is onwettelijk, zoals we verder zullen zien. In bepaalde overeenkomsten is er noch van premie, noch van onkostenvergoedingen sprake en is het enige voordeel dat de renner krijgt een volledig koersrijwiel (dikwijls nog zonder zadel) en materiaal «*in de mate van het mogelijke*». Dit rijwiel blijft eigendom, in de meeste gevallen van de firma en de wielrenner dient het bij afloop van de overeenkomst in goede staat terug te bezorgen.

Met andere woorden, volgens bepaalde overeenkomsten zal de wegrenner van elke zelfbeschikking op het gebied van de wielersport afstand doen, gedurende één jaar of meerdere jaren rekame, publiciteit maken voor een bepaald agentschap, met als enige tegenprestatie van dit agentschap het ter beschikking stellen van een fiets zonder zadel, en dan nog in de mate van het mogelijke.

Men kan moeilijk deze overeenkomsten sociaal noemen die voorzien dat in geval van ziekte of ongeval de onkostenvergoeding of het loon zullen geschorst worden tot en met het einde van het ongeval en van de ziekte, zoals in de meeste overeenkomsten met extra-sportieve firma's is bepaald.

In geval de renner één van de bepalingen van de overeenkomst zou schenden heeft de firma in het algemeen niet alleen het recht, volgens de overeenkomst, de onkostenvergoedingen en prestatiepremies te schorsen, maar daarenboven een bedrag *schadevergoeding* te eisen die varieert naar de fantasie van de extra-sportieve firma's, gaande van 10.000 F tot 500.000 F ⁽⁸⁾.

De duur van deze overeenkomsten is meestal vastgesteld op één jaar. Sommige overeenkomsten voorzien een proefclausule van drie maanden, waarna de overeenkomst haar volle uitwerking zal hebben. De overeenkomst kan meestal in hoofde van beide partijen worden opgezegd, één of twee maanden voor het verstrijken van de duur ervan, mits een aangetekend schrijven. In bepaalde gevallen zijn er overeenkomsten waarin de renners zich ten eeuwigen dage aan een sportieve firma verbinden. Dit gebeurt op de volgende wijze. De overeenkomst is in principe gesloten voor de duur van één jaar. Maar de renner beschikt niet over de mogelijkheid om de overeenkomst op te zeggen. Deze gaat weer in voor een volgend jaar wanneer de extra-sportieve firma ertoe beslist, mits een aangetekend schrijven te sturen aan deze renner, één maand voor het verstrijken van het jaar waarin zij haar wil tot verlenging van de overeenkomst uitdrukt. Het is duidelijk dat een dergelijke absolute en levenslange binding van een wegrenner aan een firma strijdig is met de openbare orde. Inderdaad, art. 1780 van het Burgerlijk Wetboek voorziet dat men zijn diensten slechts voor een tijd (lees beperkte tijd) kan verbinden. Deze tekst van art. 1780 van het B.W. was een reactie tegen een al te grote beperking van de menselijke vrijheid (slavernij) die men in het ancien régime, voor de Franse Revolutie, had gekend. Van hun kant bedingen de firma's dikwijls dat zij, en alleen zij, de overeenkomst te allen tijde kunnen beëindigen.

3. Juridische beoordeling

De renners, die met een extra-sportieve groepering een overeenkomst gesloten hebben zijn «*werknemer*» in de sociaal en rechterlijke zin van het woord. Het is niet noodzakelijk dat het zou gaan om de categorie «*beroepsrenner*», zoals omschreven in de Sportreglementen. Dit geldt voor *alle renners* die met een dergelijke groepering een overeenkomst gesloten hebben, waarin een bezoldiging voor de renner wordt voorzien.

Om als «*werknemer*», verbonden door een arbeids-overeenkomst aan de extra-sportieve firma, te worden aangezien, dient de werknemer niet noodzakelijk zijn ganse tijd te besteden aan de wielersport. Een persoon kan immers terzelfdertijd twee of meerdere beroepen uitoefenen, twee of meer werkgevers hebben; niets staat dit juridisch in de weg. Evenmin is het noodzakelijk dat er in de overeenkomst zou geschreven staan dat het gaat om een werknemer of om een arbeidsovereenkomst. De benaming die partijen aan de overeenkomst geven is trouwens van geen belang. Het zijn de werkelijke verhoudingen tussen partijen die maatgevend zijn voor de juridische kwalificatie. De elementen, welke in hoofde van een wielrenner dienen verwezenlijkt te zijn om hem als werknemer van de extra-sportieve firma te kwalificeren zijn de volgende:

- 1) een arbeidsprestatie leveren, d.i. wielrennen, met het oog op publiciteit;
- 2) tegen een bezoldiging;
- 3) in dienst van een firma, d.i. onder het gezag, de leiding en het toezicht van een extra-sportieve vennootschap of haar aangestelde, de sportdirecteur.

Dat dit laatste element meer dan aanwezig is blijkt uit de hoger aangehaalde verplichtingen van de renner, waaruit deze zich totaal ondergeschikt verklaart aan alle bevelen van de sportdirecteur in verband met de wielersport.

Het zijn aldus deze feitelijke objectieve elementen, en niet een willekeurige kwalificatie, die zullen uitmaken of een wielrenner al dan niet werknemer is. We kunnen aldus besluiten dat de renners die met een extra-sportief merk een overeenkomst gesloten hebben en daarbij een bezoldiging ontvangen, zelfs indien deze bezoldiging verdoezeld wordt onder de vorm van premies of onder de vorm van zogenaamde onkostenvergoedingen, zij werknemer zijn van deze vennootschap, zelfs indien ze slechts bezoldigd worden in natura.

Deze vaststelling dat de bezoldigde wielrenner werknemer is van de vennootschap, brengt mede dat het gans arsenaal van sociale gerechtelijke wetten op de wielrenner van toepassing is. Aldus o.m. de beschikking inzake opzeg, in verband met de arbeid en de sociale zekerheid. Dit laatste is van zeer groot belang. Terecht wordt van alle zijden aangeklaagd dat de wegrenner van geen maatschappelijke zekerheid geniet en in geval van ziekte of ongeval aan de armoede zal bloot staan. Welnu, dergelijke opvatting kan geen steek meer houden voor deze wegrenners die met een extra-sportieve firma een overeenkomst gesloten hebben. Zij zijn *werknemers van de firma en deze dient de nodige afhoudingen te doen op sociaal rechterlijk plan opdat de wegrenners, zoals de andere werknemers, zouden genieten van bestaanszekerheid en elementaire sociale bescherming*. Dit betekent meteen ook dat alle bepalingen uit deze overeenkomsten, die *strijdig zijn met de wetten op de arbeidsovereenkomst voor bedienden en voor werklieden, nietig zijn en vervangen worden door meer sociale bepalingen uit de wetgeving*, en aldus o.m. de mogelijkheden voor de firma de overeenkomst onmiddellijk te beëindigen ⁽⁹⁾, de «*eeuwige*» verbintenissen ⁽¹⁰⁾, het inhouden van maandlonen door de firma als waarborg voor uitvoering van verplichtingen ⁽¹¹⁾.

De vraag rijst of de wielrenner die met een extra-sportieve vennootschap een overeenkomst gesloten heeft, een werkmán is (hoofdzakelijk lichamelijke prestatie) ofwel een bediende (hoofdzakelijk intellectuele prestatie). Bij ons weten is dit nog nergens vastgesteld geworden. We menen dat de wielrenner, als een *bediende* moet gekwalificeerd worden niet alleen omdat zijn prestatie dicht ligt bij deze van de artist (muzikant, toneelspeler, enz.) die meestal als een bediende wordt aangezien omdat hij als dusdanig bijdraagt tot de ontspanning van de toeschouwers, aan spektakel doet en show; maar vooral omdat hij als publiciteitsagent optreedt.

Deze laatste vaststelling betekent meteen dat de *weddeschalen, minima*, die zijn vastgesteld door het Aanvullend Nationaal Paritair Comité voor Bedienden en die bij Koninklijk Besluit algemeen verbindend zijn verklaard geworden, ook verbindend gelden voor de wegrenners die een dergelijke overeenkomst met een extra-sportieve firma hebben gesloten. Deze minima lonen, die in deze collectieve arbeidsovereenkomst zijn voorzien, worden automatisch van toepassing op de bedienden, wielrenners, zelfs op straf van boete ⁽¹²⁾.

De vraag rijst of de renners, in geval van geschil met hun extra-sportieve firma-werkgever een beroep kunnen doen op de gewone rechtbanken, hier de werkrechtshraden. Deze raden zijn speciaal ingesteld voor het beslechten van geschillen tussen werkgevers en werknemers.

De vroegere statuten van de K.B.W.B., d.d. 22 maart 1955 (Staatsblad 27 mei 1950) voorzagen in artikel 31 wat volgt: «Door te verklaren onderhavige statuten te kennen en te aanvaarden, ziet iedere persoon, elke club of wielerved, of welke instelling ook die bij de K.B.W.B. is aangesloten, er van af zich op het gerecht te beroepen in geval van geschil met een sportkarakter. Zij verbinden zich de beslissing te aanvaarden van de Algemene Raad van de K.B.W.B. of van een scheidsrechterlijk comité door vermelde Raad in het leven geroepen».

Een dergelijke bepaling is blijkbaar in de huidige statuten niet meer voorhanden. Alleen wordt voorzien: «door bij de K.B.W.B. aan te sluiten, gaan alle clubs en personen de uitdrukkelijke verbintenis aan, zonder hun toevlucht tot een andere rechtsmacht te nemen, om het even welke beslissing te aanvaarden die door de Bond op sportgebied wordt getroffen (art. 2, 5de lid van de Statuten, d.d. 27 juni 1956)» en «Door de huidige reglementen te aanvaarden ontzeggen zij zich het recht om in verband ermede een rechtsvordering in te stellen (art. 8 Sportreglement). Deze omschrijving laat o.i. de mogelijkheid open om geschillen uit overeenkomsten met firma's en inrichters voor de gewone rechtbanken te brengen, aangezien zij noch de statuten, noch de reglementen als dusdanig betreffen.

Sommige van deze overeenkomsten voorzien dat in geval van geschil de K.B.W.B. als «scheidsrechter» zal optreden. Dergelijke clausules zijn geldig wat betreft arbeidsovereenkomsten⁽¹³⁾. Zij kunnen echter minderjarigen niet verbinden⁽¹⁴⁾. Deze scheidsrechters dienen evenwel de wettelijke bepalingen van openbare orde te eerbiedigen⁽¹⁵⁾.

De andere wegrenners, namelijk deze die geen dergelijke overeenkomst gesloten hebben, zijn onafhankelijke werknemers, d.w.z. dat ze werken voor eigen rekening en dat ze als dusdanig van geen statuut van sociale zekerheid en bestaanszekerheid genieten zoals de werknemers. Indien ze een ander beroep uitoefenen en daarbij als werknemer zijn tewerkgesteld, arbeider of bediende, dienen ze ervoor te waken dat ze in periode van werkloosheid geen wedstrijden rijden zonder voorafgaandelijk de nodige aangifte te doen bij de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening. Mits de nodige aangifte mag de werkloze, hier de wielrijder, zijn wedstrijden rijden, d.i. in hoofde van deze dienst een bijberoep uitoefenen, tussen 7 en 18 u. op zondagen en betaalde feestdagen (mits het gaat om een minimum opbrengst en 's avonds na 18 u.). Anders stelt hij zich bloot aan sancties, inkorting op het hem uit te keren werkloosheidsbedrag.

Hoofdstuk IV

Doping

De doping wordt aangeklaagd als de grootste kwaal, welke de wielersport op dit ogenblik teistert. Alhoewel niemand over de juiste gegevens beschikt is men er in het algemeen over akkoord te verklaren dat zeer veel wielrenners aan doping doen. Sommigen gaan zo ver te schrijven «nergens is de gesel der doping zo groot als in de wielrennerswereld. De renners vallen half dood, ja zelfs dood, naast hun fiets neer»⁽¹⁶⁾.

Ook op het jongste Internationaal Colloquium te Uriage, gehouden in 1963, waren de meeste deelnemers, geneesheren, juristen, politici, enz. van oordeel, in algemeen akkoord over de rampzalige nefaste invloed, na

kortere of langere tijdsduur, van het herhaald aanwenden van geheime flesjes en pilletjes.. Over de doeltreffendheid van de dopingspraktijk was daar ook weinig meningsverschil. Er werd aanvaard dat een spuitje, een drankje, een poedertje soms een prestatieverbetering kan opwekken. Maar dan in uitzonderlijke omstandigheden, wanneer zowel het verloop der verichting, de spijsvertering, de klimaatsverschijnselen als het ritme van de wedstrijd geen enkel tegenwerkend element uitmaken. In dit Colloquium werd ook krachtig stelling genomen tegen elke vorm van gecontroleerde doping⁽¹⁷⁾.

Wordt als doping beschouwd: «Het aanwenden van substanties of gelijk welke middelen met de bedoeling kunstmatig het rendement te doen toenemen, ter gelegenheid van een sportwedstrijd, middelen, die de sportetiek miskennen en die de fysische en psychische integriteit van de sportbeoefenaar in het gedrang brengen» (Belgische Geneeskundige Vereniging voor Lichamelijke Opvoeding en Sport).

Het is hier niet de bedoeling de verantwoordelijken aan te duiden die de doping bevorderen. Maar het staat vast dat sommige middelen alleen mits doktersvoorschrift verkregen worden. Sommige renners gaan zover om de middelen uit het buitenland te halen. Het afleveren van bepaalde van deze middelen mag in principe slechts geschieden door apotheker, mits schriftelijk voorschrift van een geneesheer, op gevaar af van strafrechtelijke sancties.

Ook de Belgische Wielerbond heeft zich tegen de doping uitgesproken. Dit in art. 226 van het reglement. Dit artikel luidt als volgt: «Daar de gezondheid van de renners ernstig in gevaar gebracht kan worden door het gebruik van verdovende middelen en medicijnen die door de geneeskunde als schadelijk worden geacht, zal de N.S.C. onverbiddelijk en definitief de vergunning ontnemen aan de renners die onder invloed van dergelijke produkten betrapt worden of wier bevoorrading sporen van doping vertoont. De officiële hebben ten allen tijde het recht om van de bevoorrading der renners een monster te nemen, met het oog op een gebeurlijke scheikundige ontleding.» De Belgische Wielerbond heeft van deze bevoegdheid blijkbaar nog geen sterk gebruik gemaakt. Ook op dit stuk is de Bond zeer laks en zou hij de renners beter dienen te beschermen. De openbare overheid mag hier trouwens ook niet ten achter blijven en dient krachtdadig op te treden.

Hoofdstuk V

De individuele verzekering van de wegrenner.

Volgens artikel 502 van de Sportreglementen bevatten de vergunningen die aan de renners door de K.B.W.B. worden afgeleverd verzekering tegen ongelukken, die de titularis dekt onder voorwaarden welke jaarlijks door de K.B.W.B. worden bepaald en in het eerste nummer van het sportbulletin worden afgekondigd. Bij nader toezien blijkt het onmogelijk in het eerste nummer van het «Sportbulletin» deze voorwaarden te ontdekken. Geen enkele renner beschikt trouwens ook over de juiste inhoud van de voorwaarden en modaliteiten waarin deze polis wordt afgesloten. Hij beschikt over geen kopij van de polis. Zeer onrechtstreeks en wellicht onvolledig, beschikt hij over enkele inlichtingen in verband met deze verzekering. Deze zijn te vinden op de jaarlijkse vergunningsaanvraag welke de renner heeft in te dienen.

Voor het jaar 1963 voorzag de vergunningsaanvraag de volgende voorwaarden:

1) Voor onafhankelijken, beroepsrenners, rijwielmotoristen, monitoren en gangmakers: 200.000 F in geval van overlijden; 200.000 F in geval van bestendige totale onbekwaamheid; 100 F per dag tijdelijke werk-onbekwaamheid van de vijfde dag af.

10.000 F ten hoogste bij ongeval voor terugbetaling van de kosten van dokter, apotheker en hospitaal. De kosten voor kunststanden worden aan de verzekerde niet meer terugbetaald.

2) Dames liefhebbers, nieuwelingen, corporatierenners en internationale liefhebbers: ongevallen die hun persoonlijk overkomen: 100.000 F in geval van overlijden; 100.000 F in geval van bestendige totale onbekwaamheid; 50 F per dag tijdelijke werk-onbekwaamheid vanaf de vijfde dag.

10.000 F ten hoogste bij ongeval, voor terugbetaling der kosten van dokter, apotheker en hospitaal. Ook hier worden de kosten voor kunststanden en de schade aan het rijwiel van de verzekerde niet meer vergoed.

Iedereen zal het erover eens zijn dat de bedragen van 200.000 F en 100.000 F in geval van overlijden of van bestendige totale onbekwaamheid veel te laag zijn. Deze bedragen zouden niet alleen moeten worden verdubbeld, maar ten minste verviervoudigd of vervijfdubbeld. Ze zouden minstens 800.000 F als minimum dienen te bedragen voor beide gevallen en bovendien zou er nog rekening dienen te worden gehouden met het feit of de overledene al dan niet echtgenote en/of kinderen nalaat, enz. In deze leemte zou een billijke regeling moeten getroffen worden. Minstens zou de Belgische Wielerbond er moeten voor instaan dat de wegrenners een bijkomende verplichte verzekering nemen.

Wel voorzien de Sportreglementen in het bestaan van een hulpkas der renners. Deze kas wordt naast particuliere giften, opbrengst van gebeurlijke feesten en bijeenkomsten, hoofdzakelijk gespijsd door de «opbrengst van boeten opgelegd aan inrichters en renners». Deze hulpkas vermag zeer weinig: in bepaalde gevallen van hoge nood keert zij aan de renners een som van maximum 5.000 F uit.

Besluiten

België mag een wielernatie zijn, het is echter nog geen paradijs voor wielrenners. Nog steeds is het wielrennen bij ons voor heel wat levenslustige jonge mannen een avontuur, waarbij ze hun gezondheid en de beste jaren van hun leven verliezen in een wereld waarin alleen voor vedetten een kortstondige verafgoding wordt opgebracht. Wij menen dat tekortkomingen van de K.B.W.B. daaraan niet vreemd zijn.

Wel heeft de K.B.W.B. zich ingelaten met het administratief organiseren van wedstrijden. Hij heeft echter weinig of geen oog gehad voor de menselijke belangen van de wegrenners en zeker niet voor zijn beroepsbelangen. Of een «beroeps»-renner in zijn levensonderhoud kan voorzien, behoort blijkbaar niet tot de bekommernis van de K.B.W.B.

1. Het is *elementair* dat een «beroepsrenner» in de verdeling van *premiën*, *startgelden* zijn deel zou bekomen, wat heden niet geschiedt.

Waarom b.v. geen systeem, waarbij aan elke «beroepsrenner», die zijn koers uitrijdt binnen een bepaalde tijdsgrens, naast de mogelijkheid van prijzen, een vaste minimumvergoeding zou worden uitgekeerd. Dit zou betekenen dat renners, die anders verschillende ritten rijden zonder geldgewin, nu toch iets zouden

verdienen om ten minste zich een levensminimum te verzekeren.

2. Het is *elementair* dat ook de renners van de publiciteit, die zij maken, zouden kunnen leven. Renners mogen met extra-sportieve merken overeenkomsten sluiten. Voorzien deze overeenkomsten vele verplichtingen voor de renners dan zijn de voordelen voor de meeste renners slechts mager. Bepaalde clausules uit deze overeenkomsten zijn trouwens strijdig met de openbare orde.

De rechtsverhouding, die uit deze overeenkomsten voor de renners voortvloeit, kan als een «arbeidsverhouding» bestempeld worden. Deze renners zijn *werknemers*, die recht hebben op de minimalonen vastgesteld door het Aanvullend Nationaal Paritair Comité voor Bedienden. Dit betekent meteen dat het ganse arsenaal van sociaal rechterlijke wetten op de wielrenners-werknemers van toepassing is. De firma's zijn gehouden de social-rechterlijke afhoudingen te doen, opdat de wegrenners, zoals de andere werknemers, zouden genieten van elementaire sociale bescherming.

3. Het is *elementair* dat de doping krachtdadig zou bestreden worden en met de strengste sancties zou worden opgetreden tegen elkeen die deze plaag van de wielersport in de hand werkt.

4. Het is *elementair* er voor te zorgen dat de wielrenners behoorlijk verzekerd zouden zijn tegen individuele sportongevallen. De huidige regeling is onvoldoende.

Ongetwijfeld kan de K.B.W.B. hiertoe zeer veel bijdragen. De K.B.W.B. mag zich niet langer beperken tot de organisatie van de wielersport, *stricto sensu*. Hij dient ook aan «social welfare» te doen «voor zijn renners».

Het meeste heil nochtans verwachten we van de wielrenners zelf. Zij dienen hun eigen lot in handen te nemen, zich te verenigen in een vakorganisatie, die hun beroepsbelangen verdedigt, en aldus tegen de bestaande wantoestanden ingaan. Dit met alle facetten van het syndicale leven en vooral van de syndicale strijd.

Ten zeerste aangewezen lijkt het ons dat een vertegenwoordiging van deze vakorganisatie op een *paritaire basis* zou zetelen in de schoot van de N.S.C., van waaruit alle voorwaarden die de renners aanbelangen zouden beslist worden. Het is alleen maar wanneer de renners zelf tegen de bestaande wantoestanden willen ingaan dat een aanloop kan worden genomen naar het «paradijs voor wielrenners».

R. BLANPAIN

Geaggregeerde van het Hoger Onderwijs
Docent aan de Rechtsfaculteit
te Leuven

(2) Wijn W., « Sociale Evolutie in het wielrennen », in : *Sporta*, 1963, blz. 143.

(3) Blanpain, R., *De syndicale vrijheid in België*, 2e uitgave, Leuven, 1964, blz. 76.

(4) 20 punten hebben verworven op grondslag van: 5 punten per eerste plaats; 4 punten per 2e plaats, 3 punten per 3e plaats; 2 punten per 4e plaats; 1 punt per 5e plaats (dit volgens art. 40 Sportreglement).

(5) Blanpain, R., op. cit. blz. 82.

(6) Van Bergen, M., « De K.B.W.B. moet een tekortkoming goed maken », in : *Sporta*, 1962, blz. 69.

(7) Laenen, M., « Een sportsyndicaat », in : *Sporta*, 1963, blz. 144.

(8) Laenen, M., « Een sportsyndicaat », in : *Sporta*, 1963, blz. 144.

(9) Art. 14 van de geordende wetten op de arbeidsovereenkomst voor bedienden.

(11) Art. 1780 B.W.

(11) Art. 32 van de geordende wetten op de arbeidsovereenkomst voor bedienden. Dit artikel bepaalt dat borgsommen, die

van de bediende worden geëist, om de naleving van zijn verplichtingen tegenover de werkgever te waarborgen, dienen gestort in de Nationale Bank of in de Algemene Spaar- en Lijfrentekas of, nog, ingeschreven in het Grootboek van 's Lands schuld, op naam van de bediende en met vermelding van de bestemming. Indien binnen de maand de borgsom niet regelmatig in bewaring is gegeven, zal de werkgever kunnen gestraft worden (art. 33).

(12) Blanpain, R., « De collectieve arbeidsovereenkomst in de bedrijfstak naar Belgisch Recht », 1961, blz. 180 en volg.

(13) Bernard, A., *L'Arbitrage volontaire en droit privé*, Bruxelles, 1937, blz. 49-50.

(14) *Idem*, blz. 29-30; 36.

(15) *Idem*, blz. 49-50.

(16) H.V., in : *Sporta*, april 1963, blz. 61.

(17) *Sporta*, 1963, blz. 76.

BIJLAGE

Extra Sportieve Groepering

Overeenkomst betreffende aanwerving renner

Art. 1 : De Heer geboren te op datum van en wonende te straat en nummer wielrenner, in het bezit van een vergunning afgeleverd door de Koninklijke Belgische Wielrijdersbond of door een bij de U.C.I. aangesloten Federatie, wordt met ingang van door de Extra Sportieve Groepering aangeworven om de voor de sportgroep interessante klassieke en gewestelijke wedstrijden te betwisten, zowel in België als in het buitenland.

Art. 2 : Door de Extra Sportieve Groepering wordt aan kontraktant een maandelijks onkostenvergoeding/prestatiepremie toegekend, ten bedrage van F (frank) betaalbaar van tot Alsmede 1 volledig koersrijwiel (zonder zadel) + materiaal in de mate van het mogelijke.

Art. 3 : De toegekende maandelijks onkostenvergoeding/prestatiepremie zal slechts van de derde maand na de datum van aanvang van huidige overeenkomst (art. 2) betaalbaar worden gesteld. Deze van de eerste maand wordt als waarborg gestort bij de Koninklijke Belgische Wielrijdersbond, die over de uitvoering van de overeenkomst waakt. Deze van de tweede maand wordt door de Extra Sportieve Groepering in bewaring gehouden tot waarborg van de stipte naleving van de bepalingen van onderhavige overeenkomst door de aangeworven renner.

Art. 4 : De onder art. 3 genoemde ingehouden sommen zullen bij stipte naleving van de overeenkomst uitbetaald worden, samen met de onkostenvergoeding/prestatiepremie van de laatste maand.

Art. 5 : De betalingen geschieden onder voorbehoud van toepassing van art. 3, maandelijks door overschrijving door de sportbestuurder.

Art. 6 : De aangeworven renner verbindt er zich toe het door de groepering ter beschikking gesteld materiaal evenals de truien, broeken en andere uitrusting te gebruiken bij uitsluiting van alle andere. Het is ook ten strengste verboden ingeval van breuk of defect van bepaalde fietsonderdelen, deze te vervangen door andere dewelke niet toebehoren tot het materiaal van de Extra-Sportieve Groepering.

Art. 7 : Materiaal zal in de mate van het mogelijke ter beschikking worden gesteld, doch blijft steeds

eigendom van de groepering. Bij verval van de overeenkomst dient het in goede staat terugbezorgd te worden.

Art. 8 : De koers- en oefenkledij zal steeds in ordentelijke staat moeten zijn. De renner is persoonlijk verantwoordelijk voor de netheid waarmede hij in contact zal komen met het publiek. Hij mag echter ten allen tijde aan de groepering vragen beschadigde of in slechte staat zijnde kledij in te leveren in ruil voor nieuwe. Hieraan zal door de groepering steeds in de mate van het mogelijke voldoening worden geschonken.

Art. 9 : De aangeworven renner verplicht er zich toe in alle wedstrijden waaraan hij deelneemt, de trui der groepering te dragen evenals de pet en de broek, bij uitsluiting van alle andere.

Art. 10 : De aangeworven renner verklaart zich akkoord deel te nemen aan de door de Sportbestuurder namens de groepering opgelegde wedstrijden.

Indien hij voor een andere op die datum vallende wedstrijd een kontrakt of een overeenkomst heeft onderschreven, dient dezelfde als vernietigd te worden aanzien en draagt hij uitsluitend de verantwoordelijkheid tegenover de organisatoren die de aanwerving deden, voor gebeurlijke financiële sancties van dezelfde.

Art. 11 : De aangeworven renner verbindt er zich toe stipt de onderrichtingen, namens de groepering door de Sportbestuurder opgelegd, uit te voeren zonder enig voorbehoud. Hij zal zich derhalve schikken naar de door de Sportbestuurder opgelegde ploeggeest en beslissingen, ten einde zoveel mogelijk overwinningen ten bate van de Groepering te bevorderen. Hij zal, indien dit noodzakelijk wordt geacht, zelfs zijn eigen kans opofferen in welk geval een verdeling van de prijzen volgens beslissing van de Sportbestuurder onder de tot de groepering behorende ploeg deelnemers kan gebeuren. In geval van overwinning, zal ten allen tijde de renner er zorg voor dragen dat de publiciteit op de trui volledig en volkomen goed zichtbaar zal zijn.

Art. 12 : De aangeworven renner verbindt er zich toe tijdens de duur van de overeenkomst voor geen andere firma, noch in binnen- noch in buitenland te zullen rijden. Alleen de sportbestuurder van de Groepering, dhr., kan hem eventueel deze toelating verlenen. Maar deze toelating wordt enkel en alleen door de Groepering als geldig aanzien wanneer ze door de sportbestuurder eigenhandig is ondertekend.

De renner zal er verder eigenhandig over waken, dat niemand hetzij voor betaling, hetzij kosteloos van zijn naam zal gebruik maken voor het maken van publiciteit voor fabricage van rijwielen of rijwielonderdelen, of voor het bevorderen van de verkoop van artikelen, die gewoonlijk door de op de markt worden gebracht. Ook geen enkele andere handelspubliciteit dan bovenvermelde mag met zijn naam gemaakt worden.

Art. 13 : Indien de aangeworven renner mocht op-houden met het wielrijden, uit de wedstrijd zou gesloten worden, of een schorsing zou oplopen vanwege een wielrijdersfederatie wordt zijn onkostenvergoeding/prestatiepremie slechts uitbetaald prorata van de duur zijner aktiviteit.

Hetzelfde zal gebeuren indien hij wegens ziekte of ten gevolge van een ongeval belet wordt geruime tijd in competitie uit te komen.

Art. 14: Ingeval van opgave wegens technisch defekt zal de aangeworven renner in de mate van het mogelijke, noch aan het publiek noch aan de pers, de juiste oorzaak bekend maken.

Art. 15: De Groepering kent zich het recht toe exclusief, en zonder enig voorbehoud of beperking en zonder extra financiële verplichtingen publiciteit te maken op naam van de kontraktant, evenals met diens verworven prestaties in de wedstrijden en dit op de wijze, welke zij in volkomen vrijheid van appreciatie het best oordeelt met haar belangen te stroken.

Art. 16: Eventueel toegekende overwinningspremies voor bepaalde wedstrijden zullen voor de start van de wedstrijd, door de sportbestuurder worden bekendgemaakt.

Art. 17: Elk gebeurlijk geschil of incident met andere ploegmaten dient uitsluitend besproken te worden met de Sportbestuurder, die ter zake over volledige volmacht beschikt.

Art. 18: Indien de aangeworven renner 72 uur voor de aanvang van een wedstrijd waarvoor hij door de Groepering werd ingeschreven zijn Sportbestuurder niet verwittigd heeft, dat hij om zeer grondige redenen niet kan deelnemen en aldus de goede trouw van de Groepering of dier Sportbestuurder misbruikt, is hij van rechtswege een schadeloosstelling verschuldigd bij overeenkomst bepaald op drie maandelijkse onkostenvergoeding/prestatiepremies.

Art. 19: De ondertekenende renner gaat erover akkoord dat bij overtreding van andere bepalingen der overeenkomst, de Extra Sportieve Groepering niet alleen het recht heeft zijn onkostenvergoeding/prestatiepremie te schorsen maar van hem daarenboven tot een bedrag van 50.000 F (vijftig duizend) schadevergoeding kan vorderen.

Art. 20: De aangeworven renner zal steeds de toelating van zijn Sportbestuurder vragen om in bepaalde wedstrijden van zijn eigen keuze te starten. Toelating die hem ten allen tijde kan geweigerd worden.

Art. 21: Huidige overeenkomst wordt afgesloten met dien verstande dat de periode voor 31 mei als proeftermijn wordt beschouwd. Indien de aangeworven renner tijdens deze periode geen algehele voldoening schenkt, kan de overeenkomst eenzijdig door de Extra Sportieve Groepering bij eenvoudige verwittiging per aangetekend schrijven beëindigd worden zonder dat hij aanspraak kan maken op de maandelijkse onkostenvergoeding/prestatiepremies voor de nog te verlopen maanden noch op enige schadevergoeding.

Art. 22: Onderhavige overeenkomst wordt stilzwijgend hernieuwd voor de volgende periode van dezelfde duur indien geen opzegging van dezelfde bij aangetekend schrijven 2 (twee) maanden vóór de vervaldag van de laatste maandelijkse onkostenvergoeding/prestatiepremie gebeurt door een partij aan de andere partij.

Art. 23: Beide partijen erkennen bij betwisting alleen de bevoegdheid van de Rechtbank van eerste aanleg te Brussel en van de Koninklijke Belgische Wielrijdersbond.

Art. 24: In geval van overmacht, als daar zijn verwarde politieke toestand, mobilisatie, staat van oorlog,

burgeroorlog, enz. wordt onderhavige overeenkomst geschorst door de beide partijen voor de ganse duur van de betreffende toestand.

Art. 25: De kontraktant zal bij iedere gelegenheid die zich kan voordoen zoveel mogelijk reklaam maken voor de Groepering. Maar hij zal zich ten allen tijde onthouden van alle schadelijke uitlatingen ten opzichte van de Extra Sportieve Groepering.

Art. 26: De kontraktant te ener zijde ontslaat uitdrukkelijk de kontraktant ter andere zijde van alle verantwoordelijkheid voor het geval tijdens de wedstrijden een renner of een toeschouwer schade berokkend wordt, door ongevallen die al of niet hun oorzaak in materiaalbreuken vinden.

Art. 27: De renner-kontraktant is verplicht om de veertien dagen aan de Sportbestuurder zijn uitslagen over te maken van de afgelopen twee weken. Eveneens moet hij zijn sportbestuurder verwittigen aan welke wedstrijden hij in de eerstkomende veertien dagen zal deelnemen.

Art. 28: De Extra Sportieve Groepering vestigt eveneens de aandacht van de kontraktant op het feit, dat deze aangegane verbintenis geldig blijft en is van de 1ste januari van het lopend jaar, zegge 1964 tot en met de 31ste december. In deze periode kan onder geen enkel voorwendsel overgegaan worden naar een andere groepering en kan de renner in kwestie noch op de weg, noch op de baan met een andere trui rijden dan deze die hem door de Groepering ter beschikking werd gesteld.

Art. 29: Aangezien de Groepering zich voor het jaar 1964, uitsluitend met de categorie der onafhankelijken zal bezighouden, is het de kontraktant ten strengste verboden zonder schriftelijke toelating over te gaan hetzij naar de categorie der Beroepsrenners, hetzij naar de categorie der Liefhebbers. Deze schriftelijke toelating kan hem alleen verleend worden door de Sportbestuurder van de Groepering.

Art. 30: In geval van overgang naar een andere categorie, doet de kontraktant, zelfs indien hij de toestemming van zijn Sportbestuurder heeft bekomen (art. 29) afstand van alle maandelijkse onkostenvergoeding/prestatiepremies hem toegekend (onder de voorwaarden van art. 2).

Art. 31: Indien de overgang gebeurt door de uitzonderlijke kwaliteiten van de kontraktant en indien deze aan de Sportbestuurder en de Extra Sportieve Groepering, in de loop van het seizoen meer dan voldoening heeft geschonken, mag de Sportbestuurder, naar eigen goeddunken een afwijking toestaan op art. 29 en 30. Hij beschikt daaromtrent over alle nodige volmachten.

Art. 32: Alle andere in deze overeenkomst niet voorziene gevallen, zullen door de Sportbestuurder worden behandeld. Zijn beslissingen zijn zonder verhaal.

Opgemaakt in drievoud:

- Koninklijke Belgische Wielrijdersbond
- Kontraktant
- Extra Sportieve Groepering.

Voor akkoord ondertekend, gezien en goedbevonden te op

Voor de Extra Sportieve Groepering

De Sportbestuurder, De kontraktant, »

IN RAND VAN DE GERECHTELIJKE HERVORMING

Het pleitmonopolie van de advocaat, waarborg van een goede rechtsbedeling.

Met belangstelling heb ik de studie gelezen van de hand van de heer Stafhouder Mr. René Victor over « *De gerechtelijke hervorming en de balie* », verschenen in het Rechtskundig Weekblad van 19 april 1964 (kol. 1634).

Schrijver vermeldt daarin dat artikel 440 van het ontwerp tot invoering van het gerechtelijk wetboek « dat op zo voortreffelijke wijze de vertegenwoordiging door de advocaat regelt ook aan de balie het monopolie van het pleidooi erkent. »

Maar spijtig genoeg is Mr. Victor genoodzaakt er onmiddellijk aan toe te voegen dat de tekst voortgaat met te zeggen: « behoudens de uitzonderingen bepaald door de wet ». Hij doet terecht opmerken « wat een zeer betreurenswaardige afwijking van het algemeen monopolie der balie dient genoemd te worden. Deze uitzonderingen zijn speciaal voorzien in artikel 728 van het wetboek, dat zegt dat voor de vrederechter en de rechtbank van koophandel de partijen zich kunnen doen vertegenwoordigen door een bloedverwant of een aanverwant of door een gemachtigde, die speciaal door de rechter zijn toegelaten ».

* * *

Het zou werkelijk ontgoochelend zijn moest de balie een dergelijke tekst aanvaarden, daar de artikelen 440 en 728 al de misbruiken zouden laten bestaan van de volmacht dragers die in de zittingszalen van de vrederechters en de koophandelsrechtbanken krielen.

Het loont waarlijk de moeite aan de inspanningen te herinneren die sinds jaren het *Verbond der Belgische Advocaten* zich heeft getroost om een einde te stellen aan deze misbruiken.

Om niet hoger te klimmen dan in 1955 heb ik voor mij liggen de dagorde van de algemene vergadering van 12 februari 1955 die in punt 2 vermeldt: « Wetsontwerp op de uitoefening van het beroep van advocaat ». De circulaire geeft in bijlage de tekst van het wetsontwerp betreffende de verschijning en de vertegenwoordiging van de partijen voor het gerecht, het recht te pleiten en te raadplegen.

Het betreft een tekst die in 1951 door de Minister van Justitie aan de Raad van State onderworpen werd, die het project met gunstig advies wederzond.

Art. 11 voorzag:

« Onverminderd de rechten der pleitbezorgers, worden alleen toegelaten de partijen in rechte of in verzoening te vertegenwoordigen:

- a) De advocaten, dragers der stukken of wanneer de wet het eist, voorzien van een schriftelijke volmacht.
- b) De echtgenoten der partijen, hun bloedverwanten en aanverwanten in opgaande lijn, tot welke graad zij behoren en in de zijdelingse lijn tot de derde graad.
- c) De afgevaardigden der syndicaten, maar enkel in de geschillen die de leden der organisaties aanbelangen die hetzij voor het arbeidsgerecht, hetzij voor de kantonale rechtsmachten die er de plaats van innemen, worden geleid.
- d) De bedienden van de verzekeringsondernemingen maar enkel voor de homologatie van akkoorden die hun verzekerden in zake van arbeidsongevallen en beroepsziekten aanbelangen. »

Deze tekst had ten minste de grote verdienste van

art. 9 § 2 van het Wetboek van burgerlijke rechtspleging expliciet af te schaffen, dat voorziet « Zijn alleen als volmacht dragers aanvaard de advocaten of de personen biezonder in elke zaak door de rechter aanvaard ».

* * *

Naar aanleiding van een bijdrage getiteld « *Le monopole de la plaidoirie et la magistrature* », die ik in *Le Journal des Tribunaux* van 16 september 1956 (p. 501) publiceerde, werd mij door de toenmalige voorzitter van het Verbond der Belgische Advocaten gevraagd of ik mij niet wilde gelasten een verslag op te stellen over « *Het pleitmonopolie van de advocaat* », daar de voorzitter mij verklaarde dat het paste dat het verbond dit probleem zou hernemen, niet zozeer om het te onderzoeken, maar om te trachten er een praktische oplossing aan te geven. Het doel was aan de vrederechters en aan de koophandelsrechtbanken argumenten te verschaffen om de prerogatieve van de balie te beschermen.

Men vroeg mij voornamelijk de nadruk te leggen niet zozeer op de bescherming van onze eigen rechten, maar wel op deze van de rechtsonderhorigen.

Ik heb deze taak onmiddellijk aanvaard en een verslag in beide landstalen aan de algemene vergadering van 26 januari 1957 van het Verbond der Belgische Advocaten voorgelegd die bijeen kwam te Brussel in de zittingszaal van de eerste kamer van het Hof van Beroep.

Om niet in herhalingen te vallen verwijs ik naar mijn verslag dat systematisch de rechtspraak vermeldde van de rechtsmachten die:

— aan de zakenwaarnemers het recht weigeren te verschijnen.

Heden ten dage verschijnen praktisch gesproken de zaakwaarnemers niet meer voor de rechtbanken.

— De dragers van een volmacht in principe toelaten, maar die aandringen op het uitzonderlijk karakter van elke aanvaarding.

— Een regelmatige vertegenwoordiging toelaten van zekere rechtsonderhorigen die dragers zijn van een volmacht.

— Al de volmacht dragers weigeren.

Daar het de rechtspraak is van de laatste categorie die ons aanbelangt citeer ik de referenties.

— Vrederecht van Stavelot van 26 maart 1952 waaraan het Verbond der advocaten destijds een grote verspreiding heeft gegeven en dat dikwijls aangehaald is door andere vrederechters.

— Vrederecht van het 1ste kanton Gent van 26 september 1952 (J.T. 1953, blz. 244).

— Vrederecht van Vilvoorde van 3 mei 1956 (onuitgegeven).

— De vrederechter van het 3e kanton Antwerpen en al zijn plaatsvervangers en de vrederechter van Oostende weigeren stelselmatig de volmacht dragers.

— Handelsrechtbank van Antwerpen 6e kamer, Vonnis van 25 oktober 1956, Jur. Port d'Anvers, vol. 7 en 8).

Na de publicatie van mijn verslag werden er nog andere vonnissen geveld door de rechtsmachten die de volmacht dragers niet aanvaardden:

— Arbeidsrecht van Antwerpen van 6 maart 1956 (R.W. 1957, kol. 1431).

— Vrederecht Eghezée van 10 februari 1959 (J.T. 1959, p. 191).

— Vredegerecht Mechelen-Zuid van 3 juni 1960 (R.W. 1961, kol. 245) die een volmachtdrager weigert omdat hij zo dikwijls verschenen is dat er geen kwestie meer kan zijn van « uitzondering ».

Ik besloot mijn verslag als volgt :

1) *Het is dus in het belang van een goede rechtsbedeling systematisch uit de rechtbanken alle dragers van volmacht te verwijderen behalve de familieleden of vrienden van de rechtsonderhorigen, die belet zijn te verschijnen en die ten uitzonderlijke titel door iemand vertegenwoordigd zijn.*

2) Alhoewel de volmachtdragers slechts bij uitzondering mochten verschijnen trotseren deze volmachtdragers de rechtbanken ondanks ze door voorgaande vonnissen reeds verwittigd werden dat de verschijning slechts ten uitzonderlijke titel mocht gebeuren.

De Nederlandse tekst van mijn verslag werd in extenso gepubliceerd in het Rechtskundig Weekblad van 1957, kol. 1127 en volg.

Le Journal des Tribunaux van 1957, p. 85, anderzijds bracht relaas over de beraadslagingen van het Verbond in de volgende termen : « L'assemblée décide ensuite de faire adresser à tous les juges de paix ainsi qu'aux présidents des tribunaux de commerce et aux référendaires une documentation résumant la jurisprudence si excellement présentée par Me Paul Pollet. »

De vergadering keurde dit verslag dus goed en besliste zelf de magistratuur te alerteren. Stafhouder van Reepinghen was ook aanwezig. Hij keurde insgelijks het verslag goed, hetgeen bevestigd wordt door de inlassing in *Le Journal des Tribunaux* van het relaas erover door de secretaris van het verbond Mr. Emmanuel Thiebauld.

Hoe is het dan uit te leggen dat Stafhouder Van Reepinghen later tot koninklijke kommissaris van de gerechtelijke hervorming benoemd, de wensen van het Verbond die hij te voren gesteund heeft, thans in zijn ontwerp totaal heeft genegeerd.

Kortom het is spijtig te moeten vaststellen dat dit alles zuiver academisch is geweest en dat ondanks mijn

aandringen het dode letter is gebleven. Nooit werd de praktische beslissing van de algemene vergadering van 26 januari 1957 uitgevoerd.

* * *

In het nieuw ontwerp is er geen beterschap. Alles blijft zoals het was en een tegenstrijdige rechtspraak zal blijven woekeren wanneer het ogenblik nu aangebroken is om deze zaak wettelijk te regelen, eens en voor goed.

Men begrijpt niet hoe het mogelijk is dat wanneer er zoveel advocaten die in de praktijk staan en tevens in Kamer of Senaat zetelen, er geen geweest is die het initiatief heeft genomen om in het belang van een degelijke rechtsbedeling de volmachtdragers (uitgezonderd de bloedverwanten en vrienden) uit de zittingszalen te verwijderen.

Om dit te bewerkstelligen zijn er grondige redenen genoeg. De documentatie door het Verbond der Belgische advocaten verzameld verrechtvaardigt dit ten volle.

Ik ben er van overtuigd dat talrijke confraters zich bij de kritiek van Mr. Victor nopens de vertegenwoordiging in rechte door de advocaat en het monopolie van het pleidooi, — punt dat ik even uitgediept heb, zullen aansluiten en dat ze het Parlement zullen bezweren artikel 440 van het ontwerp te wijzigen en artikel 728 te laten vallen of ten minste aan te passen aan de wijzigingen gebracht door de wet van 12 juli 1960 op de inrichting van het Arbeidsgerecht.

Moge voornamelijk deze overwegingen en de rechtmatige verzuchtingen van de balie in goede aarde vallen wat betreft de tussenkomst van advocaten-volks-vertegenwoordigers of -senatoren.

Dan alleen zal een onvoorwaardelijk monopolie van vertegenwoordiging en van pleidooi aan de advocaat door de wet gewaarborgd zijn.

Paul POLLET,
Advocaat te Antwerpen.

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE

2e Kamer. — 18 juni 1963.

Voorzitter : M. Vandermersch.
Raadsheer-verslaggever : M. Richard.
Advokaat-generaal : M. Mahaux.

Inkomstenbelastingen. — Invloed op de winstberekening van bestanddelen van een vroeger dienstjaar. — Mogelijkheid deze bestanddelen te betwisten.

Bij het vestigen van een aanslag zijn de winstelementen uit vorige jaren, die tot het bepalen van het bedrag van de aanslag dienen, vatbaar voor betwisting voor zover de aanslag op het bedoeld vorig jaar geen aanleiding heeft gegeven tot een administratieve of gerechtelijke beslissing, die kracht van gewijsde heeft verworven.

Dit recht komt toe, zowel aan de belastingsplichtige als aan de administratie.

Belgische Staat (Minister van Financiën) t./
P.V.B.A. de Etablissements Lenne-Bourdon.

Gelet op het bestreden arrest op 3 mei 1961 gewezen door het Hof van beroep te Brussel;

Over het eerste middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 32, paragraaf 1, lid 2, en 61, paragraaf 3, van de bij het besluit van de Regent van 15 januari 1948 gecoördineerde wetten betreffende de inkomstenbelastingen, doordat het arrest verweerster machtigt het bewijs te leveren van het bestaan van verliezen die zij beweerde tijdens de vorige dienstjaren geleden te hebben, en haar de mogelijkheid biedt, bij toepassing van artikel 32, paragraaf 1, lid 2, die verliezen in mindering te brengen van de winsten van het litigieuze dienstjaar, dan wanneer het bestaan, voor die vorige dienstjaren, van belastingaanslagen die, bij gebrek aan reclamatie, definitief geworden zijn, zelfs voor de onderscheiden bestanddelen van de grondslagen ervan, die bewijzlevering en die aftrek verhindert :

Overwegende dat verweerster, bij haar conclusies vóór het Hof van beroep deed gelden, dat de begrotingen van de stocks koffie en koloniale waren, die sinds 1953 tot in 1955 overschat waren, in 1956 tot hun juiste waarde herleid werden, en dat zij derhalve het recht had het op 31 december 1956 geboekte verlies af te trekken van het bedrag van de belastbare

brutowinsten, die zij tijdens het litigieuze dienstjaar 1957 verworven had;

Dat aanlegger tegen deze eis opwierp dat, vermits geen bezwaar werd ingediend tegen de aanslagen betreffende de boekjaren 1953, 1954 en 1955, de forclusie de wijziging van die belastingaanslagen belette;

Overwegende dat het arrest, na erop gewezen te hebben dat de door aanlegger ingeroepen forclusie ter zake niet dienend is, vermits verweerster de herziening niet aanvraagde van de aanslagen betreffende de dienstjaren die het litigieuze dienstjaar voorafgaan, wettig beslist dat verweerster het recht heeft bewijs te leveren van het bestaan van de aangevoerde verliezen en van hun bedrijfskarakter;

Overwegende weliswaar dat, bij gebrek aan regelmatige reclamatie, binnen de bij artikel 61, paragraaf 3, van de gecoördineerde wetten betreffende de inkomstenbelastingen voorziene termijn, hetzij rechtstreeks tegen de ten laste van een belastingplichtige gevestigde aanslag, hetzij onrechtstreeks tegen een andere op dezelfde betwiste bestanddelen gevestigde belasting, en behoudens verlenging van de wettige termijn wegens overmacht of toepassing van paragraaf 6 van hetzelfde artikel, de belastingaanslag definitief wordt, in die zin dat de belasting derhalve wettelijk ondersteld wordt verschuldigd te zijn;

Doch overwegende dat de conclusie van het recht voor de belastingplichtige bezwaar in te dienen tegen de aldus te zijnen opzichte definitief geworden belastingaanslag, geenszins onderstelt dat de onderscheiden bestanddelen, welke samen tot het bepalen van de belastbare grondslag hebben gediend, aldus hierdoor een karakter van onherroepelijke juistheid verworven hebben;

Dat de administratie, ongeacht het recht binnen de bij artikel 74, lid 2 en 3 van de gecoördineerde wetten voorziene termijnen wegens de ontoereikendheid van de aanslagen een aanvullende belasting na te vorderen, ook het recht heeft, bij het vestigen van de voor een dienstjaar verschuldigde belasting, de werkelijkheid van de bestanddelen, die samen tot bepaling van het bedrag van de aanslag van een vorig dienstjaar gediend hebben, te betwisten, voor zover die aanslag geen aanleiding heeft gegeven tot een administratieve of gerechtelijke beslissing, die gezag van gewijsde heeft verworven;

Dat geen wetsbepaling ditzelfde recht aan de belastingplichtige ontzegt;

Overwegende dat aldus het bestaan van een aanslag waartegen geen reclamatie werd ingediend, op zichzelf niet de toepassing belet van de regel van artikel 32, paragraaf 1, lid 2, van de gecoördineerde wetten;

Dat het middel derhalve naar recht faalt;

Over het tweede middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 97 van de Grondwet, 1319 tot 1322, 1349, 1353 van het Burgerlijk Wetboek, en 32, paragraaf 1, lid 2, van de bij het besluit van de Regent van 15 januari 1948 gecoördineerde wetten betreffende de inkomstenbelastingen,

doordat het arrest beschouwt dat verweerster door middel van gewichtige, bepaalde en overeenstemmende vermoedens, het bewijs geleverd heeft van de omvang van het bedrijfsverlies dat van de belastbare grondslag dient afgetrokken te worden,

dan wanneer, eerste onderdeel, de door het arrest ingeroepen feiten het niet mogelijk maken eruit af te leiden dat dit bewijs geleverd werd; dat in tegenwoordig uit een verslag van 21 juni 1958 over een plaatselijk onderzoek (stuk 36) en uit een verslag van 18 oktober 1958 van de gewestelijke inspecteur (stuk 51),

evenals uit de brieven van verweerster van 10 en 24 juni 1958, (stukken 42 en 44) is gebleken, dat verweerster zelf verklaard heeft dat het haar onmogelijk was het bedrag van dit verlies te ramen (schending van al de evengemelde wetsbepalingen),

en dan wanneer, tweede onderdeel, het hof van beroep niet vermocht het bedrag aan te nemen van de vorige verliezen, waarmede het Hof van beroep rekening houdt, vermits deze betrekking hebben op de boekjaren 1953 tot 1955, zonder na te gaan of het verlies van één dezer boekjaren niet vóór het litigieuze dienstjaar had kunnen teruggewonnen worden al was het ten dele, (schending van artikel 32 van de gecoördineerde wetten) :

Over het eerste onderdeel :

Overwegende dat het arrest zijn beslissing steunt op de nauwkeurig bepaalde feitelijke vaststellingen van het verslag van de inspecteur der belastingen van 18 oktober 1958 en op die welke het afleidt, zoals de conclusies van verweerster het voorhielden, uit de vergelijking van de waarden en de hoeveelheden goederen, die in de aangeduide balansen zijn ingeschreven;

Overwegende dat, wat die gegevens betreft, het middel aan het arrest niet verwijt van het verslag en van evengemelde balansen een met de termen ervan onverenigbare uitlegging gegeven te hebben; dat dit onderdeel van het middel erop neerkomt de soevereine feitelijke beoordeling van de feitenrechter te critiseren en dat het middel, in dit opzicht derhalve niet ontvankelijk is;

Over het tweede onderdeel :

Overwegende dat het arrest, in strijd met wat in dit onderdeel van het middel ondersteld wordt, verweerster het recht niet geeft de tijdens de boekjaren 1953, 1954 en 1955 geleden bedrijfsverliezen van het bedrag van de tijdens het litigieuze boekjaar 1956 behaalde belastbare winsten af te trekken; dat het zich ertoe beperkt de werkelijkheid van het op 31 december 1956 door verweerster geboekte verlies vast te stellen en alleen beslist dat zij, derhalve, het recht had dit bedrijfsverlies af te trekken van de belastbare winsten van het dienstjaar 1957 :

Dat dit onderdeel van het middel aldus op een onjuiste uitlegging van het bestreden arrest rust en derhalve feitelijke grondslag mist;

Om die redenen,

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt aanlegger tot de kosten.

NOOT: De omstandigheid, die aanleiding gegeven heeft tot de hierboven afgedrukte uitspraak, was het bepalen van verliezen van vroegere dienstjaren art. 32, § 1, tweede lid van de samengeordende wetten op de inkomstenbelastingen).

Sedert lang was verkondigd dat wanneer de aftrek van vroegere verliezen door een belastingplichtige gevraagd was, de administratie het recht had de werkelijkheid van deze verliezen op dat ogenblik te onderzoeken en te betwisten, ook indien de vroeger aangegeven verliezen ten tijde van hun aangifte niet waren betwist geweest. Alleen het bestaan van een definitieve beslissing over het jaar in kwestie kan dit voorkomen.

Ingevolge de onderhavige uitspraak wordt hetzelfde recht ook aan de belastingplichtige voorbehouden. Men zal nochtans opmerken dat de toestand voor deze hele-

maal niet dezelfde is; terwijl de administratie, die enkel de belastbare grondslagen moet opsporen, voor een negatief saldo louter passief kan blijven, is dezelfde passiviteit bij de belastingplichtige niet denkbaar.

Maar er is meer. Het Hof van Cassatie heeft eraan gehouden, zijn uitspraak in uiterst algemene termen te formuleren. Zodoende kan men geneigd zijn deze uitspraak ook toe te passen op andere toestanden, dan de aftrek van vroegere verliezen. Hier moet echter gewezen worden op een gevaar: hoewel er in principe gesteld wordt dat elk dienstjaar afzonderlijk wordt onderzocht, toch zal men zeer dikwijls in de winstberekening van een dienstjaar rekening houden met hetgeen vroeger is geschied, b.v. op gebied van afschrijvingen, belaste meerwaarden, enz. Niemand zou betwisten dat de waarderingen en afschrijvingen, die op een balans betrekking hebben, steeds op de vroeger aangenomen woorden moeten voortgaan. Bestanddelen van een vorige aanslag kunnen dus op een latere aanslag een determinerende invloed uitoefenen, ook wanneer er voor die vorige aanslag geen sprake is van «gezag van gewijsde».

Er anders over oordelen zou ertoe brengen dat de belastingplichtige zijn eigen vroeger fiscaal bedrag zou kunnen inroepen om bv. reeds afgeschreven goederen een tweede maal af te schrijven, of dat de administratie haar eigen vroegere overbelastingen zou inroepen om de aftrek van een minderwaarde te verwerpen. Wij hebben reeds de mening uitgedrukt, dat misbruiken van die aard slechts kunnen voorkomen worden indien men aanneemt dat de goede trouw ook de fiscale rechtsverhouding moet beheersen (cfr. onze studie over «de aanslag») nrs. 57 en volg., inz. nr. 63).

Men ziet dat de ontleding van het onderhavig arrest ons in contact brengt met de meest fundamentele principes van het fiscaal recht. De lezer, die er vooral op uit is precedenten op te zoeken voor een of ander concreet geschil, moet echter verwittigd worden; ondanks de zeer algemene termen die gebruikt werden, zal men slechts met omzichtigheid dit arrest mogen inroepen wanneer het over iets anders dan overdraagbare verliezen zal gaan.

I.C.B.

RAAD VAN STATE

4e Kamer. — 28 januari 1964.

Voorzitter: M. Mast.

Raadsheren: M.M. Mees en Adriaens.

Substituut-auditeur-generaal: M. Lenaerts.

Advokaten: Mrs. De Wit loco Van Goethem en Vandaudenard.

Pensioenen voor bedienden. — Begrip bediende. — Administratieve beslissingen. — Motivering.

Wanneer uit de overweging van de bestreden beslissing niet kan worden afgeleid of de hoge commissie voor pensioenen van oordeel is dat in geen geval de organen van een vennootschap gezag en toezicht uitoefenen op de directeur, belast met het dagelijks beheer, hetgeen alleszins wat de beheerraad betreft, een ongegronde bewering is, dan wel of zij aan de hand van de feitelijke gegevens van het dossier oordeelt dat zulks het geval is, maakt zodanige motivering het de Raad van State niet mogelijk de wettigheid van de bestreden beslissing na te gaan.

Thompson t/ 1. Belgische Staat (Minister van Sociale Voorzorg); 2. De Nationale Kas voor Bedienden-pensioenen.

Arrest nr. 10.400.

Overwegende dat het beroep strekt tot vernietiging van de beslissing van 19 november 1962 waarbij de hoge commissie voor pensioenen weigert aan Jacques Thompson het door hem aangevraagd rustpensioen voor bedienden toe te kennen;

Overwegende dat de Nationale Kas voor bedienden-pensioenen niet als partij is opgetreden voor de hoge commissie; dat zij derhalve niet kan worden beschouwd als tegenpartij voor de Raad van State; dat zij buiten de zaak dient te worden gesteld;

Overwegende dat verzoeker, die voorheen het beroep van zelfstandig verzekeraar uitoefende, volgens een bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van 7-8 augustus 1950 werd aangesteld als directeur, belast met het dagelijks beheer, van de naamloze vennootschap «Thompson & Cie» die op 1 juli 1950 is opgericht en alle verrichtingen inzake verzekeringen en herverzekering tot voorwerp heeft; dat hij op 27 mei 1960 een rustpensioen aanvraag en zich daartoe beriep op een beroepsloopbaan als bediende gedurende de jaren 1950 tot en met 1959; dat zijn aanvraag door de tegenpartij werd verworpen; dat echter de commissie van beroep te Antwerpen-Stad bij beslissing dd. 7 mei 1962 de jaren 1950 tot en met 1959 als jaren van gewone en hoofdzakelijke tewerkstelling als bediende in aanmerking nam en aan verzoeker een rustpensioen van 10.591 frank toekende; dat de bestreden beslissing werd genomen op beroep van de tegenpartij tegen de beslissing van de commissie van beroep.

Overwegende dat de bestreden beslissing steunt op de considerans: «dat dient nagegaan of er tussen geïntimeerde en de vennootschap waarin hij werkzaam was, wel degelijk een kontrakt van dienstverhuring bestond; dat het feit, dat de bij artikel 7 van het algemeen reglement bedoelde pensioenstortingen ver-richt werden, geen onweerlegbaar vermoeden ten gunste uitmaakt; dat een van de essentiële elementen van een kontrakt van dienstverhuring bestaat in de mogelijkheid voor de werkgever om gezag, leiding en toezicht uit te oefenen; dat een vennootschap, in haar hoedanigheid van rechtspersoon geen gezag of wil kan uitoefenen dan door haar organen: «dat aldus het rechtsfeit van ondergeschiktheid, waardoor de onderwerping van de ondergeschikte aan het krachtens het kontrakt uitgeoefend gezag tot uiting komt, maar kan verwezenlijkt worden in de mate waarin het orgaan van de vennootschap dit gezag werkelijk kan uitoefenen» (cfr Hof van verbreking, 1^e kamer, arrest dd. 14 juni 1957 inzake Dejans); dat niet betwist wordt dat geïntimeerde sedert 1 juli 1950 door de N.V. J. Thompson & Cie gemandateerd was om het dagelijks beheer van deze firma waar te nemen, en hij in de uitoefening van dit mandaat aan geen enkel gezag of toezicht onderworpen was, tenzij aan dat hetwelk normaal voortvloeit uit de machten van de beheerraad, het college van de commissarissen en de vergadering van de aandeelhouders; dat echter noch de beheerraad, noch het college van de commissarissen, noch de vergadering van de aandeelhouders organen zijn die uiteraard een reëel gezag en toezicht uitoefenen in de zin zoals bovenvermeld; dat niet wordt aangetoond dat geïntimeerde voor andere prestaties dan deze welke voortvloeien uit zijn mandaat, gewoonlijk en hoofdzakelijk in uitvoering van een arbeids-overeenkomst voor bedienden werd te werk gesteld;

» dat geen schriftelijk bediendenkontraat voorhanden is;
 » dat in de gegeven omstandigheden niet genoegzaam
 » bewezen is, zelfs niet op grond van vermoedens, dat
 » aanvrager ook maar gedurende een enkel jaar van de
 » referteperiode gewoonlijk en hoofdzakelijk in de zin
 » van artikel 6 van het koninklijk besluit dd. 30 juli
 » 1957, als bediende werkzaam was »;

Overwegende dat verzoeker ondermeer doet gelden dat de bestreden beslissing steunt op een verkeerde en alleszins onvoldoende motivering; dat hij in verband hiermede betoogt dat de hoge commissie ten onrechte oordeelt dat de beheerraad, het college van commissarissen en de algemene vergadering van aandeelhouders van een naamloze vennootschap organen zijn die uiteraard over de directeur, belast met het dagelijks beheer, geen reëel gezag en toezicht uitoefenen, wat nochtans een van de essentiële elementen van het kontraat van dienstverhuring is; dat, volgens hem, die opvatting uit zich zelf niet anders dan doorslaggevend kon zijn voor de te nemen beslissing en alleszins de hoge commissie er toe gebracht heeft geen voldoende aandacht te schenken aan de verschillende feitelijke gegevens die hij had ingeroepen als bewijs van zijn tewerkstelling als bediende, te weten dat hij in de firma een volle dagtaak had en een vast maandloon genoot en dat alle vereiste pensioenstortingen werden verricht;

Overwegende dat de uitoefening van gezag en toezicht op de werknemer door de werkgever inderdaad een essentieel element van de arbeidsovereenkomst voor bedienden is; dat van zodra is vastgesteld dat dit element ontbreekt, niet langer tot het bestaan van zodanige overeenkomst kan worden besloten; dat het door verzoeker als ongegrond bestempeld motief dan ook, welke ook de overige bevindingen waren, geen andere beslissing mogelijk maakte dan die welke de hoge commissie heeft genomen; dat uit de considerans van de bestreden beslissing niet kan worden afgeleid of de hoge commissie van oordeel is dat in geen geval de organen van een vennootschap gezag en toezicht kunnen uitoefenen op de directeur, belast met het dagelijks beheer, hetgeen alleszins wat de beheerraad betreft, een ongegronde bewering is, dan wel of zij aan de hand van de feitelijke gegevens van het dossier oordeelt dat zulks het geval is in de onderhavige zaak; dat zodanige motivering het de Raad van State niet mogelijk maakt de wettigheid van de bestreden beslissing na te gaan; dat het middel gegrond is.

Besluit :

Artikel 1. — De beslissing van 19 november 1962 van de hoge commissie voor pensioenen is vernietigd.

Artikel 2. — Dit arrest zal in de registers van bovenvermelde commissie worden overgeschreven en melding ervan zal worden gemaakt op de kant van de vernietigde beslissing.

Artikel 3. — De zaak wordt verwezen naar de anders samengestelde commissie.

Artikel 4. — De kosten, ten bedrage van 750 F, komen ten laste van de Staat.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

6e Kamer. - 10 februari 1964.

Voorzitter : M. Beeckmans de Westmeerbeek.

Raadsheren : M.M. Rey en Roevens.

Advokaat-generaal : M. de Busscher.

Advokaten : Mrs. Lebacqz en G. Franck.

P.V.B.A. — Hoger beroep tegen een vonnis van ontbinding, ingesteld door de ontslag genomen hebbende zaakvoerder, resp. door de meerderheid van de vennoten. — Niet ontvankelijk. — Verdwijning van de goede verstandhouding tussen de vennoten : grond tot ontbinding van de vennootschap.

Hoger beroep ingesteld ten verzoeken van een door de eerste rechter ontbonden P.V.B.A. « vertegenwoordigd door, bij ontstentenis van de aangestelde vereffenaar, haar zaakvoerder..., minstens en alleszins vertegenwoordigd door haar algemene vergadering in meerderheid samengesteld door... ».

Uit de feitelijke omstandigheden blijkt, dat het ontslag van de zaakvoerder aanvaard werd zonder dat in zijn vervanging voorzien werd; deze zaakvoerder is derhalve niet bevoegd om de P.V.B.A. te vertegenwoordigen.

De vennoten hebben geen bevoegdheid noch ut singuli noch als leden van de algemene vergadering om namens de P.V.B.A. hoger beroep in te stellen.

De meerderheid van de vennoten is niet gerechtigd buiten de toestemming van al de vennoten een algemene vergadering bijeen te roepen.

In het betreffend geval kon een rechtsgeldige algemene vergadering slechts gehouden worden met machtiging van de rechtbank of met tussenkomst van een door de rechtbank daartoe aangestelde persoon.

Er bestaat grond tot ontbinding van een P.V.B.A. wanneer de goede verstandhouding tussen al de vennoten verdwenen is, daar zonder deze verstandhouding de normale voortzetting van de vennootschap onmogelijk wordt gemaakt (art. 1871 B.W.).

P.V.B.A. International Electric en cs. t./ Bastenie.

Gezien, in behoorlijke uitgifte overgelegd, het vonnis op 3 maart 1962 door de rechtbank van koophandel te Antwerpen gewezen en op 23 maart betekend, waartegen op 21 mei 1962, binnen de wettelijke termijn, beroep werd aangetekend;

Overwegende dat de ontvankelijkheid van dit beroep terecht betwist wordt in zoverre het door de P.V.B.A. « International Electric » ingesteld werd;

Overwegende inderdaad dat beroep aangetekend werd « ten verzoeken van de P.V.B.A. « International Electric » vertegenwoordigd door, bij ontstentenis van de aangestelde vereffenaar, haar zaakvoerder de heer Bastenie Armandus, minstens en alleszins vertegenwoordigd door haar algemene vergadering, in meerderheid samengesteld door Mevrouw Cop en Albert Beels »;

Dat vaststaat, en overigens niet betwist wordt, dat de zaakvoerder Bastenie Armandus zijn ontslag tijdens de rechtspleging in eerste aanleg aangeboden heeft en dat uit de feitelijke omstandigheden blijkt dat dit ontslag als aanvaard moet aangezien worden alhoewel in zijn vervanging niet voorzien werd;

Dat gezegde Bastenie Armandus derhalve niet meer bevoegd was om de P.V.B.A. te vertegenwoordigen;

Overwegende, ten andere, dat de vennoten ook niet bevoegd zijn noch ut singuli, noch als leden van de algemene vergadering om beroep in te stellen in naam

van deze P.V.B.A.; dat zij ook niet gerechtigd waren een algemene vergadering bijeen te roepen buiten de toestemming van al de vennoten; dat in dergelijk geval een rechtsgeldige algemene vergadering alleen kon plaats hebben mits machtiging van de rechtbank of bij tussenkomst van een door de rechtbank daartoe aangestelde persoon (zie o.m. Fredericq «Principes de droit commercial belge» II n 957 en De Keersmaecker «Les sociétés de personnes à responsabilité limitée n 90»);

Overwegende, ten gronde, dat de eerste rechter, om oordeelkundige beweegredenen die het Hof overneemt, de P.V.B.A. International Electric ontbonden heeft verklaard; dat het inderdaad terzake niet om zekere ontevredenheid gaat van een vennoot doch wel om het verdwijnen van de goede verstandhouding welke onder al de vennoten zou moeten heersen en zonder dewelke de normale voortzetting van de vennootschap onmogelijk wordt gemaakt;

Overwegende dat de eerste rechter aan de hand van de voorgelegde dossiers terecht vastgesteld heeft dat er een ernstig en voortdurend misverstand bestaat tussen de gebroeders Bastenie en tussen de vennoten, dewelke zich onderling verwijten maken;

Dat er in alle geval geen affectio societatis kan aanwezig zijn waar sprake is van iemand te haten of iemand te willen ruïneren;

Overwegende dat deze vaststellingen volstaan om de ontbinding van de vennootschap uit te spreken overeenkomstig artikel 1871 van het burgerlijk wetboek, zodat het overbodig voorkomt de andere beschouwingen of middelen der partijen verder te onderzoeken;

Om die redenen,

Het Hof,

Gezien artikel 24 der wet van 15 juni 1935, waarvan toepassing werd gedaan;

Gehoord het eensluidend advies van de heer advocaat-generaal Bondue in openbare zitting gegeven;

Zegt het beroep niet ontvankelijk in zover het door de P.V.B.A. International Electric ingesteld werd;

Ontvangt het voor het overige, doch verklaart het ongegrond;

Bevestigt dienvolgens het bestreden vonnis;

Verwijst appellanten in de kosten van beroep.

.....
NOOT: Het bestreden vonnis is in het nummer opgenomen.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUGGE

Kortgeding. — 27 februari 1963.

Voorzitter: M. F. Kesteloot.

Advokaten: Mrs. Van Biesebroeck, J. Van Damme en L. Meuleman.

Sekwester. — Bevoegdheid. — Verkoop van onroerende goederen.

Een notaris werd door bevelschrift van de Heer Voorzitter der Rechtbank aangesteld als sekweste, met opdracht inventaris op te maken van de goederen afhangende van een nalatenschap, deze goederen te bewaren en voorlopig te beheren, alle inkomsten te innen en te bewaren, het noodzakelijk onderhoud te verzekeren, de nuttige uitgaven te regelen, op te treden in alle rechtsgedingen in verband met dit voorlopig beheer en huurovereenkomsten te sluiten, beperkt tot de duur van drie jaar.

Wanneer blijkt dat voor deze nalatenschap een aanzienlijk bedrag aan erfenisrechten verschuldigd is, kan de Heer Voorzitter der rechtbank, zetelende in kortgeding, de sekweste toelaten bepaalde onroerende goederen te verkopen, ten einde deze erfenisrechten te regelen.

M. Vanlatum t/ Cocquyt en cons.

Gezien de dagvaarding van 31 januari en 2 februari 1963 en de andere stukken van het geding;

Gehoord eisers en verweerders behalve vierde verweester, in hun middelen en besluiten;

Gelet op art. 2 en volgende van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken;

Aangezien vierde verweester niet verschijnt noch iemand van haar daartoe aangesteld;

Overwegende dat eiser, notaris ter standplaats Oedelem, bij bevelschrift in kortgeding van 10 januari 1962, tot sekweste werd benoemd met opdracht een beschrijvende inventaris en staat op te stellen van de goederen afhangende van een betwiste nalatenschap, deze goederen verder te bewaren en voorlopig te beheren; onder meer, alle inkomsten te innen en te bewaren, het noodzakelijk onderhoud te verzekeren en de nuttige uitgaven te regelen, de nodige rechtsovereenkomsten in verband met dit voorlopig beheer in te leiden en te vervolgen en er zich tegen te verdedigen, alle huurovereenkomsten te sluiten in zover zij tot een duur van drie jaar beperkt blijven;

Overwegende dat eiser thans voorhoudt en uit de medegedeelde stukken blijkt dat deze nalatenschap, voor successierechten, een saldo van 4.022.261 F verschuldigd blijft, boven de intresten sinds 27 mei 1962; dat de Ontvanger der successierechten zijn voornemen heeft laten kennen hypotheek te nemen, een dwangsbijzetting uit te vaardigen en daarna tot gedwongen verkoop over te gaan; dat de liggende gelden thans uitgeput zijn;

dat hij daarom vraagt gemachtigd te worden om over te gaan tot de openbare verkoping van een reeks van vijf onroerende goederen die door hem zijn uitgekozen geworden wegens hun geïsoleerd karakter ten einde de integriteit van de grote eigendommen, die de erfenis uitmaken, niet aan te tasten; om er de opbrengst van te besteden aan de betaling van de verschuldigde successierechten met aanhorigheden;

Overwegende dat alle verschijnende verweerders met deze vordering instemmen, het nut en zelfs de noodzakelijkheid ervan voor de betwiste nalatenschap aannemende;

Overwegende dat, zoals bepaald bij art. 1962 van het Burgerlijk Wetboek, de gerechtelijke sekweste of bewaarder voor het behoud van de inbeslaggenomen zaken moeten zorgen als een goede huisvader;

dat de rechtspraak en rechtsleer, deze wetsbepaling uitleggende, in het algemeen, verklaren dat de opdracht van de gerechtelijke sekweste aldus tot daden van behoud en louter beheer moet worden beperkt zoals in het onderhavig geval bij het bevelschrift in kortgeding van 10 januari 1962 werd bepaald;

Overwegende evenwel, dat het behoud van een zaak door een goede huisvader in bepaalde gevallen kan vereisen dat deze goede huisvader niet alleen daden van voorlopig beheer doch ook daden van beschikking stelde;

dat aldus de rechtspraak en rechtsleer hebben aangenomen dat, in uitzonderlijke gevallen, rekening houdende met bijzondere omstandigheden, meer uitgestrekte machten aan de gerechtelijke sekweste worden toegekend; (Cass. 11 oktober 1951, Pas. 1952-I-63;

Kortg. Luik 19 juni 1956, Jur. Liège, 1956-57; De Page Droit Civil Belge, Tome 5, Nr. 285), en dat aan de gerechtelijke sekwestre machtiging wordt gegeven om meubelen, kunstvoorwerpen of zelfs beurswaarden te verkopen ten einde, onder meer, verschuldigde rechten te betalen en zodoende een inbeslagneming te beletten; (Brussel 14 maart en 20 juni 1899, Pas. 1900-II-1981; Burg. Brussel 18 december 1905, Pas. 1906-III-48; Brussel 20 juli 1920, P.P. 1921-425);

Overwegende dat, waar dit noodzakelijk blijkt, even goed aan een gerechtelijke sekwestre de machtiging kan worden gegeven onroerende goederen te verkopen; dat, dienaangaande, geen onderscheid kan worden gemaakt tussen roerende en onroerende goederen;

Overwegende dat, in het onderhavig geval, het behoud van de onder sekwestre gestelde betwiste nalatenschap vereist dat de door eiser aangeduide onroerende goederen zouden worden verkocht om met de opbrengst ervan de verschuldigde successierechten te kunnen betalen en aldus de inbeslagneming van onroerende goederen, volgens de keus van de beslaglegger, en de gedwongen verkoping ervan, steeds in nadelige voorwaarden, te beletten;

Overwegende dat deze verkoping zal moeten gehouden worden als hierna zal worden bepaald;

Overwegende dat de dringende noodzaak, om reden van de inbeslagneming waarmede de betwiste nalatenschap bedreigd wordt, niet wordt betwist en trouwens niet betwistbaar is;

Om deze redenen :

Wij, Fernand Kesteloot, Voorzitter der rechtbank van eerste aanleg te Brugge, zetelende in kortgeding;

Verlenen verstek tegen vierde verweerster;

Machtigen eiser om, in zijn hoedanigheid van gerechtelijke sekwestre te doen overgaan tot de openbare verkoping, opvolgend en tot dat de opbrengst ervan de som bereikt die, hoofdens successierechten met aanhorigheden; door de nalatenschap van wijlen Donatien Somerlinck verschuldigd is, van

1. Een weide te Lapscheure, gekadaastreerd sectie A nummers 378 en 379, groot 5 ha 92 a 40 ca;

2. Een weide te Ramskapelle, gekadaastreerd sectie B nummer 126, groot 3 ha 7 a 50 ca;

3. Een stuk grond te Westkapelle, sectie F nummers 103, 103-d-2, 104-c, 105-d, 106-c, 107-d, 108-d, 110 en 109-a, groot in totaal 2 ha 70 a 70 ca;

4. Een stuk grond te Zuitenkerke, gekadaastreerd sectie D nummers 190, 191, 192, 193 en 195, groot 1 ha 68 a 30 ca;

5. Verschillende afzonderlijke percelen te Heist: sectie C nr. 257, groot 40 a 80 ca; Sectie C nr. 272, groot 39 a. 20 ca; sectie C nr. 270-2, groot 20 a. 60 ca; sectie C nr. 269, groot 38 a. 30 ca;

6. Een perceel grond te Heist, sectie C, deel van nr. 91, in de welke de heer Somerlinck in onverdeeldheid bezat samen met anderen voor zijn deel 19 a 75 ca;

Zeggen dat eiser de opbrengst van deze verkopen onmiddellijk zal besteden aan de betaling van de door voormelde nalatenschap verschuldigde successierechten met aanhorigheden;

Leggen de kosten van onderhavig geding ten laste van de massa.

CORRECTIONELE RECHTBANK TE ANTWERPEN

10bis Kamer. — 30 oktober 1963.

Voorzitter : M. Jans.

Rechters : M.M. Verhoeven en Montens

O.M. : M. Vanderhoeft.

Advocaten : Mrs. G. den Hertog en B. van Heesch.

Verzekering. — Autoverzekering. — Recht van verhaal van de verzekeraar. — Voorwaarden.

1. De verzekeraar heeft het recht van verhaal tegen zijn verzekerde, voorzien door artt. 24 en 25 van de algemene voorwaarden van de type-polis, indien hij jegens de (derde) benadeelde gehouden is krachtens de wet en niet, zoals ter zake, louter kontraktueel.
2. De bestuurster van de auto — die geen eigenares is, noch in dienst van de eigenaar — is geen « derde » in de zin van art. 22 van de wet van 11 juni 1874, doch verzekerde.

De subrogatie voorzien in art. 22 van de wet van 11 juni 1874 geldt slechts tegenover derden, en dus niet tegenover de bestuurster van de wagen, die steeds « verzekerde » is.

N.V. Union et Prévoyance t/ Van den Audenaerde.

Gezien het beroep ingediend door de burgerlijke partij Union et Prévoyance, op 9 mei 1963 tegen een vonnis van 30 april 1963, tegensprekelijk uitgesproken door de Politie rechtbank van Antwerpen, waardoor de burgerlijke partij de N.V. Verzekeringsmaatschappij « Union et Prévoyance » is afgewezen geworden in haar eis;

Gehoord het verslag gedaan in de Nederlandse taal door de heer Rechter J. Verhoeven;

Gezien de stukken van het onderzoek en gelezen de verklaringen van de getuigen;

Gehoord het Openbaar Ministerie in zijn advies ontwikkeld in de Nederlandse taal;

Gehoord beroepster de N.V. Verz. Union et Prévoyance in haar middelen van verdediging en gezien de schriftelijke besluiten ontwikkeld in de Nederlandse taal door Meester den Hertog G., advocaat;

Gehoord beroepster Van den Audenaerde Kristina en Van den Audenaerde Jacobus in hun middelen van verdediging en gezien de schriftelijke besluiten ontwikkeld in de Nederlandse taal door Meester Van Heesch, advocaat;

Overwegende dat het beroep regelmatig is naar vorm en termijn;

Overwegende dat beroepster de N.V. Verz. Union et Prévoyance, overeenkomstig het afgesloten verzekeringskontraakt, gehouden was haar verzekeringnemer de N.V. Wasserij Nova te vergoeden voor de schade aan het verzekerd voertuig, hoewel de bestuurder ervan, eerste beroepster Van den Audenaerde Kristina, slechts 17 jaar oud was;

Dat de kontraktuele waarborg immers slechts uitgesloten is ingeval het rijtuig bestuurd wordt door een persoon onder de 16 jaar (art. 8-b der voorwaarden gemeen aan de risico's gewaarborgd door de aanvullende verzekering);

Overwegende dat beroepster het recht van verhaal tegen verzekeringnemer of verzekerde, voorzien door artikel 24 en 25 van de algemene voorwaarden van kwestige polis, slechts heeft wanneer zij jegens de benadeelden gehouden is krachtens de wet en niet, zoals ter zake, louter kontraktueel;

Overwegende dat luidens art. 22 wet van 11 juni 1874 de verzekeraar, die de schade betaald heeft, gesubro-

geerd is in al de rechten van de verzekerde tegen derden;

Dat eerste beroepene Van den Audenaerde Kristina echter, overeenkomstig de polis, geen derde is in de zin van dit artikel, doch de verzekerde;

Overwegende dat de eerste Rechter dan ook terecht de eis van beroepster ongegrond heeft verklaard;

Om deze redenen,

Gelet op artikels 2, 11, 12, 14, 24, 31, 32, 34, 35, 37, 41 wet van 15 juni 1935, met inachtneming van artikels 162, 174, 176, 185, 194, 203, 210, 211 W.S.V. en artikels 3, 4 wet 17 april 1878 door de heer Voorzitter aangeduid;

Aanvaardt het beroep en erop rechtdoende op tegenpraak binnen de perken van het beroep;

Bevestigt het vonnis waartegen beroep in al zijn bestreden schikkingen;

Verwijst beroepster de N.V. Verz. Union et Prévoyance tot de kosten van de Openbare Partij in graad van beroep belopende tot op heden op 151 frank.

NOOT: De feitelijke omstandigheden waren in casu: de eigenaar van de auto was gedekt in eigen schade; de auto werd bestuurd door een derde, die verantwoordelijk geacht werd voor het ongeval.

De verzekeraar vergoedde zijn verzekerde voor eigen schade, en wenste deze te recupereren van de derde-bestuurder.

Hij werd hiervan afgewezen omdat hij zijn verzekering vergoed had op louter kontraktuele grondslag (nl. de verzekering in eigen schade) en niet op grond van de wettelijke verplichting, die slechts strekt tot vergoeding van schade door derden geleden.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

3e Kamer. — 3 maart 1962.

Voorzitter: M. Janssens.

Rechters: M.M. Deley en Van den Brande.

Referendaris: M. G. Beckers.

Advokaten: Mrs. G. Franck en E. Lebacqz.

P.V.B.A. — Ontbinding van de vennootschap wegens het verdwijnen van de verstandhouding tussen de vennoten.

Er bestaat aanleiding tot het uitspreken van de ontbinding van een P.V.B.A. wanneer er tussen de vennoten geen verstandhouding meer bestaat.

Bastenie t./ P.V.B.A. International Electric e.a

Aangezien de eis strekt tot de ontbinding van de P.V.B.A. International Electric en de aanstelling van een vereffenaar met de opdracht en machten voorzien in art. 178 en volgende van de samengeschiedelde wetten op de vennootschappen;

Aangezien de eis onvankelijk en gegrond is;

Aangezien inderdaad aanlegger zijn eis strekkende tot de ontbinding van de vennootschap steunt op de volgende feiten, nl. dat de vennootschap geen enkele activiteit meer zou hebben, dat aanlegger onwetend zou gelaten worden van de stand van zaken om reden dat er geen verstandhouding meer zou heersen tussen de vennoten;

Aangezien voor wat de werkzaamheden van de vennootschap betreft het blijkt uit een P.V. van vaststel-

ling opgesteld door de heer deurwaarder Scharpé dd 2 oktober 1961 (geregistreerd te Antwerpen Adm. & O.H. Akten de 5 oktober 1961, boekdeel, 275, blad 58 vak 8, één blad gheen verzending, Ontvangen: 100 F De Ontvanger Cools) dat de deur van de winkel International Electric gesloten is en dat blijkbaar de gazetten en reklaambladen reeds geruime tijd niet meer uit de brievenbus gehaald werden;

Dat hij zich aangemeld heeft bij de eigenaar J. Coosemans-Thys alwaar diens dochter werd aangetroffen en dewelke op zijn vraag of voornoemde winkel veel gesloten is verklaard heeft dat de winkel regelmatig gesloten is en dat zij de uitbater ervan slechts éénmaal gezien heeft op 6 maanden;

Aangezien hieruit niet anders kan afgeleid worden, dan dat de P.V.B.A. International Electric geen activiteit meer heeft;

Aangezien tevens uitgemaakt is dat er geen verstandhouding meer bestaat tussen de vennoten en nl. tussen de twee gebroeders Bastenie, tweede verweerster zijnde echtgenote van de broeder van aanlegger;

Aangezien er inderdaad zeker en vast een misverstand bestaat tussen de vennoten en meer bepaaldelijk tussen de twee gebroeders Bastenie, dewelke zich onderling verwijten maken: dat tevens de broeder van aanlegger deze reeds gedagvaard heeft voor de rechtbank in afbetaling van zijn onderschreven aandelen en anderzijds door de vennootschap Novelta, waarvan de broeder van aanlegger eveneens de zaakvoerder is, aankopen gedaan heeft voor rekening en op kosten van de P.V.B.A. International Electric;

Aangezien het vertrouwen moet heersen in een P.V.B.A. tussen de vennoten en het einde van zulke vennootschap kan uitgesproken worden voor gegronde redenen waarvan zeker en vast de eerste het ernstig misverstand moet zijn dat bestaat tussen de vennoten van een P.V.B.A.;

Aangezien zulks het geval is ter zake;

Aangezien tenslotte verweerders zelf toegeven dat het enig gekwoteerd feit dat tegen de vennootschap gericht wordt als dusdanig de bewering is dat de algemene vergadering niet tijdig gehouden werd en dit wel een verwijt uitmaakt dat tegen de vennootschap kan gelegd worden;

Aangezien inderdaad verweerders toegeven dat de algemene vergaderingen niet regelmatig gehouden werden en bijgevolg aanlegger hiervan wel gewag kan maken;

Aangezien anderzijds verweerder opwerpt dat de eis tot ontbinding van de vennootschap op grond van de statuten als dusdanig onontvankelijk voorkomt, gezien deze eis niet valt bij de wijzen van ontbinding door de standregelen voorzien of allerm minst niet eens ingeroepen werd bij de algemene vergadering;

Aangezien dienaangaande de statuten der vennootschap bepalen, titel 7 art. 23 «in geval van ontbinding der vennootschap wordt de vereffening gedaan door de alsdan in functie zijnde zaakvoerder ten ware de algemene vergadering zou verkiezen één of meer vereffenaars te benoemen waarvan zij de bevoegdheid en vergoedingen zal bepalen»;

Aangezien er nochtans dient opgemerkt te worden dat tweede verweerster, de echtgenote is van de zaakvoerder der P.V.B.A. International Electric, deze zaakvoerder zijnde de broeder van aanlegger en dat tweede verweerster aandeelhoudster is van de P.V.B.A. voor hetzelfde aantal aandelen dan aanlegger, nl. 998: dat derde verweerder slechts aandeelhouder is voor 4 aandelen;

Aangezien hieruit kan afgeleid worden dat er steeds een meerderheid zal bestaan ten voordele van de zaak-

voerder en het werkelijk uitgesloten is dat door de algemene vergadering der 3 aandeelhouders een meerderheid zou kunnen tot stand komen welke het standpunt van aanlegger zou kunnen bijtreden, gezien het bestaande misverstand tussen de twee gebroeders Bastenie;

Aangezien uit deze toestand het onmogelijk voorkomt dat de ontbinding van de vennootschap zou uitgesproken worden door de algemene vergadering en dat een andere vereffenaar zou aangesteld worden dan de broeder van aanlegger, zijnde de echtgenoot van tweede verweerster en tegen wiens beleid aanlegger de grootste verwijten en voorbehouden maakt;

Aangezien in die omstandigheden de ontbinding der vennootschap zich opdringt, teneinde aan elk der vennoten de mogelijkheid te geven zijn inbreng te verwezenlijken en te vrijwaren en deze ontbinding dient uitgesproken te worden door de rechtbank;

Om deze redenen,

De Rechtbank, maakt melding van de toepassing van artikel 2 van de Wet van 15 juni 1935;

Alle andere en strijdige besluiten verwerpende;

Verklaart de eis ontvankelijk en gegrond;

Verklaart de P.V.B.A. International Electric ontbonden;

Stelt aan als vereffenaar de heer J. De Raedemaeker, Lamoriniëstraat, 61 te Antwerpen, met de opdracht en machten voorzien bij art. 178 en volgende van de samengeschatte wetten op de vennootschappen;

Veroordeelt verweerders tot de kosten van het geding;

Verleent akte aan elk der partijen van hun schatting des gedings;

Verklaart het vonnis, behoudens de verwijzing in de kosten, uitvoerbaar niettegenstaande beroep en zonder zekerheidstelling.

NOOT: Bovenstaand vonnis werd bij het in dit nummer eveneens gepubliceerd Arrest van het Hof van Beroep te Brussel dd. 10 februari 1964 bevestigd.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE SINT-NIKLAAS-WAAS

1e Kamer. — 15 januari 1963.

Voorzitter: M. L. Elewaut.

Rechters: M.M. F. Poppe en E. Hacquaert.

Referendaris: M. A. Cloquet.

Advocaten: Mrs. W. Truyens en M. Thuysbaert.

Faillissement. — Gebruik der talen.

De aangifte schuldvordering mag slechts gelijkgesteld worden met een dagvaarding, wanneer de aangifte betwist wordt omwille van het gevorderde bedrag of de gevorderde bevoorrechtiging en moet pas dan gesteld zijn in de voertaal van de bevoegde rechtbank.

Voordien is ze slechts een buitengerechtelijke akte, met de waarde van een aanmaning, die niet wordt vermeld in artikel 10 van de Wet op het taalgebruik in gerechtszaken en die dus niet onder toepassing van die wet valt.

De curator mag een aangifte schuldvordering niet uitsluitend betwisten omdat ze niet in de taal van de bevoegde rechtbank is gesteld.

Tuilierie et briquetteries d'Hennuyères et de Walin t/ faillissement Foubert.

Gezien de aangifte van schuldvordering door eiseres neergelegd en ertoe strekkende haar in het gewoon passief van het faillissement te zien aannemen voor een bedrag van 24.632 F;

Gehoord in zijn middelen en besluiten Mr. W. Truyens, curator van voornoemd faillissement, bijgestaan door Mr. M. Thuysbaert, eveneens curator van dit faillissement;

Gezien het proces-verbaal van onderzoek naar de echtheid van de schuldvorderingen waaruit blijkt dat de schuldvordering werd betwist;

Overwegende dat de curatoren verklaren dat de schuldvordering gegrond voorkomt, doch dat zij niet ontvankelijk is omdat de aangifte oorspronkelijk in de Franse taal werd opgesteld en slechts in het Nederlands werd herhaald na het sluiten van het proces-verbaal van onderzoek der schuldvorderingen;

Overwegende dat het niet blijkt dat de overleggende schuldeiser, vóór het sluiten van gezegd proces-verbaal attent werd gemaakt op de opportuniteit van het opstellen van zijn aangifte in de Nederlandse taal;

Overwegende dat het artikel 10 van de wet op het taalgebruik in gerechtszaken bepaalt dat de taal van de streek voorgeschreven wordt voor de «berichten, oproepingen en voorstellen waarvan de bekendmaking door de wet voorgeschreven wordt ter zake van gerechtelijk akkoord, faillissement en schorsing van betaling»;

Overwegende dat, mocht de wetgever gewent hebben dat dezelfde regel op de aangiften van schuldvorderingen zou toegepast worden, hij zeker niet zou nage laten hebben gezegde aangiften bij de opsomming te voegen;

Overwegende dat aangiften van schuldvordering aan de andere kant normaal een buitengerechtelijke akte is van de partij in persoon die bijgevolg gerechtigd is haar verklaring in te dienen in de taal van haar keuze (art. 30 - wet van 15 juni 1935);

Overwegende dat wanneer de schuldvordering door de curator wordt aangenomen bij het onderzoek naar de echtheid van de schuldvordering, er geen grond bestaat om de aangifte te beschouwen als een gerechtelijk verzoek of als een dagvaarding;

Overwegende dat men, om er anders over te oordelen, vergeefs zou gewag maken van het feit dat het onderzoek, door de curator, van de aangifte van schuldvordering in de aanwezigheid geschiedt van de rechter-commissaris;

Dat het onderzoek naar de echtheid van de schuldvorderingen weliswaar geschiedt «in aanwezigheid» van de rechter-commissaris en dat de rechter-commissaris wel mag tussenkomen om het voorleggen van verdere bewijzen te vorderen (art. 501 faillissementswet);

Doch dat die macht van onderzoek die hem wordt toegekend, hem geenszins toelaat werkelijk deel te nemen aan het onderzoek of zich in de plaats te stellen van de curator (Humblet, 410 - Fredericq, VII, 235);

Dat behalve het zeldzaam geval waar de curator zelf als schuldeiser zou optreden en waar het begrijpelijk is dat gezegde curator niet over zijn eigen belangen mag beslissen (art. 500, al. 2), de curator alleen, en niet de rechter-commissaris, over de aannemingen van schuldvorderingen beslist;

Overwegende dat het akkoord van de curator geen gerechtelijke beslissing uitmaakt en dat de aangifte in dit opzicht ook geen gerechtelijke daad is;

Overwegende dat de aangifte dit karakter ook niet

verkrijgt onder voorwendsel dat de wet aan de andere schuldeisers het recht toekent om tussen te komen bij het onderzoek van de aangifte en om ze te betwisten;

Overwegende dat dit recht van betwisting dat door de andere schuldeisers mag uitgeoefend worden, niet tot gevolg kan hebben dat de aangifte «per se» zou gelijkstaan met een gerechtelijke akte zolang dit recht niet wordt uitgeoefend;

Dat, trouwens, de schuldeiser die de schuldvordering van een ander schuldeiser betwist, zulks moet doen door een akte die aan de betwiste schuldeiser dient betekend te worden en die dan de akte is welke de betwisting inleidt;

Dat de betwiste schuldeiser, in dit geval, als verweerder voorkomt in het geding (Fredericq, VII, 234) en dat het aan diegene die de schuldvordering betwist behoort van de niet gegrondheid ervan te bewijzen;

Overwegende dat de aangifte van schuldvordering, zolang zij niet betwist wordt, gelijk te stellen is met een aanmaning — en daarom ook de intresten doet lopen — doch geenszins met een gerechtelijke akte;

Overwegende dat gezegde aangifte nochtans een dagvaarding «wordt» wanneer zij door de curator wordt betwist;

Dat zij dus virtueel een gerechtelijke akte is, doch dit karakter alleen verwerft wanneer en voor zover de voorwaarde, d.i. de betwisting, in vervulling komt;

Dat de betwiste schuldeiser dan als eiser optreedt en dat hij dan de gegrondheid van zijn aangifte dient te bewijzen;

Overwegende dat waar de schuldeiser de aangifte mag opstellen in de taal van zijn keus, voor het geval waar zij als gegrond moet aangenomen worden, het van zelf spreekt dat de curator niet gerechtigd is gezegde schuldvordering te betwisten uitsluitend wegens de taal waarin zij opgesteld werd;

Overwegende dat het in onderhavig geschil, wel het geval is;

Dat de curatoren inderdaad verklaren dat wat de grond betreft, de aangifte volkomen gerechtvaardigd is;

Overwegende dat gezegde aangifte in die voorwaarden had dienen aanvaard te worden in het proces-verbaal van onderzoek naar de echtheid van de schuldvordering;

Dat de Rechtbank alleen kan vaststellen dat zij toen ontvankelijk en gegrond was en derhalve in het passief dient aangenomen te worden;

Om deze redenen,

De Rechtbank, gelet op artikel 2 en 30 tot 42 der wet van 15 juni 1935 die nageleefd werden;

Vonnissende bij verstek ten aanzien van eiseres;

Gehoord de heer E. Hacquaert, rechter-commissaris, in zijn verslag;

Verklaart dat de aangifte van schuldvordering ontvankelijk was en gegrond;

Dienvolgens wijst de betwisting van de hand en zegt dat eiser zal ingeschreven worden in het gewoon passief van het faillissement van de N.V. Algemene Ondernemingen Gebroeders Foubert, voor de som van vierentwintig duizend zeshonderd tweeëndertig frank, (24.632 F);

Kosten ten laste van de massa.

POLITIERECHTER TE BRUSSEL

5 maart 1964.

Rechter : M. Walin.
Advokaat : Mr. Magnée.

Verkeer. — Bloedproef. — Ontoelaatbaar wanneer de weggebruiker niet in staat is om zijn toestemming of weigering op een normale wijze uit te drukken.

Het verrichten van een bloedproef is niet toelaatbaar, wanneer de weggebruiker zich in een dergelijke toestand van bewusteloosheid (als gevolg van toegediende geneesmiddelen) bevindt, dat hij niet in staat is om op een normale wijze zijn toestemming of weigering uit te drukken.

O.M. t./ Vervoe.

Gezien het proces-verbaal ter zake opgesteld;

Gehoord het Openbaar Ministerie in zijn besluiten; de raadsman van de gedaagde en de gedaagde in hun verdedigingsmiddelen;

Overwegende dat voor wat het feit B ten laste gelegd van de verdachte Vervoe, waarbij deze laatste vervolgd wordt op voet van een inbreuk op artikel 2-3, lid van 1, van de wet van 15 april 1958, uit de behandeling der zaak duidelijk blijkt dat verdachte onbekwaam was zich in volle bewustzijn tot een bloedproef te lenen, gezien de zorgwekkende toestand in dewelke hij verkeerde, de zorgen die hij reeds ontvangen had en de dopingsmaatregel tot dewelke de geneesheer moest overgaan om hem tot bedaren te brengen en tevens onschadelijk te maken;

Overwegende dat wanneer een weggebruiker zich in zulkdanige toestand van onbewustheid bevindt dat hij dienvolgens niet in staat is een weigering of een toestemming op normale wijze uit te drukken, het zeker niet mag worden geduld in dergelijke omstandigheden een bloedproef te laten verrichten;

Overwegende weliswaar dat indien de auteurs en de rechtspraak het thans eens zijn om aan te nemen dat de toestemming niet meer vereist is, zulks nochtans zeker niet insluit dat de bloedproef mag worden verricht op iemand die zich wegens zijn toestand ertegen niet kan verzetten;

dat immers in geval dit zou toegelaten worden de vraag zich zou stellen waar de persoonlijke vrijheid van de verdachte in dergelijk geval zou blijven en tevens wat er werkelijk zou gebeuren met zijn keuzevrijheid tussen zich te schikken naar de nieuwe strafwet en het vrijwillig oplopen in geval van weigering van een strafmaatregel;

Overwegende zodus om op regelmatige wijze te kunnen worden verricht de bloedproef minstens op zulkdanige wijze moet geschieden dat voorafgaandelijk de verdachte er toe in staat moet zijn zulks met kennis van zaken te kunnen weigeren;

Overwegende dat de rechtbank zodus geen rekening dient te houden in onderhavig geval met de aanwijzingen haar verschaft door de ontleding van bloed dat ter zake op wederrechtelijke wijze op de verdachte werd afgenomen;

dat het verslag van Professor Dokter P. Grégoire derhalve uit de debatten dient gehouden te worden;

dat hieruit volgt dat deze telastlegging derhalve als niet billijk voorkomt;

.....

Vergadering van de Algemene Practische Rechtsverzameling te Hasselt op zaterdag 25 april 1964

Door de raad van beheer van de A.P.R. was op zaterdag, 25 april, een algemene vergadering belegd te Hasselt. Al degenen die reeds hun medewerking verleend hadden aan dit grootse werk of die er op een of ander gebied voor geijverd hadden waren uitgenodigd en het werd een samenkomst waarop men de meest vooraanstaande figuren uit de Vlaamse rechtswereld kon ontmoeten, professoren, magistraten, advocaten en hogere ambtenaren.

Het Provinciaal Bestuur van Limburg had zeer welwillend de prachtige zalen van het Kasteel van Bokrijk ter beschikking gesteld van de aanwezigen en nadat, bij gezellige kout, het aperitief gebruikt was, werd aan een rijkversierde tafel een voortreffelijke lunch opgediend. De heer Gouverneur der Provincie Limburg, Mr. L. Roppe, had er aan gehouden persoonlijk de vergadering bij te wonen. De dis werd voorgezeten door de heer F. Van Parijs, raadsheer in het Hof van Beroep te Gent en voorzitter van de raad van beheer der A.P.R. De heer Vrederechter F. Vranken, voorzitter van het Limburgs comité, had gezorgd voor een feilloze organisatie en hij was het dan ook die in uiterst gelukkige bewoordingen, bij het begin van het feestmaal, al de aanwezigen welkom heette en het belang van deze samenkomst onderstreepte.

Op het einde van de uiterst verzorgde lunch sprak de heer voorzitter Van Parijs een fijngeslepen en geestige tafelrede uit en de heer Gouverneur Roppe gaf nog een aantal inlichtingen over het domein van Bokrijk, dat door de zorgen der Provincie Limburg werd aangelegd als een enig verpozingsoord en dat met zijn reeds befaamd openluchtmuseum, zijn spelen en sportterreinen, zijn overheerlijke wandelingen en natuurreservaat, en last not least, zijn voortreffelijk restaurant, zich vorig jaar had mogen verheugen in het fantastisch cijfer van één miljoen bezoekers.

Na de lunch werd een gezamenlijke wandeling gedaan in het domein en werden onder deskundige leiding de zo eigenaardige en zo getrouw heropgebouwde Kempische hoeven bezocht alsook de watermolens en het Romaans kerkje, dat een waar juweeltje is.

Rond 5 uur was heel het gezelschap vergaderd te Hasselt in het auditorium van het Groot Begijnhof,

waar in de stemmige vergaderzaal de academische zitting plaats had.

Het woord werd er eerst gevoerd door de heer Raadsheer F. Van Parijs, die in het licht stelde welke reusachtige opbloei de A.P.R. gekend heeft en welk het cultureel belang is van deze merkwaardige onderneming, die thans reeds een aanzienlijk aantal monografieën over belangrijke juridische onderwerpen heeft uitgegeven, waarvan de verzameling al 17 mappen vormt. Doch de vereniging A.P.R. ziet steeds verder en allerlei nieuwe initiatieven worden uitgestippeld. Het is in de schoot van de A.P.R. dat de uitgave werd ondernomen van het « Tijdschrift voor privaatrecht » waarvan zopas het eerste nummer verscheen en dat een reuzebijval gekend heeft, zowel bij onze noorderburen als ten onzent. Verder werd het plan opgevat een uitgebreid verzamelwerk uit te geven betreffende de Vlaamse rechtsgeschiedenis, waarvan Prof. Van Caneghem en Raadsheer Janssens het initiatief hebben genomen.

Raadsheer Van Parijs hield er aan al de medewerkers van harte te danken voor het prachtig werk dat zij hebben ondernomen ten bate van de Vlaamse cultuur.

Na hem sprak Mr. P. Knapen, bestendig afgevaardigde van de Provincie Limburg en voorzitter van de Kultuurraad voor Vlaanderen, die een hoogstaande rede hield over de betekenis van de rechtswetenschap in deze tijd en haar taak als onderdeel van de Nederlandse cultuur in een Europees perspectief.

De beide sprekers werden van harte toegejuicht.

Wij zijn zo gelukkig hun beide redevoeringen hieronder te kunnen publiceren.

Na de prachtig geslaagde vergadering werd er nog door de heer Gouverneur Roppe in de lokalen van het Kultuurcentrum een receptie aangeboden, waar nog lange tijd geproefd en gepraat werd.

Deze samenkomst te Hasselt heeft al de Vlaamse juristen, die het geluk hadden er aanwezig te zijn, een hart onder de riem gestoken en zij zullen nog lang aan dit samenzijn de aangenaamste herinnering bewaren.

R. V.

Rede van de Heer F. Van Parijs,

**Raadsheer in het Hof van beroep te Gent, Voorzitter van de Raad van beheer
der Algemene Practische Rechtsverzameling.**

Het is een weldaad in Limburg te vertoeven en, als Vlaamse vereniging met verreikende culturele aanspraken en drang naar expansie, in uw jonge, veroverende provincie uitgenodigd te zijn. Dit hebben velen uit alle hoeken van Vlaanderen aan gevoeld, daarom zijn zij in zo groten getale naar uw gastvrije stad gekomen.

Ik dank U allen om uw gewaardeerde en bemoedigende aanwezigheid.

U zal het me niet ten kwade duiden, mijnheer de Gouverneur, indien ik U gans in het bijzonder verwelkom: niet omdat uw aanwezigheid ons enigermate verrast, wel... om de verhevenheid van uw ambt en de hoge maat van uw gezag, doch *wezenlijk en beslissend* om uw actief interesse voor de hogere belangen van ons volk, om uw bestendige medewerking

aan de verspreiding en de doordringing van de Nederlandse cultuur in het Belgisch gebied van de Nederlandse taalgemeenschap. Gij waart zó voorkomend dadelijk uw medewerking als slotredenaar op deze bijeenkomst toe te zeggen: dit blijkt van waardering ging ons recht naar het hart.

Ondankbaar en overgeëffelijk zou het zijn indien de verdiensten van de voorzitter van het A.P.R.-Comité voor Limburg hier ter zijde gelaten werden. Mijn waarde vriend, vrederechter Vranken, van meet af aan hebt gij U ingezet voor onze onderneming en onze beweging, gij zijt de auteur van een voortreffelijke en belangrijke verhandeling over koopvernietigende gebreken, gij hebt evenwel *geen enkel gebrek* vertoond in de organisatie van deze dag: om uw toewijding, om de volmaakte inrichting van deze bijeenkomst, biedt de raad van beheer U zijn welgemeende dank aan.

Geachte Vergadering,

Twaalf jaar geleden, op 23 april 1952, werd de A.P.R. een uitgave, Nederlands naar taal en geest, die alle vakken en alle onderdelen van het recht zou omvatten. Velen — onder hen meestal personen die de idee zeer genegen waren — achtten het *doel* zo breed gesteld en het *risico* dermate onberekenbaar dat zij sceptisch bleven tegenover de mogelijkheid tot tenuitvoerlegging van het ontwerp. En toch werd het vooropgezette *doel* bereikt in de volle maat van de aanvankelijke planning, terwijl de verdere uitwerking over een tijdsduur, die kan vooruitgezien worden, verzekerd is.

Dit resultaat zou men ten onrechte terugwijzen naar de ontwerpers en stichters van de onderneming. Het hangt vooral samen met de *bereidheid*, de *wetenschap* en de *toewijding* van al de auteurs en medewerkers, terwijl het tevens voortspruit uit de behoefte en de edelmoedigheid, die, in dezen, bij de Vlaamse juristen voorhanden zijn.

Om de diepte van die *behoefte* en die *edelmoedigheid* te peilen moeten wij even teruggaan in een nabij verleden: op de Vlaamse wetenschappelijke kongressen van 6/9 april 1934 kondigde de jonge, vooruitstrevende jurist Mr. René Victor — thans even jong en vooruitstrevend — de uitgave aan van een nederlandstalig rechtsrepertorium dat nagenoeg 10 boekdelen zou omvatten; die mededeling verwekte een storm van geestdrift; en toch durfde niemand alsdan de realisatie ervan aan. Bij de oprichting van de A.P.R. werd een oplage van 500 exemplaren als een succes vooruitgezien; men waagde het te drukken op 1.000; dit getal werd later tot 1.200 opgedreven; intussen is de eerste reeks verhandelingen uitgeput en wordt om een herdruk dringend gevraagd. De uitgegeven verhandelingen vullen thans 17 mappen, zodat de A.P.R., bij haar derde lustrum in 1967, zeker 20 *boekdelen* zal beslaan.

Het welslagen van de A.P.R. is een *bewijs* en een *teken*:

— niettegenstaande de gebeurtenissen in dit land doorgaans niet in ons voordeel zijn uitgevallen, blijft er een zo grote edelmoedigheid over bij ons volk dat elk doorgedreven initiatief tot kulturele verheffing onvermijdelijk slagen moet; misschien juist daarom — omdat de gebeurtenissen tegen ons werkten, werd de behoefte aan kultuurgoederen juist groter.

Dit resultaat zal wel niet gewild geweest zijn door hen die voor dat noodlottig verloop verantwoordelijk waren.

Er hoort zeker *wijsheid* bij elk groots ontwerp, maar daarnaast is ook *durf* en *geestdrift* vereist; daartoe moet de volle en verantwoordelijke medewerking van de *aankomende generatie* bevorderd en tot stand gebracht worden. Licht het zo beweerde mirakel van de A.P.R. niet hierin dat de wijzen van de wijs geraakt zijn bij de *durf* en de *geestdrift*, doch ook om de *gematigdheid* en de *beheersheid* van tot dan toe vrijwel onbekende jongeren?

Die samenwerking brengt meer bij tot het prestige van de Vlaamse intelligentia en de Nederlandse kultuurintegratie dan het splijtend programma van welke groep ook.

De *samenwerking* van mensen van *verschillende* politieke, filosofische, sociale *overtuiging* of *gerichtheid*, in *viendschap* en *tolerantie*, met het oog op de *verwezenlijking* van een noemenswaardig kultuurgoed is bijzonder noodzakelijk; zij is een waarborg van *wel-slagen*.

Het weze mij gegund, Geachte vergadering, bij het onderstrepen van deze kenmerken van de A.P.R. even de eminente personaliteit op te roepen van de stichter en eerste voorzitter van de vereniging, *wijlen raadsheer*

Jozef Axters: hij bezat het geloof in de edelmoedigheid van zijn volk, hij voelde zijn behoeften rechtstreeks aan, *durf*, *geestdrift* en *beheersing* waren hem eigen, *viendschap* en *verdraagzaamheid* waren met hem vergoeid en straalden van hem uit. Wij gedenken hem dankbaar.

* * *

Benevens de uitgave van een Nederlands rechtsrepertorium, streefde de A.P.R. van meet af aan een *ruimer doel* na; de standregelen, in art. 3, vermelden hierover: «het bevorderen en steunen, op welkdanige wijze, van de studie van het recht in de Nederlandse taal en dategene ondernemen wat daartoe rechtstreeks of onrechtstreeks van nut kan zijn».

In dit verband werden vooral *drie taken* opgenomen: het tijdschrift voor privaatrecht, een verzamelwerk over de rechtsgeschiedenis in de Nederlanden, rechtstreeks contact van de A.P.R. — het bestuur, de redactie, de auteurs, alle medewerkers — met de juristen en vooraanstaanden uit de verschillende centra van de Nederlandse kultuurgemeenschap, Brussel meegeteld.

Over het T.P.R., waarvan het redaktielid van de A.P.R., Meester Storme, de leiding op zich nam en waarvan de redactie berust in handen van andere redaktieleden en/of beheerders van de A.P.R., Prof. Mr. Delva, Prof. en Prok-gen. Matthijs, Prof. Mr. Ronse, wil ik enkel verklaren dat het verleden maand in zeer gunstige omstandigheden van wal stak en een bijzonder goed onthaal genoot. Het verwezenlijkt op het gebied van de rechtswetenschap en de rechtspraktijk een bestendige samenwerking tussen Noord en Zuid, zoals wijlen Prof. Meijers en Prof. Em. Van Dievoet het samengaan nooit intenser hadden verwacht. Het beoogt wetenschappelijke vooruitgang, praktisch nut en Nederlandse kulturele integratie in Europees verband. Een *sommaire*, *Zusammenfassung* en *summary* worden bij elk artikel gevoegd in de erkende talen van de Europese gemeenschappen. Dit tijdschrift geniet na zijn eerste verschijnen een bijval, waarin gelijkaardige franstalige publicaties zich nooit konden verheugen in dat stadium van hun bestaan.

Raadsheer in het hof van beroep Janssens en Professor Van Caeneghem van de Rijksuniversiteit Gent hebben het op zich genomen een uitgave te bezorgen van de *rechtsgeschiedenis in de Nederlanden*. Het is bepaald noodzakelijk, tot de betere kennis van ons recht, tot de grotere eenheid tussen de verschillende gebieden van de Lage Landen en tot een volwaardige Europese integratie, de oorsprong en de ontwikkeling van onze rechtsinstellingen en rechtsfiguren nauwkeurig te kennen en die kennis breed uit te dragen. De historische verbondenheid van de Nederlanden, die wijlen Professor Leo Van der Essen op merkwaardige wijze op het voorplan bracht, zal hierbij nog nader blijken, terwijl de eenheid van de 17.000.000 leden van de Nederlandse stam meteen bevorderd wordt.

Het is *uw verdienste*, mijn waarde medewerkers van de A.P.R. — van de meest vooraanstaande auteur tot de jongste intekenaar, — dat deze realisaties konden geschieden dank zij de inkomsten die de onderneming afwerpt.

Vandaag wordt de tenuitvoerlegging van de *derde taak* van de vereniging, het contact met de rechtsweld en de elite van de gehele Nederlandse kultuurgemeenschap, voortgezet. Op 10 december 1960 werd Kortrijk aangedaan, op 19 mei 1962 kwam een uitgelezen schaar Vlaamse juristen de bakermat van de A.P.R. bezoeken, thans komen wij samen in de gast-vrije, frisse, wriemelende hoofdstad van het kerngezonde, levenskrachtige, expansieve Limburg.

Het komt er niet op aan feest te vieren, lof toe te

zwaaien en heil te wensen voor de toekomst. Opzet is de gehele A.P.R. beter te leren kennen, op deze plaats *initiatief te wekken* in het raam van onze doelstellingen en onder de leiding van uw voorzitter, vrederechter Vranken aan te tonen dat de A.P.R. *niet enkel een economisch leefbare onderneming* is — zij is het, God zij dank, en zij zal het met uw steun blijven — doch dat zij zich *hoofdzakelijk* voordoet als een *beweging*, die, langs velerlei wegen, intens bijdraagt tot het

scheppen van een *klimaat*, dat aan de Vlaamse jurist de verheven plaats waarborgt die hem natuurlijkerwijs in de Belgische gemeenschap toekomt, een klimaat dat meteen in de geïntegreerde Europese gemeenschap voor de éne, Nederlandse cultuur een volwaardig, voor-
aanstaande taak reserveert.

Dit is de *boodschap* van de A.P.R. Ik breng ze U graag en...

Ik dank U.

Rede van de Heer P. Knapen,

Bestendig afgevaardigde van de Provincie Limburg, Voorzitter van de Kultuurraad voor Vlaanderen.

Bij gelegenheid van de eerste en tweede lustrumviering van de A.P.R. werd door de meest gezaghebbende personen in ons land, de Ministers Lilar en Vermeylen, de hooggeachte heren Professoren Collin en Massart en niet het minst door Uw zeer geachte Voorzitter Raadsheer Van Parijs, de grote verdiensten van de Algemene Practische Rechtsverzameling op voortreffelijke en onverbeterbare wijze uiteengezet zodat het wel een naïeve zelfoverschatting zou zijn vanwege uw dienaar ook maar te pogen, nog iets toe te voegen aan deze rake, streng-gebonden, overzichtelijke en volwaardige betogen die wij terugvinden in respectievelijk de 20ste en 25ste jaargang van het evenzeer geprezen Rechtskundig Weekblad.

Iemand die door de omstandigheden van het leven nog slechts sporadisch in de gelegenheid is de rechtswetenschap te beoefenen en hier staat tegenover de meest vooraanstaande Magistraten, Stafhouders, Confraters, Vlaamse Juristen voelt zich niet waardig de voetstapen van al diegenen — Voorzitter en Leden van de Raad van Beheer, Directeur, secretaris en medewerkers van dit standaardwerk, waarin thans reeds 50 verhandelingen verschenen over de meest diverse takken van het recht, en die meer dan 10.000 bladzijden beslaan, verzameld in 17 mappen. Wonderbare vrucht van onophoudelijk vorserswerk ten dienste van het recht, ten dienste van het volk.

Daarom weze het mij toegelaten, in «eenvoud des harten» en met volle oprechtheid, te zeggen aan allen die hun medewerking verleend hebben bij de uitbouw van de A.P.R.: dank, duizendmaal dank!!!

* * *

Om echter te voldoen aan Uw verzoek om bij gelegenheid van de algemene vergadering hier te Hasselt een korte toespraak te houden, en enkele aspecten te belichten i.v.m. de rechtswetenschap, zal ik met uw verlof de volgende punten ontwikkelen.

- In een tijd waarin terecht de positieve wetenschappen aan de orde worden gesteld, blijft de rechtswetenschap noodtans even noodzakelijk.
- De rechtswetenschap is en moet bij uitstek een sociale wetenschap zijn.
- De rechtswetenschap, onderdeel van de Nederlandse Cultuur in een Europees perspectief.

* * *

A. Positieve wetenschappen en Rechtswetenschap.

Het is bijna een gemeenplaats geworden, erop te wijzen dat wij als Vlamingen nog een grote achterstand in te halen hebben zowel bij de doorstroming van het secundair onderwijs naar het universitair als voor wat de deelname betreft aan het wetenschappelijk onderzoek.

In menige brochures, artikelen, tijdschriften, werd hierop gewezen en niet in het minst in de merkwaardige studie van Prof. Dr. Coetsier en zijn medewerker

Dr. Bonte die de eerste twee delen uitmaakt van een reeks brochures die de Kultuurraad voor Vlaanderen zich voorgenomen heeft uit te geven.

In al deze publicaties wordt niet alleen erop gewezen dat de Vlaamse jongeren onvoldoende deelnemen aan het universitair onderwijs maar bovendien wordt terecht onderstreept dat wij een groot tekort hebben aan beoefenaars van de positieve wetenschappen, dat wij een groot tekort hebben aan ingenieurs, doctors in de natuurwetenschappen, de scheikunde, de biologie en zo meer.

Zoals ik zegde: «met reden» wordt de aandacht van al wie verantwoordelijkheid dragen en van de jeugd hierop gevestigd.

Dit mag evenwel geen reden zijn om zich smalend uit te laten over de rechtswetenschap want zij zal even noodzakelijk blijven in de wereld van morgen, misschien zelfs zal zij meer nodig zijn, zal nog meer gevraagd en geëist worden van hen die het recht beoefenen omdat juist door de vooruitgang van de positieve wetenschappen, de verhoudingen tussen de mensen, veel intenser en breder worden en bijna astronomische verhoudingen zullen aannemen.

Het gevaar is niet denkbeeldig dat in een wereld van techniek de menselijke factor teloor gaat en dreigt vertrappt te worden onder de moordende wet van een techniek zonder hart.

Het recht is per slot van rekening toch de wetenschap waardoor de verhouding tussen de mensen onderling en tussen de mens en de instellingen moet geregeld worden.

Vandaar dat de rechtswetenschap een voortdurende evolutie zal ondergaan opdat zij zich voortdurend en liefst zo vlug mogelijk zou aanpassen aan de nieuwe vereisten die gesteld worden in een moderne wereld.

De jurist van morgen zal voor verhoudingen komen te staan die geheel nieuw zijn en waaraan hij een «rechtvaardige en vooral billijke» oplossing zal moeten geven.

Hoezeer ook de moderne maatschappij technisch zal gestructureerd zijn, steeds zal de rol van de jurist noodzakelijk zijn, hetzij hij wetgever is, administrator, beoordelaar, verdediger of aanklager. De rechtstudies zijn van die aard dat zij de geest vormen waardoor deze voortdurend zich moet inspannen om elk probleem, groot of klein, te nuanceren, te situeren. Een juridisch probleem kan niet met een eenvoudig trucje of een vervangstuk opgelost worden. Elke rechtssituatie is immers een situatie waarbij de mens als levend wezen betrokken is. Het gaat steeds over verhoudingen, die uiteraard relatief zijn.

Vandaar dat in de meest technisch geëvolueerde maatschappij de gevormde juristen zullen nodig zijn, meer nog dan in het verleden. De aandacht van de jongeren moet hierop gevestigd worden opdat zij niet ten onrechte de keuze van de rechtstudies zouden voorbijgaan en zouden inzien welke belangrijke taak door de jurist in

het leven vervuld wordt, hetzij hij de praktijk beoefent aan de balie, hetzij hij deel uitmaakt van de magistratuur, hetzij hij belangrijke functies bekleedt in de administratie van de openbare besturen of de privé-inrichtingen.

Nochtans moeten maatregelen getroffen worden opdat hij die het diploma van meester in de rechten verwerft de zekerheid hebbe dat dit een uitzicht biedt, ook gedurende de eerste jaren dat hij de universiteitsbanken verlaat, en dat gedurende de latere carrière een bezoldiging en een loon voorzien is beantwoordende aan de taak die de jurist in de maatschappij vervult en in een evenredige verhouding met andere gelijkwaardige functies.

Er zijn op dit gebied nog al te veel afstandse en archaische opvattingen die wellicht vele jongeren verhinderen om de rechtstudies aan te vatten, naargelang de democratisering van het onderwijs toeneemt. Ook de vorming van de jurist aan de universiteit kan meer gericht worden in het perspectief van de oneindig vele taken die hij kan vervullen in de maatschappij.

B. *De Rechtswetenschap bij uitstek een sociale wetenschap.*

Reeds uit hetgeen ik hiervoor heb gezegd blijkt dat de rechtswetenschap bij uitstek een sociale wetenschap is, een wetenschap die zich voortdurend moet bekommeren om het welzijn van de mensen in hun onderlinge verhoudingen, deze moet harmoniseren en regelen. Welnu, door zekere omstandigheden gebeurt het nog vaak dat het volk vreemd staat tegenover de jurist. Het volk vreest de strenge rechter, mistrouwt de sluwe advocaat. De collega's uit de administratie vinden dat de juristen de zaken bemoeilijken. Gelukkig is inmiddels de grote barrière die opgetrokken was tussen het volk en de juristenwereld, verdwenen dank zij de taalwetgeving in bestuurs- en rechtszaken. Dit neemt niet weg dat het gebruik van de Franse taal in Hoven en Rechtbanken, als conversatietaal nog vaak de indruk maakt, dat de rechtswereld een wereldje apart is, waartoe hij niet behoort en waar hij zeer ver van af staat. Ik heb het niet tegen het citeren van een tekst van een eminent franstalig jurist dan wel tegen het «terloops gebruik van de Franse taal» ook dan wanneer alles wat volgens de wet in het Nederlands moet geschieden, ook in het Nederlands gebeurt.

Zij die menen dit te moeten doen vergissen zich. Ongewild geven zij de indruk zich op afstand te willen houden van het volk waartoe zij nochtans behoren en de gemeenschap waarvan zij deel uitmaken, de gemeenschap waarin en waardoor zij leven. Dit is des te erger — en hier wend ik mij tot de confraters — als dit ostentatief gebeurt in de wandelgangen van onze justitiepaleizen. In de grond wil de jurist, getooid met zijn toga, waardoor hij zich reeds onderscheidt, door Frans te spreken zich nog meer distancieren van het «plebs», als ware hij van betere stof en bloed gemaakt. Hij, de dienaar van het recht, is daar zeer onrechtvaardig en, humaan gesproken, is hij «potsierlijk». Hij meent zich te verheffen en hij vernedert zich toch zo zeer.

Ook het gebruik van de Franse taal in de briefwisseling bij de betrekkingen tussen de advocaten en de maatschappijen en vooral de verzekeringsmaatschappijen, laat te wensen over. Mijn blaam gaat niet tot de confrater, want stelt U in zijn plaats, wanneer hij als jong advocaat bij de balie, een opdracht krijgt van een verzekeringsmaatschappij. Men moet en mag van hem niet eisen dat hij zijn idealisme doordrijft tot het heldhaftige toe. Maar er zou een ernstige poging moeten aangewend worden vanwege vooraanstaande

rechtsgeleerden, magistraten, stafhouders en advocaten, bij deze verzekeringsmaatschappijen en nijverheidsinstellingen, opdat zij in Vlaanderen uitsluitend het Nederlands zouden gebruiken.

Het heeft geen goede zin, het is onlogisch tot in de hoogste graad, dat de briefwisseling tussen een maatschappij gevestigd in ons land en een advocaat gevestigd in het nederlandstalig gedeelte van dit land, in de Franse taal gevoerd wordt. Het is mijn innige overtuiging dat aan de jonge confraters een grote dienst bewezen wordt, indien op dat gebied voetstappen aangewend worden opdat men in deze aangelegenheid de taal van de streek zou gebruiken. Wanneer maatschappijen aanvoelen dat dit de onomwonden mening is van hoogleraren, wetenschapsmensen, ervaren advocaten en vooral van magistraten, wanneer dit aan de betreffende directies in nuchtere, beschaafde en overredende taal gezegd wordt, dan zal wellicht spoedig een einde gesteld worden aan deze afstandse, 19de eeuwse mistoestanden.

De Vlaamse jurist heeft op dit vlak nog een hele taak te vervullen die volledig beantwoordt aan de sociale roeping van de rechtswetenschap.

C. *Rechtswetenschap, onderdeel van de Nederlandse Cultuur in een Europees perspectief.*

Pessimisten zouden zeggen: nu wij op het punt staan de eerbied voor de Nederlandse taal in het levende Vlaanderen te hebben veroverd, gaan wij over naar een Europese structuur waar het Nederlands als de taal van een minoriteit zal behandeld... en dus mishandeld worden.

Ben ik naïef? Ik weet het niet maar het is mijn mening dat dit juist niet zal waar zijn in de Europese gemeenschap van morgen. Samen met de Nederlanders vormen wij toch een gemeenschap van 17 miljoen — kleine gemeenschap weliswaar tegenover de Duitse en Franse partners — maar die in dit alles toch een belangrijke rol te vervullen heeft, al is het in de hoedanigheid van gesprekspartner tussen de twee groten.

Bovendien is de idee der Europese eenmaking juist gegroeid na de laatste wereldoorlog als een reactie tegen de uitpattingen van het nationalisme en als beschermende maatregel voor de kleine volkeren, voor de minoriteiten.

Deze Europese eenwording kan maar slagen indien zij geschiedt met de humane eerbied voor de minderheid, wanneer de minderheden op het cultureel vlak «als gelijken» behandeld worden.

Wij mogen er ons trouwens over verheugen dat reeds op dit ogenblik de Nederlandse taal als de officiële taal geldt voor de drie Europese gemeenschappen. Dit betekent dat de partikulieren in hun betrekkingen met de Europese instellingen, zomede de ambtenaren en afgevaardigden in het Europees Parlement, zich van de Nederlandse taal kunnen bedienen en ook dat de officiële stukken van de Gemeenschap in het Nederlands worden gepubliceerd. (De Maand, 1e jaargang, nr. 9, november 1963.)

Welnu, het valt niet te betwijfelen dat bij de uitbouw van de Europese Gemeenschappen, de rechtswetenschap een belangrijke rol te spelen heeft.

De Vlaamse juristen kunnen op dit stuk met hun collega's van Nederland baanbrekend en merkwaardig werk verrichten.

De waarde van een taal bestaat niet zozeer omwille van het aantal mensen die deze taal gebruiken dan wel omwille van wat men in deze taal te verkondigen heeft. Denken wij maar even aan de belangrijkheid van de Scandinafse talen op het gebied van de literatuur.

Laat mij besluiten, hooggeachte vergadering, en niet langer misbruik maken van uw zo hoog gewaardeerde aandacht, met erop te wijzen welke hoge en niet genoeg geprezen verdiensten al diegenen verworven hebben die het voor een goede 10 jaren aangedurfd hebben een aanvang te maken met een standdaardwerk als de A.P.R. niet alleen omwille van het praktisch nut dat verschaft wordt aan de jurist maar vooral omdat daardoor en daarmee de Vlaamse Rechtswetenschap omhoog getild wordt en zij de eerbied en het ontzag afdwingt van elke rechtsgeleerde. Het is daarenboven een merkwaardig middel om de jongeren aan te sporen de rechtswetenschap in het Nederlands te beoefenen en daardoor uitmuntende diensten te bewijzen aan gans ons volk, dat zich langzaam maar zeker verheft uit de vernedering en de miskennis waarin het gedompeld werd, om een volwaardig lid te worden, op voet van erkende pariteit, met de andere Europese volkeren.

BIBLIOGRAPHIE

Nederland

- Albeda W. en W.K.N. Schmelzer*, Bezitsvorming. Utrecht, Het Spectrum.
- Blaas, F., J. Cornel en R.H. Staal*, Praktische behandeling van belastingwetten, 4e dr. 's Gravenhage, G. Delwel.
- Brouwer S.*, Beurs en effectenhandel. 4e dr. Amsterdam, J.H. De Bussy.
- Bruijn, A.B. de*, De rechterlijke goedkeuring van artikel 204 B.W. Van een oude stijl naar een nieuwe stijl. Door E.A.A. Luijten. Voordrachten t.g.v. de zesde lustrumviering van de Vereniging van notariële studenten Vevanos te Utrecht op 5 oktober 1963. Deventer E.E. Kluwer.
- Christiaanse, J.H.*, Student en Fiscus. Een ficale handleiding voor de studerende en hun ouders. 5e dr. Amsterdam, F.E.D.
- Delfgaauw, G.J.J.A.*, De staatsleer van Hoedemaeker. Proefschrift Vrije Universiteit, Amsterdam. Kampen, J.H. Kok.
- E.G.K.S. 1952-1962*, Resultaten, grenzen, perspectieven. Verslag van een Comité van deskundigen onder voorzitterschap van Prof. Wagenführ. Europese gemeenschap voor kolen en staal. Hoge autoriteit. 's Gravenhage, Staatsdrukkerij- en Uitgeversbedrijf.
- Enschede, CH. J. en A. Mulder*, De wettelijke regelen betreffende de straftoemeting in Nederland. Zwolle, W. E. J. Tjeenk Willink.
- Faber D.*, Praktijk der kinderbescherming. 5e dr. Neerbosch. Uitgeverij Neerbosch. 112 blz.
- Fokkema D.C.*, Begrensde gerechtigheid. Openbare les. Deventer. E.E. Kluwer.
- Fortanier G.F. en J. J. M. Veraart*, Schematisch overzicht van de Sociale verzekeringswetten. Met medewerking van J. Chr. van den Berg. 9e dr. Deventer, E. E. Kluwer.
- Gruyer P. S. De*, Nietigheden in het strafproces en techniek der appelrechtbank. 2e dr. 's Gravenhage, Staatsdrukkerij- en Uitgeverijbedrijf.
- Haccoû J.F.*, De fusie als vorm van concentratie. Leiden, H. E. Stenfort Kroese.
- Handelingen van de Vereniging voor wijsbegeerte des rechts*. Zwolle, W. E. J. Tjeenk Willink. 47 (eerste gedeelte). Inleiding voor de vergadering te houden op 14 december 1963 te 's Gravenhage door B.V.A. Röling en H. J. Roethof over: Berust het huidige volkenrecht nog op universeel erkende grondslagen?
- Irving, Clive, Ron Hall en Jeremy Wallington*, Schandaal '63. Een analyse van de zaak Profumo. (Scandal '63). Vert. door Joop van den Broek. Utrecht, A. W. Bruna & Zoon.
- Jaarboek voor het assurantie- en hypotheekwezen*. 1963. Red. A. de Bruijn. 56e ed. 's Gravenhage, Korthuis.
- Lindeijer, A. G. F.*, Prisma belastinggids 1964. Handleiding voor de kritische belastingbetaler. Utrecht, Septrum.
- Myrdal, Gunnar*, De Toekomst van de welvaartstaat. Ned. van Pieter H. W. C. Rommers. Amsterdam, De Arbeiderspers.
- Offerhaus J.*, De strijd om de mazen van het net. Over de wederzijdse wettelijke bescherming van schip en lading. Amsterdam, Scheltema & Holkema.
- Pitlo A.*, De lach in het recht. Haarlem. H. D. Tjeenk, Willinck & Zoon.
- Pitlo A.*, Verdedig Themis. Rede uitgesproken op 8 jan. 1964 ter gelegenheid van de 332e dies natalis van de Universiteit van Amsterdam. Haarlem H. D. Tjeenk Willink & Zoon.
- Raalte, van*, Het Nederlandse Parlement. 3e herz. dr. 's Gravenhage. Staatsdrukkerij en Uitgeverijbedrijf.
- Reugebrink J.*, Omzetbelasting en E.E.G. Aspecten van een belasting over de toegevoegde waarde. Deventer, E. E. Kluwer.
- Schermers H.G.*, Het Europese verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden. Zwolle, W. E. J. Tjeenk Willink.
- Schippers B. en J. L. Van Hedel*, Aftrekposten bij de inkomsten en vermogensbelasting. Leiden, Nederlandsche U. M.
- Stevens Th. A.*, Schets van een hervorming van ons belastingsstelsel. Een economische benadering. Inaug. rede. Deventer. E. E. Kluwer.
- Zonderland P.*, Rechten en verplichtingen bij staking. Deventer, E.E. Kluwer.

Frankrijk

- Barthes de Montfort (D. de)*, Nature et fondement du recours contre le tiers responsable du débiteur de prestations dues à la victime. Libr. gén. de droit et de jurisprudence.
- Canal (Le) de Suez (1954-1957)*, No. spécial de la revue égyptienne de droit international. Chronologie et documents. Pédone.
- Dubisson M.*, La Cour internationale de justice. Libr. gén. de dr. et de jurispr.
- Grech G.*, Précis de l'arbitrage commercial. Traité pratique sur la clause compromissoire et les chambres arbitrales. Libr. gén. de dr. et de jurispr.
- Lavroff D. - G. et Peiser G.*, Les Constitutions africaines. Etats Anglophones. Pédone.
- Le Clère J.*, L'Expertise et l'arbitrage en matière maritime et fluviale. Librairies techniques.
- Martin M.*, Tarif fiscal. Libr. techniques.
- Meyrowitz H.*, Les Juristes devant l'arme nucléaire. Pédone.
- Ozanam Ch.*, Association. Syndicats. Fondations. 4e édit. rev. et corrigée. Sirey.
- Personnaz J.*, Droit des mines. Supplément à jour au 1er janvier 1964. Libr. techniques.
- Problèmes de droit des gens*, Contenant trente-huit contributions. Pédone.
- Rosenne Sh.*, La Cour Internationale de justice en 1962. Pédone.
- Trotabas L.*, Manuel de droit public et administratif. 14e édit. Libr. gén. de dr. et de jurispr.

Engeland

- Allen A. J., *The English Voter*, Eng. U.P.
 Bacon P. D. & L. J. New, *Principles and Practice of Life Assurance*. Buckley P.
 Bagehot W., *The English Constitution*. Ed. R. H. S. Crossman, C. A. Watts.
 Baker J., *Children in Chancery*, Hutchinson.
 Berger M., *The New Metropolis in the Arab World*. Allen & U.
 British, *International Law Cases*. Stevens & Sons.
 Buckland W. W., *A text-book of Roman Law from Augustus to Justinian*. Camb. U.P.
 Casswell J. D., *Only 5 Were Hanged*, Transworld.
 Currie R., *Selected Essays on the Conflict of Laws*. Camb. U. P.
 Dean W.H., *Evidence in Nigerian Criminal Law*, Sweet & M.
 Dinsdale W. A., *Principles and Practice of Accident Insurance*. Buckley P.
 Examination of the Practice of Parties Negotiating Contracts Requiring Indemnities, Insurance Inst.
 Friedrich C. J. & J. W. Chapman, *Justice*, Prentice-Hall.
 Goldford R. L., *The Contempt Power*, Columbia U.P.
 Hinton N. C. *Governments and the Citizen*. Harrap.
 Jenks C.W., *The Prospects of International Adjudication*. Oceana Pubns. & Stevens & Sons.
 Kreps J. M., *Employment, Income and Retirement Problems of the Aged*. Camb. U. P.
 Law, *Liberty and Licence*, A report on Society and the Individual. Conservative Pol. C.
 Leach W. A. *Offices, Shops and Railway Premises Act, 1963*, Estates Gazette.
 Mellows A. R., *Local Searches and Enquiries*. Oyez Pubns.
 Na Pley D., *Crime and Criminal Procedure*. Oyez Pubns.
 Paton G. W., *A Text-book of Jurisprudence*. Oxf. U. P.
 Pearson E., *Masterpieces of Murder*. Hutchinson.
 Rau Sir B., *India's Constitution in the Making*. Allen & U.
 Scandinavian, *Studies in Law*. Ed. F. Schmidt, Almqvist.
 Smith S. A., *The New Commonwealth and its Constitutions*. Stevens & Sons.
 Some Aspects of Indian Law Today. Stevens & Sons.
 Stones P., *Local Government for Students*. Macd. & E.
 Union List of Commonwealth and South African Law. Russell.
 Walker, Allan G. & N. M. L., *The Law of Evidence in Scotland*. Hodge.
 Wilberforce Sir R. O., *The Law of Restrictive Trade Practices and Monopolies*. Sweet & M.
 Williamson J. Peter, *Contracts Business and Law Cases*. Prentice-Hall.

Zwitzerland

- Badertscher Walter, Schlegel Hans, *Strassenverkehrsgesetz vom 19 Dezember 1958*, mit Ausführungsbestimmungen, Vorwort, Kommentar und Sachregister. Zürich, Orell Füssli, 1964.
 Die Praxis des Bundesgerichts. Generalregister zu den Bänden 41 bis 50, 1952 bis 1961. Bearb. Von Hans Flury. Anhang: Konkordanzregister Praxis-BGE B.G.E. Praxis 1952 bis 1961. Basel, Helbing & Lichtenhahn, 1963.
 Gentinetta Jörg, *Das schweizerische Bundesgericht und die Überprüfung der Anwendung ausländischen Rechts. Ein Beitrag zum schweizerischen Internationalprivatrecht*. Freiburg/Schweiz, Universitätsverlag 1964.

- Giger Hans, *Grenzen der Privatautonomie im Kartellrecht. Interner und externer Kartellzwang in Boykottrechtsprechung und Kartell gesetzgebung*. Zürich Polygraphischer Verlag 1964.
 Gisling Jean-Claude, *La valeur nominale des actions*. Fribourg, Barblan & Saladin 1964.
 Jahrbuch der Baseler Juristenfakultät 40-41, 1961-62, Basel, Helbing & Lichtenhahn, 1963.
 Kleiner Beat, *Die allgemeinen Geschäftsbedingungen der Banken. Giro- und Kontokorrentvertrag. 2. neu bearb. nun erg. Aufl. der 1960 u. d. T. « Girovertrag » erschienen Arbeit*. Zürich, Polygraphischer Verlag 1964.
 Marti Hanspeter, *Das Neue Recht der bernischen Zivilprozessordnung vom 7 Juli 1918*. Bern, Marti-Casser 1963.
 Schweizerischer Juristenverein, *Protokoll der 97. Jahresversammlung in Basel, 7-9 Sept. 1963 = Procès-verbal de la 97e assemblée annuelle... = Processo verbale della 97e assemblea annuale...* Basel, Helbing & Lichtenhahn.
 Werner, Auguste-Raynald, *Traité de droit maritime général. Eléments et système, définitions, problèmes principes*. Genève, Droz, 1964.

Oostenrijk

- Antoniolli Walter, *Die Rechtsprechung des Verwaltungsgerichtshofes 1946-1959*. Hrsg. v. Walter Antonioli, Friedrich Koja, Wien: Osterr. Staatsdruckerei 1963.
 Die Entwicklung der Verfassung Österreichs vom Mittelalter bis zur Gegenwart. Mit dem Originalwortlaut des Bundes-Verfassungsetzes in d. Fassung v. 1929, Stand vom 1 Okt. 1963. (Hrsg. vom Inst. f. Österreichkunde) - Graz, Wien: Stiasny 1963.
 Dittrich, Robert, *Österreichisches Strassenverkehrsrecht*. Mit verweisenden u. erl. Anm. u. einer Übersicht d. gesamten Rechtsprechung. Von Robert Dittrich Rolf Veit, Walter Schuchlenz. 2 Aufl. (Loseblattausg.) Erg. Lfg 4. Wien, Orac 1963.
 Fasching Hans Walter, *Kommentar zu den Zivilprozessgesetzen*. Lfg. 15 Wien, Manz 1963.
 Fürböck, Johann: *Sammlung von Reichs, Staats- und Bundesgesetzen sowie sonstigen Vorschriften für den Dienstgebrauch der österreichischen Bundesgendarmerie*. (Aufl. 1963) (H). 9. - (Wien Selbstverl.) 1963 Hollinek.
 Gschnitzer, Franz, *Lehrbuch des österreichischen bürgerlichen Rechts*. 2s. Gschnitzer, Schuldrecht Besonderer Teil u. Schadenersatz. Gr. 4. - Wien, Springer, 1963.
 Gschnitzer, Franz, *Schuldrecht, Besonderer Teil u. Schadenersatz*. - Wien Springer 1963.
 Kloss, Heinrich, *Das Nationalitätenrecht der Vereinigten Staaten von Amerika*. Wien Stuttgart; Braumüller 1963.
 Krizek, Friedrich, *Die Genehmigung der gewerblichen Betriebsanlage*. Wien: Manz 1964.
 Reeger Franz, *Die Abgabenexekutionsordnung samt allen Durchführungsvorschriften und sonstigen einschlägigen Bestimmungen über die Einbringung öffentlicher Abgaben*. Mit ausführl. Erl. Verw. auf zshängende Bestimmungen u. zahlr. höchststrichterl. Entscheidungen, ferner mit dem Verwaltungsvollstreckungsgesetz u. einer eingehenden Darst. d. Abgabeneinbringung im gerichtl. Exekutionsverfahren sowie im Ausgleich und Konkurs. Hrsg. v. Franz Reeger, Gerold Stoll. - Wien: Orac 1963.
 Seeling Ernst, *Lehrbuch d. Kriminologie*. Neubearb. u.

erg. v. Hanns Bellavic (illustr.) 3 Aufl. - Graz : Kienreich 1963.

Widermann, Leopold, Die niederösterreichische Abgabenordnung samt Erläuterungen, einschlägigen Entscheidungen des Verfassungs- und Verwaltungsgerichtshofes, einem alphabetischen Stichwortverzeichnis und die Abgabenexekutionsordnung. - Wien Fellerer 1964.

Zingher, Karl, Das Mietengesetz samt den einschlägigen Bestimmungen, einschliesslich Zinsstopgesetz, Wohnhaus - Wiederaufbaugesetz, Wohnungseigentumsgesetz. Mit ausführl. Erl. u. d. neuen Rechtsprechung. Hrsg; v. Karl Zinger. 13 Neubearb. Aufl. - Wien : Manz 1964.

Duitsland

Baumbach, Adolf, Wechselgesetz und Scheckgesetz. Mit Nebengesetzen. Fortgef. von Wolfgang Hefermehl. 7, Neubearb. Aufl. Stand vom 1 Jan. 1962. München u. Berlin, Beck 1962.

Below, Karl-Heinz, Die Haftung für lucrum cessans im römischen Recht. - München : Beck 1964.

Belser, William, Atomversicherungsrechtliche Fragen unter Berücksichtigung der internationalen Konventionen. Göttingen, Schwartz 1963.

Bergmann, Alexander, Internationales Ehe- und Kindschaftsrecht (3. Aufl. Losebl. - Ausg.) Lfg. 26 - Frankfurt a. M. Verl. F. Standesamtswesen 1963.

Bürki, Peter, Die Stellungnahme von Vermögensdelinquenten zu ihrer strafrechtlichen Verurteilung. - Bern, Stuttgart, Haupt 1964.

Dölle, Hans, Fritz Reichert-Facilides (u.) Konrad Zweigert; Internationalrechtliche Betrachtingen zur Dekolonisierung. Ein Rechtsgutachten. Tübingen, Siebeck, 1964.

Döring, Hans Joachim, Die Zigeuner im nationalsozialistischen Staat. - Hamburg, Verl. Kriminalistik 1964.

Feuerbach, Paul Johann Anselm, Kritik des natürlichen Rechts als Propädeutik zu einer Wissenschaft der natürlchen Rechte (Unveränd. Fotomechan. Nachdr. d. I. Ausg. Altona 1796) Darmstadt : Wissenschaftl. Buchgesellschaft 1963.

Forsthoff, Ernst, Strukturwandlungen der modernen Demokratie. Vortrag. Berlin, De Gruyter 1964.

Haegeler, Karl, Konkurs, Vergleich, Gläubigeranfechtung. Eine Darstellung f. d. Praxis mit zahlr. Mustern. 2, neue Bearb. u. erw. Aufl. Herne, Berlin : Verl. Neue Wirtschafts-Briefe 1963.

Harder, Alexander, Kriminalzentrale Werderscher Markt. Die Geschichte d. « Deutschen Scotland Yard. » - Bayreuth, Hestia Verl. 1963.

Hessdörfer, Ludwig, Die Rechtsbesorgungsbefugnis der Wirtschaftsprüfer. Eine Untersuchung. - Düsseldorf, Verl. - Buchhandl. d. Instituts d. Wirtschaftsprüfer 1963.

Hofman, Max, Hypothekenbankgesetz. Ein Erläuterungsbuch f.d. Praxis. - Berlin u. Frankfurt a. M., Vahlen 1964.

Hohn, Hansjosef, Wettbewerbsverbote für Arbeitnehmer und Handelsvertreter. Düsseldorf, Verl. Handelsblatt 1963.

Jescheck, Hans-Heinrich, Pressefreiheit und militärisches Staatsgeheimnis. Vortrag. Berlin : De Gruyter 1964.

Krüger, Herbert; Allgemeine Staatslehre. Stuttgart, Kohlhammer 1964.

Kuhn, Ottmar, Strohmanngründung bei Kapitalgesellschaften. Tübingen, Mohr, Siebeck, 1964.

Lenski, Edgar, u. Wilhelm Steinberg, Kommentar zum Gewerbesteuer-Gesetz. Lfg. 14 - Köln, O. Schmidt 1963.

Menssing, Willi, Das Recht der Wasserbücher. Ein Ausschnitt aus d. neuen Wasserrecht in d. Bundesrepublik Deutschland. Berlin E. Smidt 1963.

Mikat, Paul; Das Verhältnis von Kirche und Staat in der Bundesrepublik. Vortrag. Berlin De Gruyter 1964.

Molitor, Erich, Schuldrecht. Ein Studienbuch 2. - München u. Berlin, Beck 1964.

Monner Jahn, Rudolf, Das Arbeitsverhältnis in der deutschen Seeschiffahrt. Stuttgart. G. Fischer 1964.

Panhuyzen, Ursula, Die Untersuchung des Zeugen auf seine Glaubwürdigkeit. Ein Beitr. z. Stellung d. Zeugen u. Sachverständigen im Strafprozess. Berlin De Gruyter 1964.

Scheer, Hans, Internationale Patent, Muster und Warenzeichen. Tafel, 41 Aufl. 2 Aug. 1963. Köln - Braunschweig : Patentrechtl. Verl. Scheer 1963.

Schlosser, Hans, Die Rechts- und Einredeverzichtsformeln (renuntiationes) der deutschen Urkunden des Mittelalters vom 13 bis zum ausgehenden 15 Jahrhundert. Aalen : Scientia Verl. 1963.

Schunack, Johannes, Schmerzensgeld. Entscheidungen u. Veröffentlichungen 1955-1962 - Karlsruhe : Verl. Versicherungswirtschaft 1963.

Simon Dieter, Studien zur Praxis der Stipulationsklausel. München : Beck 1964.

Vogel, Horst, Zur steuerlichen Behandlung zwischenstaatlicher Kapitalinvestitionen unter besonderer Berücksichtigung des Aussensteuerrechts der Bundesrepublik Deutschland. - Düsseldorf : Verl. Buchhandl. d. Instituts d. Wirtschaftsprüfer 1964.

Weil, Heinz, Der Handelsrichter und sein Amt. Ein Leitfaden. Stuttgart, Kohlhammer 1964.

Willner, Wolfgang : Zivilrecht und Zivilrechtsplege in den westlichen Teilen Westfalens am Ende des 18. Jahrhunderts. - Münster in Westf. : Aschendorff 1964.

Zweigert, Konrad, Private Werkvervielfältigung durch Magnetongeräte und verfassungsrechtliche Eigentumsgarantie. - (Stuttgart u. Köln), Kohlhammer 1963.

BALIELEVEN

Balie van Antwerpen.

Beroepsjubilea

Op donderdag 23 dezer, werd door de Antwerpse Balie hulde gebracht aan vier advocaten, die hun beroepsjubileum vierden, Mr. Georges Van Bladel van 60 jaar balie en Mrs. Maurice De Meyer, Werner Koelman en August Dupont van 50 jaar advocatuur.

Een talrijke schaar vrienden had plaats genomen aan de dis in het restaurant Argenteuil, waar in een zeer hartelijke atmosfeer de heer Stafhouder Albert Dieryck de hieronderstaande rede uitsprak.

* * *

Voor de tweede maal brengen de jubilarissen ons in vreugdevolle stemming.

Voor mij is het een groot genoegen de gelegenheid te hebben in hun persoon te eren de grootsheid van ons beroep, de vriendschap die ons bindt.

Kostbare en zeldzame vriendschap, gesmeed in de dagelijkse strijd, een halve eeuw lang eerlijk gevoerd.

En ook in U te mogen erkennen de jongste getuigen van de goede oude tijd waarin ge uw eerste stagejaar deed.

En het stemt tot tevredenheid, na uw bescheidenheid wat geweld te hebben aangedaan, te hebben bereikt dat hedenavond een schaar trouwe vrienden U omringen om deze heuglijke gebeurtenis te vieren.

En eerst wil ik de dames bedanken die door hun bevallige aanwezigheid ons toelaten onze bewondering en sympathie in familiekring te betuigen.

In ieder onder U mag ik, moet ik, de voortreffelijke advocaat prijzen, de groede vriend van ons allen.

Maar de advocatuur heeft haar aanzien en invloed te danken aan de personaliteit van haar leden, hun veelzijdige ontwikkeling, hun bedrijvigheid buiten het gerechtshof.

* * *

In U, Mr. Van Bladel, mag ik erkennen de vruchtbare jurist, de diepzinnige theoreticus van alles wat de belangstelling wekt.

Op 10 oktober 1903 werd U op de lijst der stagiairs ingeschreven.

La valeur n'attend pas le nombre des années.

Een jaar later leverde U reeds een bijdrage aan de Pandectes Belges : « Les Protêts maritimes », bijna elk jaar gevolgd door publicaties en boeken over verzekering en zeerecht, aardrijkskunde en herstel van oorlogschade.

Niets was U vreemd. Ging U niet over tot een wetenschappelijke studie van het kaartspel, de Bridge.

Gedurende meer dan 25 jaar doceerde U aan de Vrije Universiteit te Brussel.

En wanneer ik nu verneem dat U sinds 1959 een grondige studie ondernam van de leitmotieven van Richard Wagner, dan moet ik wel betreuren dat U niet in mijn plaats het woord voert, wat ons zou toelaten van deze verbluffende geestesrijkdom te genieten.

* * *

1913 — 14 oktober.

In de raad heerste een bedrukte stemming.

De Secretaris, Mr. Yseux, stelde voor de cotisatie te verhogen.

De raad aarzelde en wilde het voorstel onderwerpen aan de algemene vergadering van de Balie.

Toch werd op 30 november beslist de cotisatie te brengen op 25 frank.

Dit lokte een hevig protest uit. Mr. Volkerick zond een rondschriften aan zijn confraters, in zulke termen opgesteld, dat hij voor de raad moest verschijnen.

Daarop werd in gerust gemoed overgegaan tot de inschrijving op de lijst der stagiairs van :

Mr. Maurice De Meyer,
Mr. Werner Koelman,
Mr. August Dupont.

* * *

In U, Mr. De Meyer, zullen wij aanstonds erkennen de verlichte bibliomaan, maar ook de goedhartige docent van de jongere confraters, aan wie U gedurende 25 jaar onze tradities hebt ingeprent.

Voor een ganse generatie blijft U de goede meester,

die alle wegen moest wijzen, alle deuren openen, op alles antwoord geven.

Voor alles kwam men tot U.

En dat U van inborst en natuur een goede onderwijzer bent, hebben nog onlangs de leden van de raad onderhouden.

Na 25 jaar wilde de raad U zijn dank betuigen.

En zo behoorde ik tot de uitverkorenen, die op een avond heerlijk ontvangen werden in uw bibliotheek waar zeldzame banden, en originele uitgaven de muren bedekten.

En weldra mochten wij, even aandachtig als de stagiairs, door U worden ingewijd in de geheimen van de verzamelaar : de aard van het papier, de filigrammen, de uitgaven.

Rijker aan kennis keerden wij huiswaarts.

* * *

Mr. Koelman,

In U ook mag ik de vooraanstaande advocaat prijzen.

Maar ook wens ik te bewonderen de strijdlustige die van jongsaf zich bekommerde om 's lands welzijn, en de plicht aanvoelde zich te werpen in de politieke strijd.

Voor wie zich, zoals ik, afzijdig hield, zich bepalend tot steriel commentaar en groeiende ontevredenheid, schudt dit het geweten wakker.

Voor de jongeren is het een aanmoediging de daad bij het woord te voegen en zich rechtstreeks voor het algemeen welzijn in te zetten.

En graag wil ik onderstrepen dat uw optreden steeds beantwoordde aan de hoogste eis die gesteld wordt aan de advocatuur : de onafhankelijkheid.

Le plus grand courage n'est pas le courage militaire qui a l'opinion pour lui. C'est le courage civique qui ose aller contre elle.

In U, Mr. Koelman, erkennen wij een moedig man.

* * *

Mr. Dupont hield eraan met ons deze avond door te brengen. In Palma de Mallorca neemt hij thans rust na een zware operatie.

Maar in ons aller naam wordt hem hedenavond een bloemenkorf aangeboden met onze beste wensen voor een spoedig herstel.

* * *

Dames en Heren,

Ik wil deze vriendelijke samenkomst niet langer onderbreken.

Wil U met mij het glas heffen op de gezondheid, de voorspoed, de toekomst van onze jeugdige jubilarissen.

VLAAMSE JURISTEN,

ABONNEERT U OP

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

Confraternitas Sancti Yvonis

Door de zorgen van de Confraternitas Sancti Yvonis zal er in de St.-Jacobskerk te Antwerpen op maandag 11 mei aanstaande te 8 uur een Requiemmis worden opgedragen tot zielelafenis van Mr. Andries Van Rompaey, advocaat, overleden op 18 februari 1964.

Hetzelfde zal gebeuren op dinsdag, 12 mei voor Mr. Jacques Van Oekel, notaris, overleden op 3 maart 1964.

CURIOSA

In het « *Advocatenblad* » 44e jaargang nr 3 van 15 maart 1964 lezen we op pagina 121:

Geneesheren en Advocaten

« Wij lieten door één onzer medewerkers voor U » lezen het Gentse ochtendblad « Het Volk, de spiegel » van Oost-Vlaanderen », van 13 februari 1964 waarin het » volgende bericht was opgenomen: »

Tijdens zijn interpellatie in de Kamer over de Orde der Geneesheren haalde de h. Van Eynde een paar beeldrijke citaten aan uit het debat, dat in 1938 over de wet tot oprichting van die Orde in het parlement gehouden werd.

Van de advocaten zegden de geneesheren « Als je met een advocaat de gerechtszaal betreedt, ga je naar buiten in je hemd als je het proces wint, of naakt als je het verliest ».

Waarop de advocaten repliceerden:

— « Met de geneesheren is het nog erger: men kan levend in hun handen vallen en er dood uit gaan! »

Maar er is een Italiaans spreekwoord, riep de fractieleider van de C.V.P., de h. Fernand Lefère, dat het tegenovergestelde beweert.

En hij citeerde prompt: « Il medico ti spoglia poi t' ascolta, l'avvocato t' ascolta poi ti spoglia ».

Wat vrij vertaald luidt: « De geneesheer kleedt U uit om U te ausculteren, de advocaat ausculteert U om U uit te kleden! »

TIJDSCHRIFTEN

Arresten en adviezen van de Raad van State - jrg. 1964, nr. 10.240:

Rechtspraak.

Bulletin van de E.E.G. - jrg. 1964, nr. 4:

De financiering van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en het Fonds voor de landbouw. — Recht van

vestiging en het vrij verrichten van diensten in de handel. — Werkzaamheden van de Gemeenschap. — Instellingen en organen. — Europese Investeringsbank.

Nederlands Juristenblad - jrg. 1964, nr. 17:

J. P. Hooykaas, Staatsrechtelijke vragen rondom Prinses Irene. — J. M. Polak, 10 jaren landbouwschap. — O. W. Sipkens, De Leer der onsplitsbare wilskracht.

Weekblad voor Privaatrecht, Notarisambt en Registratie, - jrg. 1964, nr. 4811:

H. C. F. Schoordijk, De toepasselijkheid van buitencontractuele diligentienormen in contractuele verhoudingen (II). — Y. D. C. Van Duyn, Aantekeningen op de Successiewet 1956, nr. 49 (Schenking van onroerend goed onder voorbehoud van vruchtgebruik).

Revue de Droit Pénal et de Criminologie - jrg. 1964, nr. 7:

J. Diplock, La procédure pénale anglaise. — P. Cornil, Répression et prévention de la criminalité au Japon. — J. Vanhalewijn, La détention préventive judiciaire en matière civile et militaire.

Revue de Droit Familial - jrg. 1964, nr. 1:

Rechtspraak.

Revue de l'Administration et du Droit Administratif de la Belgique - jrg. 1964, nr. 4:

Organisation judiciaire. — Listes des jurés d'assises. — Assistance publique et domicile de secours. — Assistance publique. — Commissions d'assistance publique.

Recueil Dalloz - jrg. 1964, nr. 16 (Parijs):

L. Cartou, Les institutions monétaires et le Marché commun.

Der Staat - jrg. 1964, nr. 2 (Duitsland):

N. Luhmann, Zweck-Herrschaft-System. Grundbegriffe und Prämissen Max Webers. — J. Freund, Der unauffindbare Friede. — W. Pötter, Gegenwartsfragen der Verwaltungsgerichtsbarkeit. — K. Doehring, Der « Pouvoir neutre » und das Grundgesetz.

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"